שבועון
לבית ולמשפחה
יום ד'
ג' באדר תשמ"ז
4.3.1987
גליון מס' 143
השער:
היא היתה
מלכת היופי
לאן את
הולכת בקי?
תחפושות,
תחפושות
אונס:
טרמפ לגהינום
סוכן הכוכבים

אמריקה חולמת עליו
King Koil
חלומות נעימים.
אמריקאים חולמים
לילה ומקיצים בכל
יום חדש נעים.
האידאלית שמו מומחי
קויל דגש על נוחות ובריאות
הם יצרו שילוב מושלם ב
תמיכה אורטופדית של
מערכת קפיצים קשיחה
ושכבות של
בוקר טוב על מזרוני קינג
קינג קויל מזרון החלומות האמר

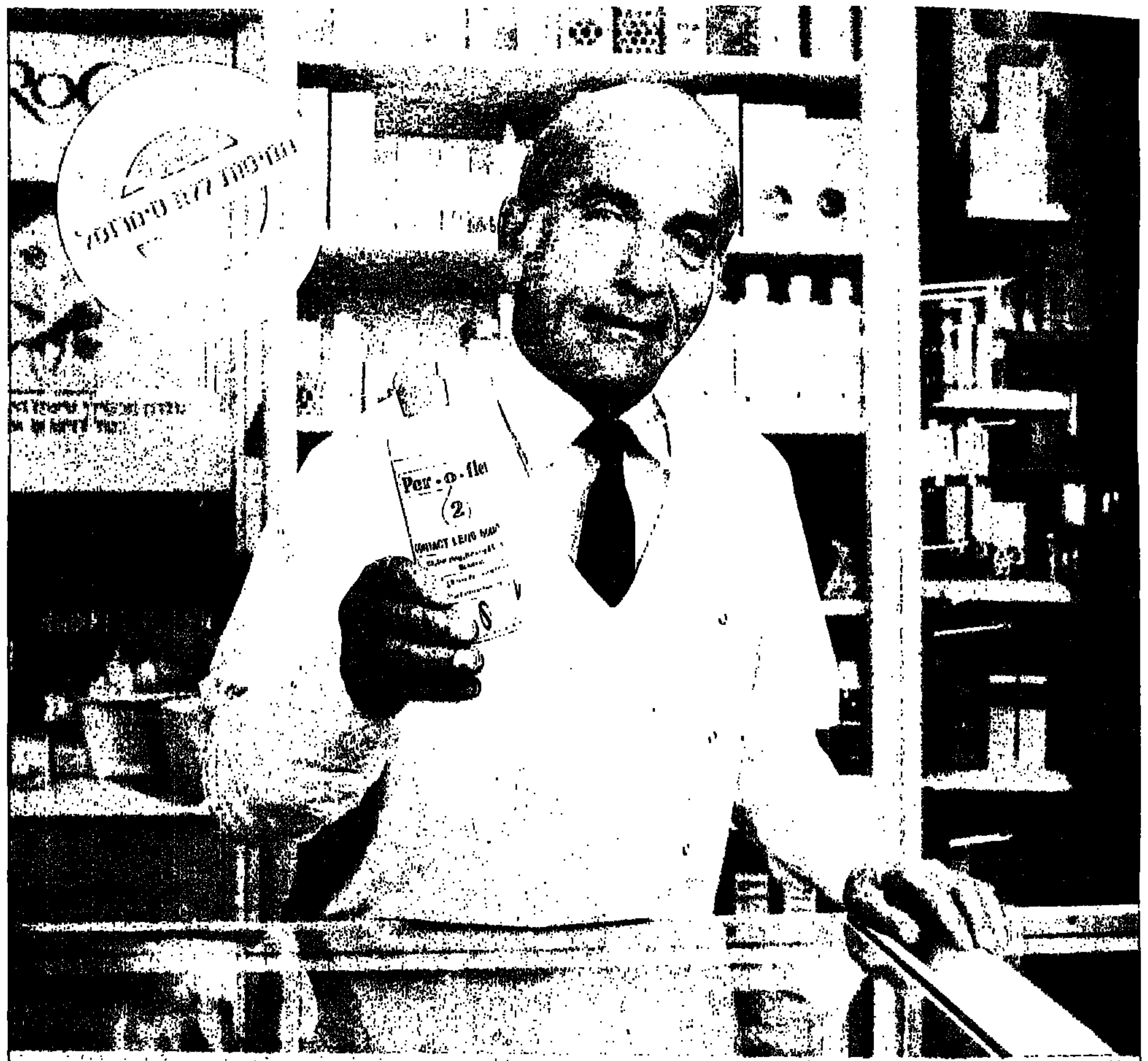

לעדשות מגע Per-o-flex

מדעני חברת סופלקס (החברה העוסקת ביצור ופיתוח עדשות מגע ותמיסות נקוי לעדשות), פיתחו את תמיסות ה־**Per-o-flex**, התמיסות המושלמות לניקוי עדשות מגע, מחומרים טבעיים אשר אינן מכילות טימרוסל.

יתרונות נוספים לתמיסת ה־ Per-o-flex

- מונעת תגובות אלרגיות כגון: צריבה, אדמומיות, אי־נוחות ועייפות העין.
- מאריכה את חיי העדשה ושומרת על צבעה המקורי.
- פותחה והותאמה במיוחד לעיניים רגישות ולתנאי מזג האוויר השוררים במדינת ישראל (רמת אפקטיביות גבוהה)

ובאשר למחיר קיראו והשוו

שם התמיסה	מכילה	מחיר לסט [illegible] 470 [illegible]
1 + 2 Per O Flex	לא מכילה טימרוסל	17.92 ש״ח
A + B Lensan	מכילה טימרוסל	25.10 ש״ח
1 + 2 Oxysept	מכילה טימרוסל	21.53 ש״ח
1 + 2 Titmus H2O2	לא מכילה טימרוסל	25.64 ש״ח

מרבית צרכני עדשות המגע בישראל משתמשים כיום ב־Per-o-flex לחשיג אצל אופטומטריסטים אופטיקאים וכל בתי המרקחת

אם אתה מעוניין/ת לקבל חינם את בקבוק פרופלקס ענה על שאלות הבאות:
1. באיזו תמיסה אתה משתמש ....
2. האם התמיסה אותה אתה משתמש מכילה טימרוסל ....
3. שם פרטי ומשפחה .... טלפון ....
כתובת ....
נא לשלוח השובר לכבוד: פרופלקס ת.ד. 16009 ירושלים מיקוד 91161

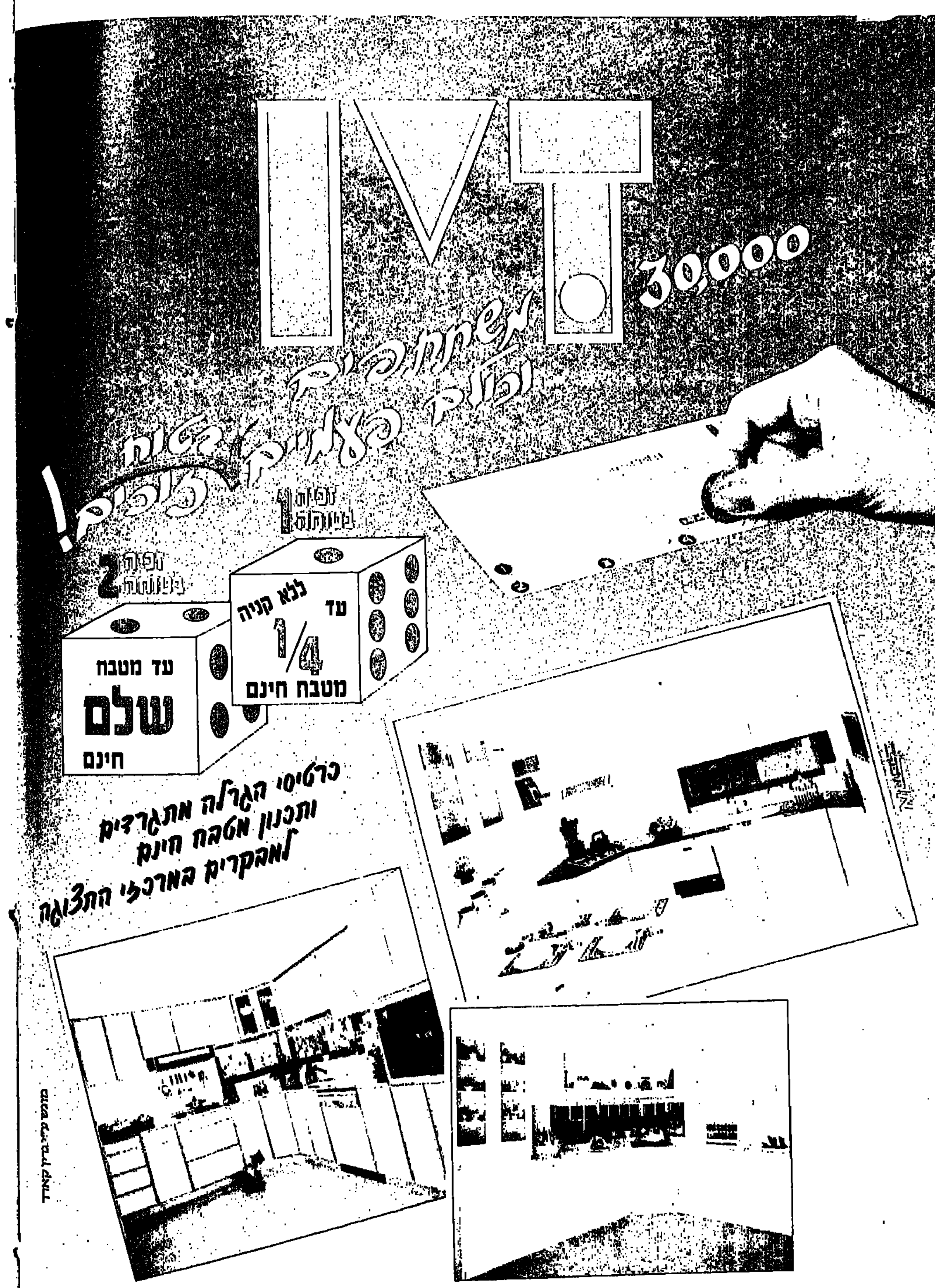

תצוגת בן־יהודה פתיחה ב־15.2.87

רח׳ בן יהודה 114 תל אביב טל. 235073
רח׳ סוקולוב 89 רמת השרון טל. 491689

ZIV זיו

הנקודה היהודית

בעלת הארמון

אינטרסנט מסוים השמיע כל מיני דברים שליליים על תושבי העיר הצרפתית בזאנסון שבה הוא רצח אדם. כי מה לא עושה אדם, כדי להציל את עורו. יש בוודאי בבזאנסון גם אנטישמיים, שונאי יהודים, כפי שיש בה אם לא אוהבים, הרי לפחות שווי-נפש. זכרה של עיר זו כמקום בו נולד ויקטור הוגו, שעל ספריו התענגו מליונים ואני בתוכם.

אשתקד מלאו מאה שנה למותו של רומנטיקאי וליברל גדול זה – ליברל לא מהסוג של השר שריד – וב„גראן־פאלה" של פאריס מילאו את קירות האולמות ואת השולחנות תחת זכוכית כתבי־היד שלו, כמו גם מאות ציוריו ורישומיו – כי הוא היה גם צייר מוכשר. גדולה היתה ההנאה להזין את העיניים בכתיבתו הברורה על נייר בדרך־כלל מצבע ירקרק. וליד כתב־יד אחד שלו התעכבנו במיוחד. הוא היה תלוי על הקיר במסגרת תחת זכוכית – זה כתב־יד משנת 1822, בו התרעם והתקומם בן זה של בזאנסון „המרושעת" נגד הפרעות שנערכו אותה שנה ביהודי רוסיה הצארית. כתיבתו הרחבה על נושא זה לא היתה יציאת ידי־חובה בלבד של סופר אוהב אדם, אלא ביטוי של מורת רוח וזעם נגד מלכות הרשעה והדיכוי הצארית.

תושבי בזאנסון התייחסו, כנראה, בסובלנות גם כלפי סופר אחר שחי בקרבם והוא היה יהודי – אלא שבעירם הוא חי ופעל לא כסופר, אלא כשופט בבית־המשפט הממשלתי האזורי. ולא סתם יהודי, אלא רבינוביץ'! ולדימיר רבינוביץ'.

יהודים כינוהו כשם „השופט היהודי העליון ביותר בצרפת" וזה משום שהיה שופט בבזאנסון, שהיא אחת הערים הגבוהות ביותר בצרפת מבחינה טופוגרפית. הוא לא הסתפק בכהונת שופט, אלא ראה לעצמו חובה להיות מעורה גם בחיי הציבוריות היהודית ופירסם מאמרים בעתונים וגם בעתוני פאריס החשובים על נושאים שעמדו בטבור החיים היהודיים בצרפת בשנים אחרי מלחמת־העולם השניה. תחת הכינוי „רבי" הוא הדפיס בשנות ה־50 ספר בשם „האנטומיה של יהדות צרפת", חיבור ממנו ניתן היה ללמוד כל מה שרצית לדעת על יהדות זו ועל חלקה בכל שטחי החיים האינטלקטואליים במדינה זו במשך הדורות. הוא היה בתחילה ציוני נלהב, אחר־כך יצא לתרבות רעה... ממנו מתבקשת השאלה, שאם בזאנסון היא עיר כה חוטאת, איך היא סבלה את קיומו ושיפוטו של יהודי כזה בקרבה.

אבל יש לעיר זו גם סיפור יהודי נוגע ללב כל שומעיו. החוצה את העיר במכונית בכיוון לגבול שווייץ הסמוך, נתקל ברחובותיה בשלטים המורים את הכיוון ל„ארמונה של היהודיה". כסקרנים אחרים גם אנו נסענו בעקבות השלטים עד שהגענו לאתר שהוא סך־הכל אגף דל של ארמון שעמד שם ובאגף זה יש מסעדה. הזמנו „פונדו" שעמו הגישו דף־נייר עליו מודפס סיפורה העצוב של היהודיה שהיתה בעלת הארמון.

כמסופר על הדף, היא היתה אשה יפהפיה ועשירה מאוד שהתאלמנה בעודה צעירה מבעלה הבנקאי, שהיה איש צרפתי, רוזן ממשפחת רוזנים, שירד מנכסיו. הוא חיזר אחרי האלמנה בשקיקה גדולה וזממו היה למעשה, לזכות בעושר הגדול. המסכנה התפתתה ונישאה לו, לאחר שהיא ושלוש בנותיה המירו את דתן. הבנות נשלחו לבלות את חייהן במנזר ואילו חיי האשה היו מרים וקשים כשאול ליד הבעל האכזר, ששם אותה ללעג בעיני הבריות בנוכחותו – ואפילו עם הנערות המשרתות של הארמון הוא בגד בה – כך עולה מתוך הכתוב על דף הנייר על גורלה של היהודיה בעלת הארמון.

והסיפור מסתיים בכך, שהנה עד היום שומעים בלילות מבין החורבות את קול בכייה של האשה האומללה שהרוזן מירר את חייה ושדד את כספה.

הסיפור על „ארמון היהודיה" כתוב בנימה של השתתפות בצערה של האשה ושל מורת־רוח נגד בעלה,האציל הצרפתי – סיפור נוגע ללב, ברוח האסכולה הרומנטית בשירה וספרות שבן בזאנסון, ויקטור הוגו, היה ממחולליה וראשיה באמצע המאה הקודמת. אינני יודע, איך מתייחסים תושבי בזאנסון לאתר זה שהפך לאטרקציה תיירותית בעירם ומקור משיכה למוסיפים לפרנסתם. אנו בכל אופן הזלנו דמעה אחת או שתיים על גורל אחותנו בעלת הארמון, שגוי אחד מגויי העיר כה התאכזר לה.

דוד גלעדי

כותבים לנו

גם שרות־לאומי הוא שרות

קראתי את מכתבה של יעל לוי („סגנון", 17.2.87) היוצאת כנגד הבחורות הדתיות שאינן משרתות בצה"ל.

אמי שלי אמנם לא ליוותה את בתה בהתרגשות אל בסיס הטירונות, אך בהחלט השה גאוה לאומית רבה לא פחותה מזו של גב' לוי. היה זה כשיצאתי מהבית לשירות־לאומי שארך שנתיים תמימות.

כל אותם ימים ולילות ארוכים של עבודה ועזרה בבתי־חולים בתי־ספר, מוסדות, ומגן־דוד־אדום – אינם נופלים בחשיבותם ובתרומתם למדינת ישראל, מן השירות בצבא.

תל אביב — נובה רקנטי

עוד על הטרטורים

בתגובה למכתב של „אבא של חייל", תחת הכותרת „הבן שלי טורטר" („סגנון", 25.2.87) עלינו לציין, שגם בננו סיים אותה טירונות קשה של חורף בבסיס הטירונות של חיל התותחנים. היתה זו תקופה של מזג אוויר הורפי קשה, של מאמץ רצוף ושל שעות שינה מועטות. לדברי בננו, המפקדים דרשו משמעת וביצוע-משביע רצון – אבל יחד עם זאת דאגו לחיילים. בתום סידרת שלושת הימים והמסע הקשה והמייגע, זכו הטירונים לקבלת פנים חמה בבסיס, שם חיכתה להם ארוחה חמה מיוחדת: שניצלים, עוגות וכו'.

בתחילת הטירונות קבלנו מכתב ממפקד הבסיס, המציין שנוכל לפנות אליו, גם טלפונית, במידה ותתעורר בעיה כלשהי. ביקרנו בבסיס במשך הטירונות ארבע פעמים, וכל פעם קבלנו את אותו הרושם: הטירון נדרש למאמץ פיזי קשה – אבל יחד עם זאת הוא זוכה ליחס הוגן ועניני מצד מפקדיו.

לדעתנו, על מפקד בסיס הטירונים לחקור את המקרה שצויין במכתב הנ"ל ב„סגנון" ולפרסם את תוצאות החקירה בפומבי באחד הגליונות הבאים של „סגנון". אין להשאיר את הורי החיילים באי־וודאות בקשר לטירטור שצויין במכתב הנ"ל.

תל אביב — שולמית ואברהם פרקאוף

מחיר אחר

בכתבה של רות קרייצר־רביב „מיקרו־דיאטה דלת קלוריות" (סגנון מס' 142) נפלה טעות וצ"ל: „נוטריליייט 330 המשווקת בקופסאות שמכילות 21 שקיות, דיאטה לשבוע ימים, מחירה 55 ש"ח, ולא כפי שפורסם בטעות.

סגנון

12–11
אורית הראל:
מי את, בקי פריישטדט?

53,18
בילי מוסקונה־לרמן:
בלינצ'ס קפואים בצהריים

24–21
לילית שרף:
טרמפ לגהינום:
סיפור של אונס

28
מנחם תלמי:
שעה של כיף

37–36
יוכבד בוקסר:
ניתוחז טיפול כימי?
הכל על הפנים

56
מרזת השנה:
מינוס 82 ק"גו

עורכות: תמר אבידר וליאורה עיני
עורכת מוסף "בריאות": תהילה עופר
עיצוב ועריכה גרפית: כרמית אדלר, רותי בנאי
מודעות: גילה שניידר, סימה בללי טלפון 439474 (03)
מזכירת הפקה: בתיה אבישי טלפון 439276 (03)
כל הזכויות שמורות ל"מעריב" ©

סיפור השער:

רונית רינת־ויינטראוב היתה מלכת היופי של ישראל בשנת 1964 ועדיין יפת־יפה. אם לשלושה בני־עשרה, נשואה לרופא אמריקאי. בשבוע שעבר ביקרה בארץ, כדי לאסוף בגדים של מעצבים ישראלים לתצוגת אופנה שתתקיים בלוס־אנג'לס בחגיגות ה־40 של ישראל.
כתבה: יהודית תנוך
צילום: ראובן קסטרו

ניקוי שטיחים ובדי ריפוד
טל. 5366141 בערב-355728 הברק לשטיח.

נפתח, דניש סטודיו

יש לך מה לחפש כאן

אם הכיוון שלך צעיר - אתה בכיוון של דניש סטודיו. חברת דניש שמחה לבשר לך על פתיחת רשת החנויות: דניש סטודיו.
דניש סטודיו מביאה אליך את המילה האחרונה של עולם הריהוט ושל מיטב המעצבים באירופה:
SECCOSE-ISTYLING מאיטליה, קבוצת העיצוב PELIKAN|DESIGN - דנמרק ואחרים.
את הריהוט והאביזרים לבית שמציעה לך דניש סטודיו, תוכל להתאים לסגנון שלך ולעיצוב המיוחד של דירתך.
כאן תמצא מגוון רחב של ריהוט פונקציונאלי ומודולרי שמסתדר טוב עם חללים גדולים וגם עם שטחים קטנים ומוגבלים.
אתה מוזמן לדניש סטודיו,
יש לך מה לחפש כאן.

DANISH STUDIO

דניש מעצבת תרבות חיים.

תל-אביב - רח' באייר 74, כבר המדינה. רמת השרון - רח' סוקולוב 60.
כפר שמריהו - רח' הזורע מרכז מסחרי

דעה אחרת

שוויון

תהרגו אותי אם אני מבינה, כיצד לוקחים נושא שולי כמו להחליף גלגל מפונצ'ר („סגנון" מס' 140) ובונים עליו בניין־עולם של תאוריות אנטי־פמיניסטיות.

גם אני איני מחליפה גלגל מפונצ'ר, סמרטוט הריצפה שלי נראה חדיש לאחר שנתיים שימוש, כי אני לא מסוגלת לסחוט אותו „כמו גבר". את הסלים מהשוק, או, להבדיל, את המזוודות בלוד נושא בן־זוגי היקר לחיים. הוא שוקל יותר ממני, הכוח הפיזי שלו רב משלי, אז מהו הועם וזהרו של הכתר הפמיניסטי שלי? האם אני לא עושה כל מיני שרותים במסגרת תפקידי כבת־זוג? יש תן וקח במשרד, בעסקים ובאהבה. מה הקשר בין זה לבין שוויון בין המינים?

ישנם דברים רבים שאינני מסוגלת לעשותם כמו כל יצור אנושי אחר בעולמנו המאוכלס. האם בגלל זה עלי לוותר על זכותי לקבל חינוך גבוה? להשתתף בלוויות? כנשואה להיות בעלת תיק עצמאי במס הכנסה? לקבל שכר שווה? או קידום?

נורית גילת
חיפה

תרגיל למבוטח מתחיל

פוליסות ביטוח הן, עדיין, מכה שאינה כתובה בתורה. וכמה שלא התגאתה לפני שנים מספר חברה מסוימת בפוליסותיה הברורות לכל אדם מהישוב – נראה שלא זכתה לחיקוי מבורך ע"י מתחרותיה.

הנוסח – משפטי, מפולפל. הרי בראש ובראשונה דואגת חברת הביטוח לבטח את עצמה, ויעל כן כולל כל סעיף מיני תת־סעיפים, סעיפי משנה וסיעיפונים שמעלים את הסעיף. סיוגים כגון: „הנ"ל לא יחול כאשר..." או: „למעט במקרים בהם..." וכד'. אין אפס, רבותי. החברה המבטחת מבטיחה את עצמה לעילא ולעילא.

שנית – האריכות. מרענות עמוסה ומתישה, משפט מורכב בתוך משפט מחובר בתוך משפט ראשי. ואיפה הידיים והרגליים, אני שואלת את עצמי, כשבאמצע הדדך מתנתק לי חוט המחשבה ואיני מצליחה להבין מה רוצים כאן.

שלישית -- המונחים המקצועיים. ה„טכניים". מילא, אם צריך צריך. אבל לפחות תדאגו לתרגם בגוף הפוליסה או בשוליה. אבל שיהיה תרגום־תרגום, לא סתם הבהרות שדורשות הבהרות... כי פעם אחת ולתמיד צריך להבין למה מתכוון המשורר.

עכשיו – המספרים. זה לא תמיד, זה רק בפוליסה המסוימת שלי, מספרים מעופפים בין הטורים, לא בדיוק שייכים לקטגוריה מסוימת. סכומים שאיני יודעת מה פירושם, ולפי מה חושבו.

ואנא האמינו לי שעשרות פעמים ניסיתי לחפש בי את האשם. אולי אני, ורק אני, נתקלת בקשיים ביטוחיים שכאלה. אז נגשתי לידידים עם שאלות פשטניות בנוסח: „תכלס, לזה ולזה יש לי כיסוי" ואפילו טובי־תובעי־הביטוח שבהם לא יכלו לה. ועוד נזכרתי כי בשנות לימודי באוניברסיטה „חרשתי" לא אחד ולא עשרים מאמרים מדעיים ארוכי טווח, בלשון אנגלית אקדמית, במילים מקצועיות 12־10 אותיות במילה. אז קרה שפיסקה מסוימת חמקה לה אל מחוץ לגבולות ההבנה, אבל לא יותר מזה. לא כמו הפוליסה הישראלית הממוצעת.

ועכשיו – בואו נעשה נסיון קטן. נניח שהכתוב בפוליסה בן מובן. ונניח שבמקרה אין בה יותר מידי מילים של שבת, סיוגים ו/או כל אי־בהירות אחרת, שאינה משתמעת לשתי פנים (ראיתם? ביטוחית שוטפת אני עצמי מתחילה כבר לכתוב...). ועוד נניח, שהסתדרנו עם הסוכן שיסביר לנו בע"פ את התכלס, ועכשיו אנחנו קוראים קטע מפוליסה סתם בשביל הכיף. אז מה בכל זאת עושים עם הנשימה, אני שואלת? מתי לדעתכם מותר ואפשר לנשום במשפט הבא?

„במקרה של תביעה או תביעות נגד המבוטח הנובעות ממקרה ביטוח אחד או מסדרת מקרים שאפשר ליחסם למקור אחד או לסיבה אחת, והמכוסים לפי פרק זה של הפוליסה, יהא המבטח רשאי לשלם למבוטח את מלוא סכום הביטוח לפי פרק זה, ולאחר תשלום כזה יהא המבטח פטור מניהול התביעה או התביעות האמורות ולא תחול על המבטח שום אחריות נוספת בקשר לכך, חוץ מהוצאות משפט שקבע בית משפט או הוצאות סבירות שהוצאו בקשר לתביעות האמורות".

איך אומרים הגששים: טוב, מה היה לנו כאן?

יפעת אילת

המלצתו של רופא

שמחתי לקרוא את מאמרה של תלמה הדר ב„סגנון" תחת הכותרת „ספורט לעצלנים". המאמר סוקר ומתאר מכשיר חדשני בדרך פעולתו המאפשרת הפחתת גודלם של תאי השומן באזורים רצויים ואיתם נפח רב, דבר שכל אשה היתה רוצה בו.

אני, כרופא, מתעניין באופן מיוחד בנושא הדיאטה, בדקתי שיטות שונות ודרכים שונות לאיבוד משקל והיקף. לאחר בדיקה של המכשיר החדש תרמוויטל (פירוק שומן באזורים מכוונים ע"י חימום עמוק של רקמות השומן התת עורי), הן מבחינה תאורטית, קריאת מאמרים רפואיים, סקירה של תוצאות והן מבחינה מעשית, בדיקה של מטופלים שעברו טיפול בתרמוויטל והשיגו תוצאות מצויינות לאורך זמן ולשביעות רצון בשיטת טיפול זו – התפלאתי לקרוא באותו מאמר את תגובותיהן של דליה ניר, אולגה רז ואסתר גונן. ברצוני להתיחס לתגובות.

אין ספק שבכדי לרדת במישקל ולפרק שומן חייבים לעשות דיאטה. היתרון בטיפול בעזרת תרמוויטל ודיאטה הוא באפשרות לפרק יותר שומן באזורי הטיפול מאשר במקומות אחרים בגוף, וזה למעשה החידוש הגדול בשיטה זאת. ברצוני להזכיר, שמכשירים טובים ויעילים אינם מוצגים בכנסים בארץ, בשל האטימות היחסית שמגלים גרמי הרפואה בארץ לרפואה האלטרנטיבית. לעומת זאת בחו"ל, בכנסים רבים, מכשירים אלה תופסים מקום מכובד, כולל התרמוויטל. ברצוני לייעץ לשלוש הנשים הנ"ל לנסות את המכשיר ורק לאחר מכן לשפוט אותו ולהתייחס אליו.

לסיכום, חימום השומן התת־עורי בעזרת התרמוויטל גורם לפירוק יותר של שומן באזורי הטיפול ולהפחתה במשקל, ובעיקר בנפח באופן משמעותי, ולא ע"י איבוד נוזלים. הוכחה לכך היא שההזעה בזמן הטיפול ואחריו הם מינימלים וזניחים.

אני רואה במכשיר חדש ומעניין זה כלי עזר חשוב בנסיונו של האדם לשמור על משקל גופו ובעיקר על נפחו וצורתו החיצונית.

ד"ר דוני חרמון
נתניה

אין נשים בבנק

עתה, משבא הזעזוע העמוק על בנק לאומי, ומועצת המנהלים בבנק התפטרה כאיש אחד, ומועצת מנהלים בעלת הרכב אישי שונה לחלוטין מונתה תחתיה, סברנו לתומנו, כי תימצאנה מספר נשים הראויות לכהן כחברות במועצת המנהלים הנכבדה. מסתבר, כי טעינו טעות מרה.

אישית, סברתי, כי קיימות מספר נשים, שבהתחשב בכישוריהן, בהשכלתן, בנסיונן ובמיומנותן, אין הן נופלות מעמיתיהן הגברים, והן יכולות היו למלא תפקידן בצורה הטובה ביותר, והרי את יכולת ביצועי מועצת המנהלים הגברית היה העונג לכל עם ישראל, כולל חלקו הנשי – לראות, ולא אחת אף לחוש על בשר חשבון הבנק ו/או על מניותיו.

הקול היחיד אשר נשמע בעניין זה היה קולה של היועצת למעמד האשה שליד משרד ראש הממשלה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, אך קול בודד זה לא היה בו כדי להשפיע בדרך כלשהי, מה גם שקריאתה לא זכתה לתהודה ולתמיכה מצד ארגוני נשים. וכך נותרה מועצת המנהלים של בנק לאומי, כמועצות מנהלים בבנקים אחרים, כחומה בצורה, אשר לא עלה בידי הנשים להבקיעה, וציבור הנשים בארץ, אשר לכל הדעות מהווה חלק חשוב מלקוחות הבנקים, נותר חסר כל השפעה במערכות קבלת ההחלטות של מוסדות חשובים אלה.

רבקה מלר־אולשינצקי, עו"ד
תל־אביב

★ הכותבת כיהנה בעבר כמזכיר איגוד עובדי הבנקים באזור תל־אביב

הצגת יחיד ב„הבימה". (מימין:) המחזאי גבריאל עמנואל, מישא אשרוב והבמאי הוואורד ריפ.

המחזאי – עו"ד והמנכ"ל – מורה

בטורנטו נוסד לפני 10 שנים „תיאטרון הנפש", קבוצת התיאטרון המקצועית היחידה שהעלתה בקנדה מחזות יהודיים. מייסדי התיאטרון, הבמאי האוורד ריפ והמחזאי גבריאל עמנואל, חיים עכשיו בישראל. ריפ עלה לארץ לפני שלוש שנים. עמנואל, מחזאי שהוא גם עו"ד, נמצא כאן רק חודשיים, גר בירושלים ומתמחה שם במשפט פלילי־ישראלי.

עכשיו מעלה תיאטרון „הבימה" את „איינשטיין", הצגת יחיד של **מישא אשרוב**, שכתב גבריאל עמנואל וביים האוורד ריפ. בשבוע שעבר נערכה הצגה חגיגית בחסות השגרירות הקנדית. אחרי־זה חגגו בקפה תיאטרון „הבימה". המחזאי גבריאל עמנואל, שנמצא רק חודשיים בארץ, הפתיע בעברית השוטפת שלו. הוא למד אותה כשהיה ילד, בבית־ספר פרטי בויניפג שבקנדה, לשם הגיעו לפני עשרים שנה צמד מורים ישראלים. „היתה לי מורה טובה, דבורה עומר קוראים לה. את אחי לימד בעלה, **שמוליק עומר**".

ושמוליק עומר, הוא כידוע, מנכ"ל „הבימה" שמעלה עכשיו את המחזה שכתב עמנואל. ■

אירית רותם

מוטי קירשנבאום (מימין), דובי גל וטוביה צפיר חוגגים בסינית. צילום: נאוה שמש.

מוזר, מתחתנים...

במוצ"ש הציגו את „תולדות ישראל השלמות ותיקונים" בפעם המאה. בששי בצהריים חגגו את המאורע במסעדה הסינית האדומה בתל־אביב. היו שם **טוביה צפיר** ואשתו יעל שהפיקה את ההצגה; **דובי גל**, **אסנת וישינסקי** עם הבעל השחקן **שלמה וישינסקי** והבן ליאור, **חני נחמיאס**, **אבי דור**, הבמאי **מוטי קירשנבאום** והנגנים.

סיבה נוספת לחגיגה: הנגן **ניר ברנד ואילנה הלברג** שהיתה עוזרת במאי ועכשיו אחראית על האביזרים בהצגה, מתחתנים. הם הכירו בהצגה. לבמאי מוטי קירשנבאום היה מה להגיד בענין הזה: „לי זה די מוזר", הוא אמר. „ברוב ההצגות שעבדתי בהן עד עכשיו, התפרקו משפחות ופה נוצרת משפחה". קירשנבאום שעובד ב„ישקר", נסע עם הבוס **סטף ורטהיימר** לניו־יורק. לחגיגה הסינית הוא הגיע היישר משדה התעופה. ■

אירית רותם

זכרונות מאפריקה

„לעולם לא נשכח מה שעשית עבורנו. חוף השנהב חבה לך חוב גדול",

במילים חמות אלה פנה **ז'אן־פייר בוני**, שגריר חוף השנהב בישראל, **לדינה ורט** בטקס הסיום של קורס שנערך לנשים אפריקאניות במוסד האפרו־אסיאני בחיפה. מר בוני התייחס לעבר הרחוק, לפני עשרים שנה, והבהיר כי אפריקה, ובמיוחד חוף השנהב, לא שכחו את הסיוע שהגישה ישראל למדינות אפריקאניות בשנות השישים.

דינה ורט היתה קצינת ח"ן ראשית כאשר הציעה **גולדה מאיר**, בשנת 1964, לצאת לחוף השנהב ולראות מה ניתן לעשות כדי לעזור ללמד את הנשים שם. „תופי הטמטם הודיעו על בואנו, ורופא האליל קידם את פנינו בסבר פנים רציני", נזכרת דינה ורט כיום, בביתה שבירושלים. היא יצאה לג'ונגל כדי לבחור 500 נערות שתלמדנה בבית ספר לאזרחות של נשים על פי תכנית שהתוותה. התברר כי בנות השבטים פוחדות זו מזו. „היא רוצה לרצוח אותי", היו הצעירות מעירות אותה בלילה. דינה ורט ניקתה את השירותים במו ידיה על מנת להוכיח לצעירות כי אין זו עבודה המיועדת לבני המעמד הנמוך בלבד. „הגיעה אלינו גם קבוצה של נשים ערומות. הלבשנו אותן מדים, והן היו כל כך גאות לקחת חלק במצעד העצמאות של מדינתן".

בסך הכל בילתה דינה ורט שמונה שנים בחוף השנהב כמפקדת בית הספר בזמן שבעלה, רופא אף־אוזן־גרון, הורה במשך 12 שנה בקונגו. „בית חם שמור עבורך בחוף השנהב" – אמר לה השגריר בנסותו לשכנע אותה בכנות הכרת התודה שלו. ורט לא חזרה מעולם לחוף השנהב, לאחר שזו ניתקה את קשריה הדיפלומטיים עם ישראל בעקבות מלחמת יום הכיפורים. ■

אינגה דויטשקרון

רווינה קמבוס ויעדית טפרסון בחזרות בתיאטרון באר־שבע. צילום: חיים גולדשטיין.

את מי הכנסת הביתה?

לתיקונים ביתיים קרא רק לאנשים שאפשר לסמוך עליהם

* אינסטלציה - פיצוצי צנרת, נזילות, סתימות
* פוליש * נגרות וזגגות * צביעה ושיפוצים * חשמל

תל־אביב וגוש דן – טל. 289827, 201039, 284739 • ירושלים טל. 527740־1 •
חיפה והקריות טל. 337951־2 • באר־שבע 32030, 33229

ידי זהב

מחלקה מיוחדת לטיפול במשרדים ועסקים.

מקצועיות. מהירות. אמינות.

צירוף מיקרים?!

בטיסה מרומא למילנו נתקלה האופנאית **נילי שרפשטיין**, המרבה בנסיעות עסקיות, בגבר בגיל העמידה שהתעניין בה ובהופעתה יוצאת הדופן. בתשובה ל„חקירתו" ענתה בהתבדחות שהיא שענית במקצועה ומטרת בואה לאיטליה היא מציאת אביזרים ושעונים מיוחדים. האיטלקי השרמנטי הציע מיד את שירותיו והשאיר לה כרטיס ביקור. ביומה האחרון במילנו התקשרה אליו והם נידברו להפגש בבוטיק לאביזרי אופנה השייך לאחותו, ושם נגלה לעיניה אוצר הכולל עשרות שעונים נדירים בסגנון ניאו־קלאסי מכסף ונחושת בעלי ספרות רומיות שעוצבו בשנות ה־40 המוקדמות ועקב מלחמת העולם ה־2 נגנז ע"י היצרן. רק לאחרונה, לאחר פטירתו של יצרן השעונים, נתגלה

נילי שרפשטיין והאוצר. צילום: צביקה ישראלי

האוסף ע"י קרובי משפחתו, שאחד מהם הוא אותו גבר, שנילי הכירה במטוס. נילי, שהריחה את הפוטנציאל הריווחי הטמון במכירתם בארץ, רכשה כמה שעונים והם מוצעים למכירה בבוטיק שבבעלותה. ■

זהר אהליאב

תזמורת על במה

„תזמורת על תנאי", ספרה המפורסם של פניה פנלון, עוסק כידוע בתזמורת־הנשים שפעלה במחנה הריכוז בירקנאו־אושוויץ. הספר עבר עיבוד מפורסם לטלוויזיה האמריקנית, בכיכובה של ואנסה רדגרייב. כעת עבר הספר עיבוד נוסף – הפעם לתיאטרון: „תזמורת על תנאי" עתיד להיות ההפקה ה־100 ברפרטואר של תיאטרון באר־שבע. לקראת תחילת החזרות נפגשו משתתפי ההצגה עם הפסיכיאטר **פרופ' חיים דסברג**, מנהל בית החולים „עזרת נשים" בירושלים. פרופ' דסברג, שטיפל בפליטי־שואה רבים, שוחח עם השחקנים על המבנה הנפשי של הניצולים, על מנגנוני־ההגנה הפנימיים שיצרו לעצמם, על דמויות במציאות לעומת הדמויות שבספר. הפגישה אורגנה על־ידי **שמואל הספרי**, מעבד הספר ובמאי ההצגה, שנקט ביוזמה בשל המתח הרב שנוצר אצל משתתפות ההצגה בגלל אופי הסיפור. פרופ' דסברג נענה ברצון; בתו, **חגית דסברג**, משתתפת בהצגה. משתתפות אחרות בהצגה ובפגישה – **רוזינה קמבוס** (המגלמת את פניה פנלון), **עידית טפרסון, מרגלית סטנדר, שרון הכהן, דורית לובראני ואחרות**. ■

אורי ברבש בתוך מקגיליס. צילום: נאוה שמש.

מגיע להם

תנועת „עם יפה עם אחד" העניקה תעודות הוקרה **לפנינה בור** – נשיאת בני ברית בישראל, **ליעל העליון** – מנהלת בית הספר לאומנויות בתל־אביב **ולשמחה הולצברג** - הפועל למען פצועי צה"ל. על הטקס ניצחה מנכ"ל התנועה, **נעמי שדמי**.

שלי חושן, פסיכולוגית חינוכית, קיבלה בשבוע שעבר תעודת הוקרה מהתנועה למען ישראל טובה. חושן יסדה את אירגון „יד ליד", המקיף כיום מאות יועצים, המתנדבים לשמש אוזן קשבת לבעיותיהם של בני נוער והוריהם. את התעודה העניק לה יו"ר הכנסת, **שלמה הלל**, בטקס שהתקיים בבנין הכנסת. ■

זוהר אהליאב

שלי חושן מקבלת את התעודה מידי שלמה הלל. צילום: דרורה זכרוני

מקגיליס הגיעה בחצות

חיכו לקלי מקגיליס, היא לא באה. ב„בוננזה", בשבוע שעבר, נראה היה שמסיבת סיום הצילומים של „החולמים" תתרחש ללא כוכבת הסרט. שלושה חודשים היא בילתה בישראל, בבדידות יחסית. לפני תחילת הצילומים, עוד גילתה אי־אילו סימני ידידות, אחרי־זה התרכזה בתפקיד, הסתגרה בתוך עצמה, שמרה על הפרדה בין חיים פרטיים לעבודה. לא כולם אהבו את זה.

בכל־אופן במסיבה נראה היה שחוגגים בלעדיה. אכלו, שתו, קצת רקדו. **שי** מ„בוננזה" הסתובב עם בקבוק וודקה ענק. הבמאי **אורי ברבש** דאג לירידת מיפלס הנוזלים בבקבוק הזה. לקראת חצות הגיעה מקגיליס. חליפת עור שחורה, שיער אדמוני. חיוכים ונשיקות לברבש, רגע לפני שהוודקה שלחה אותו החוצה. שי העביר את בקבוק הוודקה למקגיליס. לברבש ששיחרר מטעני וודקה בין השיחים, הביאו מים קרים. החברים סחבו אותו למכונית ומקגיליס ליד הבר, המשיכה עם הוודקה. ■

אירית רותם

„בנות חיל" בבית התפוצות

למעלה מ־200 תצלומים ותעודות, שנאספו בארכיונים בניו־יורק ובישראל ובמרתפי „הדסה" בירושלים, מספרים תולדות ארגון התנדבותי זה, בתערוכה שתיפתח ב־9 במרץ בבית התפוצות. הארגון, שנוסד בניו־יורק בפורים 1912, תרם את תרומתו לא רק בתחום הרפואי. „הדסה" מקימה מוסדות חינוך, בתי ספר מקצועיים, מרכזי קליטה ומגייסת כספים למען ישראל. בתמונה: **הנרייטה סאלד**, ממייסדות „הדסה", נואמת בטקס הנחת אבן הפינה לביה"ח האוניברסיטאי של „הדסה" על הר הצופים ב־16.10.1934. ■

בתיה אבישי

שף שוויצרי בעברית

שני שפים, קליברים רציניים בשטח, הגיעו למלון „דן פנורמה" להראות מה הם יודעים: **שף אדווין פלדר** משוויץ, אמן המטבח הקלאסי, ושף **פריץ מאיר**, קונדיטור מאוסטריה.

בשלב ראשון הוכיחו השניים את כישוריהם בקורס אמנות־הבישול. במהלך הקורס הוכנו עוגות בצורת בעלי־חיים וילדים. מה עושים עם העוגות? תורמים אותם למחלקת הילדים בבית־החולים „מאיר". וממי באה ההצעה? משף פלדר, שהפתיע את כולם בעברית רהוטה. פלדר, מסתבר, הוא נוצרי אדוק שלמד עברית באולפן בשוויץ. ■

ארי רימון

אורית הראל

בקי פריישטדט. „תשע שנים אני בפוליטיקה ואני לא מרגישה פוליטיקאית".
צילום: הנס אנגלסבן

לפני עשר שנים עזבה בקי פריישטדט את במת התיאטרון לטובת במת הפוליטיקה. התבייתה על תפקיד של קומיסאר התרבות והאמנות במפלגת העבודה. מאז היא מעורבת בעשיה, אבל מספיק חכמה כדי לא להיסחף. אומרים שהיא סוללת לעצמה את הדרך לתיק החינוך. „אני אדם חולם". היא מודה.

ליידי עם מרפקים

גבוה גבוה על הקיר הלבן, מעל לקו הראיה, במקום שצריך להרים את העיניים בשביל לראות, תלויה כרזת פרסומת בשחור לבן. פרופיל מהודר משהו של אשה יפה, רגל חטובה שמשתלחת אל מחוץ לשסע השמלה, סרט על צוואר. „תמיד אשה", כתוב שם, מופע יחיד של בקי פריישטדט.

כמעט עשר שנים אחרי, עם כוס קפה ביד, עדיין אותם תווים נאים, ורעמת שיער שעכשיו הוא בלונדיני, נדמה לפעמים שהמרחק בין האשה בתמונה התלויה שם למעלה לזו היושבת תחתיה, גדול בהרבה ממרחק הזמן, או המטר־ויץ על הקיר.

ב־1977 קדה קידה אחרונה על הבמה כשחקנית ראשית (כאותו מופע יחיד), והחליפה את אולם המופעים בבניין מפלגת העבודה בתל אביב. המחלקה לתרבות ואמנות במפלגת העבודה, קוראים לגוף שיצרה במפלגה, יש אומרים נוצר עבורה. והתפקיד הזה, של פעילה במפלגה, כהצגה הגדולה והמתמשכת של הפוליטיקה הישראלית, הוא אולי התפקיד הקשה ביותר שמילאה אי פעם. „תשע שנים אני בפוליטיקה ואני לא מרגישה את עצמי פוליטיקאית", היא מהרהרת בקול. „אני מרגישה עייפות חומר ורוח. אף פעם, כנראה, לא הרגשתי דג במים בפוליטיקה והיום, יותר מתמיד, אני לא מרגישה שזה מגרש שאני יכולה לשחק בו עם הכללים".

למרות העייפות המוצהרת, ההתפכחות ואולי האכזבה, היא אינה מוותרת. „לחזור לשחק זה בשבילי דבר לא ממשי, מתוך תחושה שעדיין לא התמלאתי מספיק מבחינת המטען של צורך לומר ומה לומר, וצורך לומר את הדברים דווקא במדיום הזה. לפעמים מאוד מתחשק לי לחזור לשחק – זה החלום עבורי. צד החלום אצלי מאוד חזק, ובלעדיו לא הייתי מחזיקה מעמד בעבודה".

נקודת הציון האחרונה בדרך הפוליטית שלה היתה הוצאת חוברת של הוועדה לענייני אמנות ותרבות במפלגה, שבראשה עמדה, על מעמד האמן היוצר והאמנות בארץ, בתחומי העשיה השונים. חוברת מעוצבת יפה, על נייר חום, מלאה הצעות ורעיונות לשינויים ולשיפורים, מנוסחים בלשון החלטית ונמרצת. „זו פעם ראשונה שבמפלגת העבודה יוצאת חוברת שתובעת חד־משמעית לנקוט עמדה לקידום תרבות ואמנות", אומרת בקי. היא מרוצה מהחוברת, מהתוכן ומההדים, אבל היא יודעת בדיוק את גבולות הדברים.

„מטבע הדברים עלולה הוועדה להשאיר אחריה שובלים ארוכים של אמירות, אם לא יירתמו לעשיה חברינו בכנסת, בשלטון המקומי, בממשלה ובהסתדרות", היא כותבת בדברי הסיכום לחוברת. למה היא בעצם מצפה, מכל המילים הנחרצות על הנייר החום? היא היתה רוצה שתקום ועדה ציבורית לקידום מעמד האמן היוצר, משהו כמו הוועדה למעמד הסופר, היא מסבירה ומיד מסייגת: „הציפיות שלי מאוד מינוריות, לא אתן יד לוועדה כזו לפני שאבדוק בשטח ואהיה בטוחה שיהיו תוצאות".

המנומסים דורכים במקום

בראיון רדיו, אחרי שהחוברת התפרסמה, נשאלה בקי אם כל העניין אינו אוטופיה. „אני אוטופיסטית", היא זוכרת שאמרה, „אני אדם חולם. תן לי הרבה אנשים חולמים". החלומות, ומן הסתם גם שיברם, הם חלק בלתי נפרד מהאשה שיושבת מולי, מתחכבת עם המילים, מנסה להלך בין הטיפות כמו ליידי, עם המרפקים לצידי הגוף, ויודעת שבפוליטיקה, המנומסים האלה דורכים במקום.

אמרו עליה שהיא שואפת להיות שרת החינוך. בקי מחייכת חיוך עייף. „אין לי יומרות של שר חינוך. אני בהחלט שואפת לתפקיד ביצועי, עם סמכויות בנושא התרבות, אבל אף פעם לא אמרתי שאני רוצה להיות שר", היא קובעת ובאותה נשימה מסבירה גם את הדילמה. „אני לא רוצה להישמע צדקת גמורה, אם התנאים יובילו למסלול פוליטי, מה שנראה דמיוני כרגע, לא אעמוד בדלת ואמנע מלהיכנס. גם הליכה לכנסת לא נראית לי ממשית כי זה משחק מאוד אכזרי, שדורש קורבן ואנרגיות שלפעמים אין לי".

אחרי כל השנים בבית מפלגת העבודה היא עדיין מעורבת, רוצה לשנות ולשפר לפי דרכה, אבל היא כבר למדה שבחשבון הסופי של השקעה ורווח, היא לא תמיד יכולה או רוצה לשלם את המחיר. „יש מידה של נאיביות וחוכמה בהימנעות ממלחמות", היא מסבירה, „החלטתי ששייכות לקבוצה, בצד יתרונות, כרוכה במאבקים ובמלחמות, בכישולים ובאכזבות, ואני ויתרתי על זה. אני לא שייכת למחנה של אף אחד. אני רואה היום שכל מפלגה פוליטית, מטבע הדברים, פועלת קודם־כל בדרכים פוליטיות. אם יש הצדקה לקיומי במפלגה זה בסיכוי להוסיף ממד מעל ומחוץ לדברים הפוליטיים".

יש לה אכזבות מהפוליטיקה בכלל, מהמפלגה בפרט. בדברי ימי ההפגנות הפוליטיות שמור לה מקום של כבוד כראשונה שהפגינה נגד אריק שרון, עם קבוצת אמנים ואנשי רוח, ימים אחדים לפני שפרצה מלחמת לבנון. אחר כך, מתוך בית המפלגה שלה, ראתה את הנציגים מצביעים לתמיכה בעד 45 הק"מ ההם. „העובדה שהיה בסיעה רוב לתומכי 45 ק"מ גרמה לי למחשבה שניה", היא מודה.

חורקת שן ומתמסדת

כדרך מהבמה למפלגה למדה בקי לוותר על מחיאות הכפיים, על הפידבק המיידי לעשיה, על החופש לגוון

(המשך בעמוד הבא)

אם את עדיין מחכה לחתן עשיר כדאי בינתיים לנסות עוד שיטה...

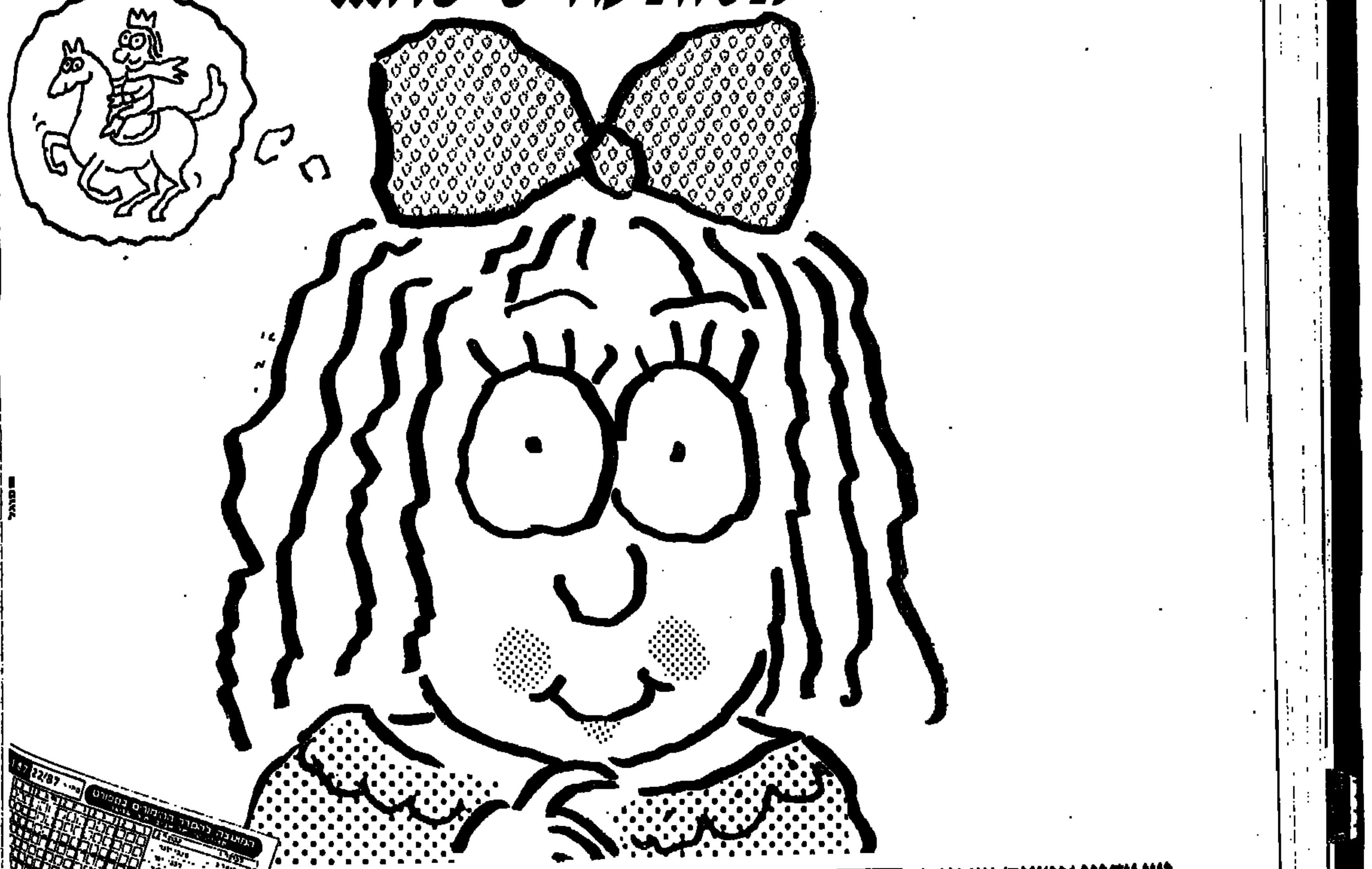

יש עדיין אנשים שאינם יודעים למלא טוטו! זה פשוט מאוד!

קחו טופס רגיל (מסומן באות "פ"). זהו טופס הטוטו הפשוט שאפשר למלא בו 10 טורים. בכל טור יש 14 ניחושים (על משחקי הכדורגל באותו שבוע). מול כל ניחוש יש 3 משבצות ריקות: □□□. קחו עט וסמנו x באחת, ורק באחת, מ-3 המשבצות שמול הניחוש הראשון. המשיכו כך, מלמעלה למטה, עד הניחוש ה-14. למעשה, גמרתם למלא את הטור הראשון. עכשיו אתם כבר יכולים לשלוח ולזכות. באם תרצו, תוכלו למלא באותו טופס גם 2, 5 ו-10 טורים. בכל טור תוכלו כמובן לסמן את האיקסים בסדר שונה.

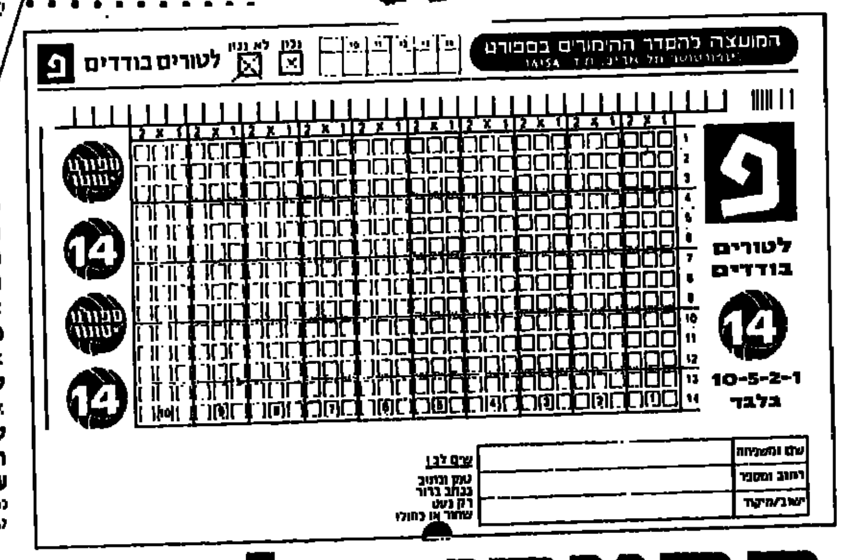

באפשרותכם להיעזר בטופס טיוטה של משחקי השבוע. בטופס זה, מימין, (מסומן בסיפרה 1) שם הקבוצה המארחת. משמאל (מסומן בסיפרה 2) הקבוצה האורחת. עכשיו סמנו בטופס הטוטו:
x מימין ⟦1⟧ פירושו ניצחון לקבוצה מימין.
x משמאל ⟦2⟧ פירושו ניצחון לקבוצה משמאל.
x באמצע ⟦x⟧ פירושו תיקו.
לפרטים נוספים פנו לתחנת הטוטו הקרובה אליכם. והעיקר - אל תסמכו על המזל, עשו טוטו!

אל תסמכי על המזל - עשי טוטו!

500,000

מינימום לכל הפרסים

בטוטו הסיכוי גדול יותר!

(המשך מן העמוד הקודם)

ולשנות כאוות נפשה ולהרגיש את העשיה בהתהוותה. „יש דברים שבאופן טבעי במעבר מהבמה, מהבוהמה, למנגנון ממוסד, גרמו להתנגשות שהביאה לא פעם למחשבה שניה. אנשים מהיצירה, יש להם כפנים סע־רות, הם חולמים, הם אינם יכולים לשאת מסגרת". אבל לה'היה מספיק איכפת כדי לחרוק שן, לוותר ולהתמסר בדרכה שלה.

והדרך שלה, משולה לזו של הספורטאי שהולך לאו־לימפיאדה מתוך ידיעה ברורה שהוא אינו מוכן לעשות הכל בכדי לנצח, אבל הוא משתתף במשחקים, בשביל הספורט, ולמרות שהוא מודע לכל אלה, חבל לו שאינו יכול לנצח. „גם האלמנט של מה זה להיות אשה בפו־ליטיקה קשה לי", היא אומרת בזהירות־בזהירות. נושא רגיש, כמעט שביר.

„המסלול הפוליטי לא מאפשר לשמור על אלמנטים של מה שאת חושבת. זה מסלול קשוח, שמחייב הרבה פשרות, הרבה שעות של פעילות שהיא לפעמים עקרה מאוד. מעמדה של האשה בפוליטיקה נחות משל הגבר, אלה עובדות. אבל גם היות האשה כפי שאני רואה את עצמי לא מסייע", היא אומרת לאט, בחיוך מסויים. ומיד ממהרת להרגיש שהראיה שלה אין בה, חס וחלי־לה, משום פגיעה במעמדן של הנשים בפוליטיקה. היא פשוט אחרת.

„הבית, המשפחה, המסגרת הזו, מאוד חשובים לי. יש לי זכות, לא חובה, לגדל את הילדים ולהיות שותפה לדרך כה הולך בעלי, וכל זה לא מרחיב את טווח הפעולה בפוליטיקה. המסלול הפוליטי ממקר להליכה באיזשהו תלם, הליכה מאוד עקשנית, עם הרבה פשרות ומרפקים". ואת כל זה אומרת מי שלא היתה אמא שיושבת בבית ומחכה לרג'לה עם הבננה'לה, ומעולם לא היתה כינור שני לבעל. את כל זה אומרת מי שפג־שה את בעלה, פיטר פריישטדט, כשהוא בא לכיים הצגה בה השתתפה, מי שחורה להופעות כשילדיה היו תינוקות והיום היא מודה ש„בדיעבד אני מאוד מצטע־רת על כך, אני משוכנעת שזה חסר להם".

היא מתחבטת, מתלבטת, חולמת. המשפחה מאחוריה, כר גדול ומרופד בהרבה אהבה. „המשפחה די מקבלת אותי עם ההחלטות והמאוויים שלי". הילדים, בן 17 ובת 15, כבר גדולים ו„זה עושה לי נהדר שהם מבוג־רים. היכולת לדבר איתם כשווה אל שווים, לגלות כל

„שייכות לקבוצה כרוכה במאבקים ובאכזבות. אני ויתרתי על זה. אני לא שייכת למחנה של אף אחד".

יום שהם אנשים שמסוגלים לנהל שיחה איתך, זה נה־דר". ובעלה של בקי אפילו מכין את השניצלים ומגיש לנו אותם מהבילים ומדיפי ניחוח של בית, בזמן הראי־ון, ויש בכך אמירה חזקה מהרבה מילים, על תמיכה וכבוד ומתן מרחב מחיה.

תחושה של תבוסה

היא מסתכלת קדימה, ורואה את עצמה ממשיכה בינתיים בדרך שמצאה לעצמה. „בתחום הפוליטי הייתי רוצה ליצור מועדון פוליטי, מין קפה פוליטי בסגנון פאריס בשנים של סארטר, שיהיה מין בית יוצר, מקום בו מתחוללות בערות אינטלקטואליות וממנו פורצת קריאה גדולה, מסר". וגם לערוך ועידת שלום בינלאו־מית של סופרים ואנשי רוח. ולעזור להביא לשינוי בשיטת הבחירות.

„יש לי מין תחושה, יותר ויותר חזקה, שהמהפיכה שהאבות המייסדים של העבודה רצו להביא לחיי העם היהודי נכשלה בהרבה מאוד תחומים. יותר ויותר אני מגלה שבעצם, פני החברה היום הן הפנים האמיתיות, ויש בי תחושה של איזו תבוסה. הלאומנות, הלאומיות במובן הקיצוני, גורמת לאתגר אבל גם מרפה את הידי־ים. הלאומנות עם דתיות קיצונית, הם מקור לדחיפות, לצורך לעשות, זה מה שמניע. וזה גם מה שמפחיד", והיא אינה אופטימית מהמצב, מרגישה שאם לא נזרעק כולנו יהיה מאוחר מדי.

ברגעים של שובע, של רוויה, היא בורחת לים, לספ־רים, למוסיקה. „בנאדם של ים ומוסיקה", היא מגדירה את עצמה. פעם אמרה בראיון עיתונאי שאולי תהיה זמרת אופרה. אולי.

עד אז, „יש בי כל הזמן תחושה שיש המון דברים שלא הספקתי לעשות ואני רוצה לעשות. זו כאילו הרגשה תבוסתנית, אבל בעצם זה הדינמו שמדריץ אותי ויוצר לי אנרגיות מתחדשות ואמונה לעשות עוד דב־רים". ה„עוד דברים" שהיא רוצה לעשות בתחום האי־שי, דומים להפליא לדברים שכבר עשתה: „הייתי מאוד רוצה להישאר אשה", היא אומרת במין חרדה, ומיד מתוקנת־מתקנת, „אני מתעקשת להישאר אשה. המאבק הפוליטי דורש שינוי מהותי מכפנים. צריך להיות תמיד חזקה, נכונה למאבק. זאת אשה שלא קיימת בי. זה אומר שאסור לבכות, אבל אני רוצה את הפריווי־לגיה להזיל דמעה".

בקי פריישטדט. אשה שתירגמה את האיכפתיות לע־שיה, אשה שמנסה לתרגם חלומות למציאות, תחומה בגבולות כמעט בלתי אפשריים עבורה, אשה שמתלב־טת ואינה מתביישת להסס בקול, אשה שמודעת למגב־לות אבל לא נותנת להן לחנוק את הציפיות. ומעל לכל, מעבר לכל ולפני הכל – תמיד אשה.■

אל תזיע בשביל אחרים
קח סאונה פרטית!
סאונה לעניין בכל מרתף או מחסן

אם יש לך 4 מ"ר פנויים בבית - יש לך מקום לסאונה!
עכשיו במחיר הכרות מיוחד
והתענוג כולו שלך...

מבצע מרהים: בריכות שחיה וג'קוזי
במחיר טרום עונה
וב־10 תשלומים!!! בכרטיסי אשראי

איילון הנדסה בע"מ
בריכות שחיה ואביזרים ג'אקוזי סאונות
עודד 23 רמת־גן (פינת כביש הטייסים) טל 03-771151,775003

ויטראג'
מעניין אותך?
בוא לסיליקה - המכללה לאמנות הזכוכית
קורסים בויטראג'ים • ניפוח זכוכית • התזת חול
ומל יפו, שער ראשי. טל. 03-813563,837149

"דור מנקה את הכל
לי הוא משאיר רק את הכביסה המלוכלכת"

דור
הנוזל החסכוני ביותר
לניקוי רב תכליתי.

דור, עוד מוצר איכות של הנקל הינו רב המנקים הראשי בבית. הוא מנקה ביסודיות וביעילות את המשטחים העקשניים ביותר: חרסינה, פורמאיקה, אמבטיות, דצפות, סקאי ועוד. בשל הרכבו המיוחד, הוא אינו מזיק למשטחים ואינו משאיר עליהם סימנים. וכשהם מבריקים, נקיים וריחניים, זה סימן שדור טיפל בהם. ממש תענוג לעבוד עם דור.
כיוון שהוא אינו מכיל חומצות וחמרים אלקליים, הוא מבטיח הגנה מושלמת לעור הידיים.
דור חסכוני במיוחד גם בהשוואה למוצרים אחרים - מכסה אחד מספיק ל-4 ליטר מים.
לרשותך: דור נוזלי באריזה 750 מ"ל, ודור אבקה באריזת 250 גרם.
היבואן: א. בדוסה, המפיצים: חב' נורית בע"מ.

Henkel הנקל - המשפחה הטובה של פרסיל.

אירית רותם
צילום: אלכס ברונובסקי

פול ניומן, ג'ק למון וקתלין טרנר הצטופפו וקיבלו פרסים. וודי אלן העדיף לנגן במועדון. „הפרס על־שם דוד וו. גריפית" נתן תמונת מצב של מה שנראה ב„אוסקר".

1. פול ניומן מציץ בשעון: מדוע חוזה פרר מאחר?

2. מריאל המינגווי (משמאל), בעלה ומעריצה.

3. ג'ק למון מפלס דרך בארוע הצפוף־מדי.

4. קתלין טרנר, זוכת הפרס על „להתחתן שנית", ובעלה

5. אד קוץ', ראש עירית ניו־יורק, על הקתדרה.

חזרה גנרלית ל„אוסקר"

פול ניומן וג'ק למון העניקו זה לזה פרסים, בטקס חלוקת „הפרס ע"ש דוד וו. גריפית" מטעם הוועדה הלאומית לביקורת, 1986. גם **וודי אלן וקתלין טרנר** היו בין מקבלי הפרס. טכס חלוקת הפרסים נערך לאחרונה במוזיאון „וויטני" שבניו־יורק.

האירוע, המתרחש כל שנה, נחשב כ„חזרה כללית" לטקס חלוקת פרסי האוסקר. תמונת הזוכים בפרס זה נותנת תמונת־מצב של סיכויי־הזכיה ב„אוסקר", היוקרתי מכולם. השנה „הצטיין" הטכס בדוחק העצום ששרר באולם ובאקוסטיקה הגרועה. שלא כמו בטקס האוסקר, כולם היו נינוחים ורגועים, נאומי התודה היו קצרים ביותר, שמות הזוכים התפרסמו מראש ואף הופיעו על־גבי ההזמנות.

את הטקס, שהתחיל באיחור של כשעה, הינחה השחקן הוותיק **חוזה פרר**. סיבת האיחור: פרר הגיע בטיסה מפלורידה, בדיוק כשמזג־האוויר הסוער ששרר בניו־יורק גרם לסגירתם הזמנית של כל שדות התעופה באיזור. הקהל, בתילבושת ערב רשמית, קיבל את השחקנים בתשואות סוערות.

ראשון עלה לבמה פול ניומן, שהגיש לג'ק למון פרס על הישגיו בסרטים לאורך הקריירה שלו. למון מצידו לא נשאר חייב, ומיד הגיש לניומן את פרס השחקן המצטיין עבור תפקידו כשחקן ביליארד בסרט „צבע הכסף".

ראש עירית ניו־יורק, אד קוץ', האוהב להופיע בכל מקום אותו מאיישים הצלמים, הגיש את פרס השחקנית המצטיינת לקתלין טרנר עבור תפקידה בסרט **„להתחתן שנית"**. בנאומו סיפר קוץ' שכבר הופיע בכמה סרטים וסרטי טלוויזיה (בתפקיד ראש עירית ניו־יורק, בדרך־כלל). על מנת שיוכל להופיע בסרטים, הוא אמר, נאלץ להוציא כרטיס חבר באיגוד השחקנים. אגב – את „הפרס על שם דייויד ו. גריפית" מגישה הוועדה לביקורת בשיתוף עם „אולפני קאופמן־אסטוריה", אולפן סרטים ניו־יורקי שנסגר בשנות ה־30, כשהוליווד עלתה לגדולה – ונפתח לאחרונה מחדש, בעידוד עירית ניו־יורק.

מאריאל המינגווי, שעלתה לבמה כדי להכריז על וודי אלן כבמאי המצטיין (על „חנה ואחיותיה"), נתקפה בפחד־קהל ובקושי הצליחה להוציא מילה מהפה. אלן עצמו כלל לא נכח במעמד החגיגי: באותו הזמן הוא ניגן בקלרינט, כמו תמיד, במועדון הג'אז הניו־יורקי שבו הוא מופיע כבר שנים.

קתלין טרנר הגיעה לטקס עם בעלה היהודי, המפיק **ג'יי וייס**, שגילה פרט פיקנטי: הוא ושותפו־להפקות, **מייקל דגלאס**, תכננו להפיק את שני הסרטים המצליחים־מאוד שלהם **„בעקבות האוצר הרומנטי"** ו**„בעקבות אוצר הנילוס"** – בישראל. קשיים טכניים הפריעו לביצוע התוכנית. למרות הקשיים, הודיע וויס שהוא חושב ברצינות על הפקה בישראל. הבעיה העיקרית תהיה, לדבריו, להרגיל את הצוות האמריקני לעבוד ביום ראשון ולנוח בשבת... ואם כבר מדברים על הנקודה היהודית, ג'יי וייס התוודה שהוא לא מאמין בגיור. לפיכך תישאר אשתו קתלין טרנר, יש להניח, נוצריה. ■

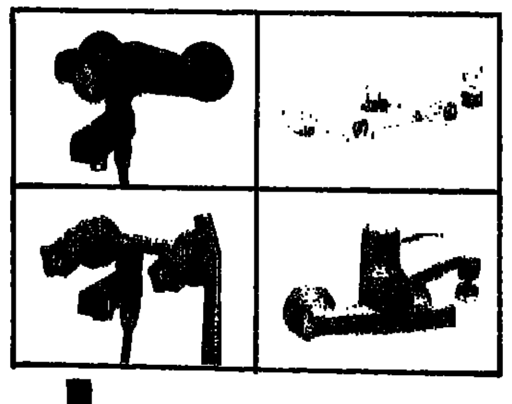

כל קונה זוכה!
שגעון של מבצע!
קנה ברז מדגל מדגם גלמיקס בחודש: מרץ 1987 ותזכה במקום בכדורגל מקצועי מעור (עד גמר המלאי) ובנוסף לכך תשתתף בהגרלה של 10 כרטיסי טיסה לפריז.
אסור להחמיץ! פרטים בחנויות.

ברזי הפלסטיק של מדגל הם כה יפים, צבעוניים, אמינים... וזולים,
עד שהחלטתי להחליף את כל הברזים בבית, לברזי מדגל:
באמבטיה, בכיור, במקלחת ובמטבח,
כמעט ששמתי אפילו ברז אחד לקישוט בסלון.
עכשיו בחודש מרץ יש מבצע מיוחד.
כל מי שקונה ברז מדגל מדגם גלמיקס מקבל כדורגל מקצועי מעור מתנה,
ומשתתף בהגרלה של כרטיסי טיסה לפריז.
אז למה לחכות? קני מדגל. עכשיו.

להשיג בכל החנויות לצרכי אינסטלציה וברשתות השיווק.

עלה על הגל של מדגל הברז של המדינה

מקיבוץ גליל־ים

המפעל: מדגל 052-548964

ADMARK

משהו נחמד משהו נורמלי

יהודית חנוך

אם יש לכם ילדים בבית, אתם לא צריכים תזכורת שעוד מעט פורים. הם כבר מנדנדים בעניין התחפושת. אפשר לעשות חיים קלים, לצאת ולקנות תחפושת מוכנה ולסגור עניין. אבל לקנות תחפושת מוכנה זה בערך כמו לקנות עוגה בחנות, במקום לאפות עוגה. זה קל נוח ופשוט, אבל מפסידים הרבה מהכיף של ליצור ביחד משהו נחמד ומהנה. תחפושת פורים וכל מה שקשור בה נכנס למה שנקרא זכרונות ילדות, והיום, כשקונים במעט הכל מוכן בחנות, כבר לא נשאר הרבה מחוויות העשייה ביחד. ומה יכניסו ילדינו לתוך תיבת הזכרונות שלהם? אז חבל לוותר על תחפושת לפורים, מה גם שזה לא סיפור גדול, אפילו להורים שיש להם שתי ידיים שמאליות ויותר כסף מסבלנות או פנאי.

קודם כל תשאלו את הילד מה הוא רוצה. אם זה נשמע מתקבל על הדעת ואפשרי לביצוע, לכו על זה. לילדים, בדרך כלל, אין אמביציה להיות מקוריים או יוצאי־דופן. אז גם אם הם רוצים להתחפש בתחפושת הכי באנאלית ומשופשפת, אפשרו להם. זה התג שלהם.

אם ילד אינו יודע מה הוא רוצה להיות, תחשבו ביחד. קשה למצוא רעיונות מקוריים. מה שתמציאו, מישהו כבר חשב על זה לפניכם. אז לא כדאי להתאמץ, אלא אם כן אתם משקיענים רציניים. בדרך כלל, התחפושות הכי פשוטות הן הכי יפות והכי נוחות וגם זה דבר שצריך להתחשב בו.

בפורים מזג האויר הפכפך. יכול להיות גשם או חמסין, לכן, הטוב ביותר הוא להכין תחפושת בשכבות, שאפשר לקלף או להוסיף. ואל תשכחו את הבטיחות, בשום אופן אין להשתמש בחמרים דליקים, כמו צמר־גפן או קש.

הלהיטים העכשוויים הם **הנינג'ות והרובוטים**, שתפשו את מקומם של **הקאובויים והפיראטים**. בנים יעדיפו אותם על פני תחפושות אחרות. יש בחנויות ראשים של רובוטים, ואז צריך להוסיף רק את הבגד. אפשר גם ליצור רובוט שלם מאריג או מקרטון, שמדביקים עליו גליונות עטיפת אלומיניום (כאלה שמשתמשים בהם במטבח).

סיפורי אגדות הם נושא לא־אכזב לרעיונות.

עליסה בארץ הפלאות תענוד בשערותיה סרט, תלבש שמלה – רצוי בסגנון קצת רומאנטי, עם סינר – ותחזיק ביד שפן־צעצוע. עם שעון־כיס (אם אין שעון, אפשר לצייר מקרטון).

זהבה ושלשת הדובים זו תחפושת שמתאימה לא רק לילדות קטנות, גם לגדולות. גליה, בת העשרה הפרטית שלי, ארגנה בשנה שעברה תחפושת כזו בחמש דקות, כשלבשה שתי חצאיות, זו על זו, קשרה זה לזה בסרט ארוך שלושה דובים בגדלים שונים (כאלה שמקשטים את חדרה), ותלתה אותם על הכתף, כדי שתוכל להסתובב אתם כמה שעות במסיבת פורים של בית־הספר. אפשר להמשיך בסיפורי האגדות, **לכיפה אדומה** ולפו הדוב, בבגד גוף צבוע בצהוב או בחום ועם צנצנת שכתוב עליה "דבש".

בת־הים הקטנה זו תחפושת מקסימה לכל גיל. לבגד־גוף ירוק מצמידים זנב־דג ארוך עד לרצפה מאריג, שאליו מדביקים או מצמידים במהדק סיכות קשקשים גדולים מנייר מוזהב, וכתר זהב קטן על הראש. ביצוע הזנב דורש שעתיים של סבלנות, אבל שווה את התוצאות.

ויש כמובן כל התחפושות הקלסיות: **צייר** עם פלאטה של צבעים ומכחולים תלויים בתרמיל, **דייג** במגפיים מגומי, עם חכה שבקצה תלויים דגי־זהב וכסף, מצויירים על קרטון. התחפושת הפשוטה והצבעונית ביותר היא של **מוכר הבאלונים** – שימו כמה טלאים על כל בגד שהילד אוהב, נפחו עשרה באלונים קשרו אותם בחוט למוט והתחפושת מוכנה.

פורים זה לא רק חג שלנו, גם לגויים יש פורים, אצלם קוראים לזה קרנבל ובארצות דוברות גרמנית – "פאשינג". הם משקיעים בתחפושות האלה הרבה. בעמודים אלה תמצאו תחפושות שלקוחות מתוך ה"בורדה" וה"נוייה מודה", יש בהם גם גזרות מפורטות לתפירת התחפושות, אבל אפשר גם סתם לתפוש השראה. כן תמצאו כאן תחפושות מוכנות מתוצרת "קרנבל" – תוצרת כחול־לבן. ■

1
איש חלל או רובוט – זה מה שהולך השנה ("קרנבל").

2
לא קשה להיות שד משחת עם קילשון מקרטון או ממתכת.

3
התמסח של "קרוקודיל דנדי" כבר ירד לרחוב.

4
דובי יכול להיות גם אדום וכתום, לא רק חום.

5
תחפושת ליצנים עליזה, אפשר גם לקנות, לא רק לעשות ("קרנבל").

6
ילדות קטנות אוהבות תחפושת עם סלסולים וסינר. כיפה אדומה, הולנדית או בובה.

7
אגס, פלפל או קישוא ירוק עם "פנים" – תחפושת חמודה לקטנים.

8
כשרון מוסיקלי. בפורים זה קל לביצוע.

9
ליצן מהקופסא, עם כל הצבעים ממגירת התמרוקים של אמא.

המתכונים של נירה רוסו לא הכי מסובכים בעולם. גם החיים. היא משקיעה במתכונים הרבה, סבלנות ואהבה. גם בחיים. במתכונים היא פרפקציוניסטית. בחיים לא כל־כך.

בלינצ'ס קפואים בצהריים

לילי מוסקונה לרמן

היא מתגלגלת מצחוק, כל עשר דקות גלגול אחד קטן. הכל משעשע אותה. אשה משעשעת, נירה רוסו, ויש לה בטח במה סיבות טובות בפנים. את אלה שבחוץ אפשר מיד לראות. בסוף דרך עפר עומד לו בית אחד קטן עם גג אדום. סביב לבית יש חצר גדולה שהגבולות שלה בשמיים. מסביב עצי פרי, דשא, שולחן עגול, ארוחת בוקר.

ארוחת בוקר על דשא, בתוך שמש אצל רוסו, היא תמונה שדורשת משיכות מכחול עשירות. למשל, הצבעים שצצים בתנועה סיבובית מתוך הצלחות. מצע של עלי חסה, עליהם מצע של נבטים ואסור לשכוח את הטונים המדורגים של הירוק ובמרכז סלק מגורד עם גזר, והרטבים והלחמניות. ואחר כך, למשל, סורבה לימון צונן, בכוסות זכוכית דקות, לצד מפיות רקומות מעומלנות. כל מיני למשלים כאלה בתור ארוחת בוקר מחושבת, אבל לא מוציאה מהכלים, מלחיצה, מדויקת, טכסית. „לא, לא יצא לי מהשרוול", היא אומרת, „דווקא תיכננתי קצת", ומיד אחר כך שוב הצחוק הזה המתגלגל.

נירה רוסו היא בענייני מתכונים. לבישולים הגיעה לגמרי במקרה. בחורה רזה שפתאום התחילה להתעניין באוכל. רות סירקיס היתה החונכת שלה. היום היא חונכת אחרים. היא מהבשלניות, לא מהאופות, ויש הבדל מהותי. אסור להתבלבל. בימים אלה היא עורכת ספר בישול של אהרוני ואחרי הספר „הכשר" יופיע עכשיו ה„טפו־טפו־טפו") וכותבת בעצמה ספר בישול באנגלית.

לפי הביוגרפיה האקדמית שלה, היא יכולה להיות בכל מיני עניינים אחרים שיכולים להחשב חשובים ומאד מכובדים. היא בוגרת כלכלה, סטטיסטיקה, פילולוגיה צרפתית ויוונית עתיקה, והתחילה תואר שני במינהל עסקים ושיווק. במשפט המתבקש „למה לא סיימה?" מתחבא תסביך קטן: רוסו פרפקציוניסטית. אם לא מצטיינת, עוברת שטח. כשלמדה מנהל, היתה כבר אם לשתי בנות. אם לא הצליחה לישון שעה בצהרים, לא הבינה על מה מדברים. על הספסלים סביבה ישבו נערים ממושקפים עם פצעי בגרות שטלפו מהשרוול נוסחאות מתמטיות. היא התקפלה.

(המשך בעמוד 53)

(מודעה)

סייד אמריקאי

מי שסייד את ביתו, ולו פעם אחת בלבד, נרתע מעצם המלה „סיוד". יש המבטאים אותה באירוניה „סיוט". לאלה, וגם ללוקחים נשימה ארוכה לפני „סיוטם" הראשון, ישנה בשורה בפי שני בחורים צעירים, יורדים ששבו ארצה מארצות הברית. תארו לכם צבע, הנכנס אליכם ליום אחד בלבד, מפנה בעצמו את הרהיטים, צובע ועושה ספונג'ה ומחזיר לכם בסוף היום מבריק ונקי. נשמע אגדה? **עופר יום־טוב וארז רון**, בני 28, מחייכים. „לא אגדה ולא סיפורים. פשוט מציאות אמריקאית", הם אומרים. עופר מביא אתו נסיון של שש שנות עבודה במקצוע בארצות־הברית. ארז רון שהה שם זמן קצר יותר.

„אנחנו חברים מילדות", מספר עופר. „נסעתי לחתונת אחי ונשארתי שש שנים. ארז הגיע לביקור כשהתכוונתי לשוב ארצה. החלטנו להביא ארצה את שיטת הצביעה של האמריקאים. המתמקדת, בעיקר, בכלים טובים המקלים על העבודה". בארץ הקימו את „אמריקאן פיינטינג", שם אמריקאי אבל זה מה שעלה בדעתם.

השניים שלחו ארצה את הכלים – עמוד הנפתח טלסקופית, עליו מרכיבים את הגלגלת. עמוד זה מחליף את הצורך בסולם. על עמוד כזה ניתן להרכיב את נייר הזכוכית, להחלקת הקירות. בתוך הפח עם הצבע מורכבת רשת מיוחדת. עליה מנקים את הגלגלת והיא מונעת נתז מיותר.

הגלגלת עשויה משער כבש מיוחד. הסופג יותר צבע ומעניק גימור טוב וחלק יותר לקירות. כפפה, אף היא עשויה משער כבש, משמשת את עופר וארז לצביעת מעקים. במהירות רבה יותר מצבע העובד עם מברשת.

זו כמעט כל התורה על רגל אחת. לעופר יש כבר דעה מגובשת למדי על הלקוח הישראלי, הרגיל שיסדרו אותו. „כשאני אומר שאני כולל במחיר נקיון פנלים וספונג'ה, מסתכלים עלי בחוסר אמון. אני קובע שעה ומגיע בדיוק בזמן, אנשים מסתכלים עלי קצת בפליאה". לדלתות ומשקופים שיטת הצביעה היא רגילה והזמן בהתאם. שיטת בניית הדלתות שונה מאשר בארצות הברית ושיטת הצביעה לא מותאמת לארץ. גם כאן מנקים עופר וארז אחריהם. הם מוכנים לדפוק למען הלקוח את המסמרים במקום, לבצע תיקוני פיצוצים ועוד.

אין צורך להשתמש בסדינים ישנים. עופר וארז דואגים גם לכיסוי רהיטי הדירה.

המחירים סבירים. והזמן – יום אחד של סיוד מתאים לדירה של 4 חדרים עד כ־130 מטר מרובעים. והפתעה נוספת: עוזרת בית למחרת הצביעה.

הקדימו פניותיכם לקראת חג הפסח.
נא לפנות לטלפון: 497532(03) בכל שעות היום.
עופר יום טוב, שטריקר 60, ת"א.

מרכך כביסה סופטקס של פנטסטיק

חדש במבצע הכרות

להשיג בחנויות וברשתות השיווק

קדם KEDEM

מוצר איכות מבית פנטסטיק

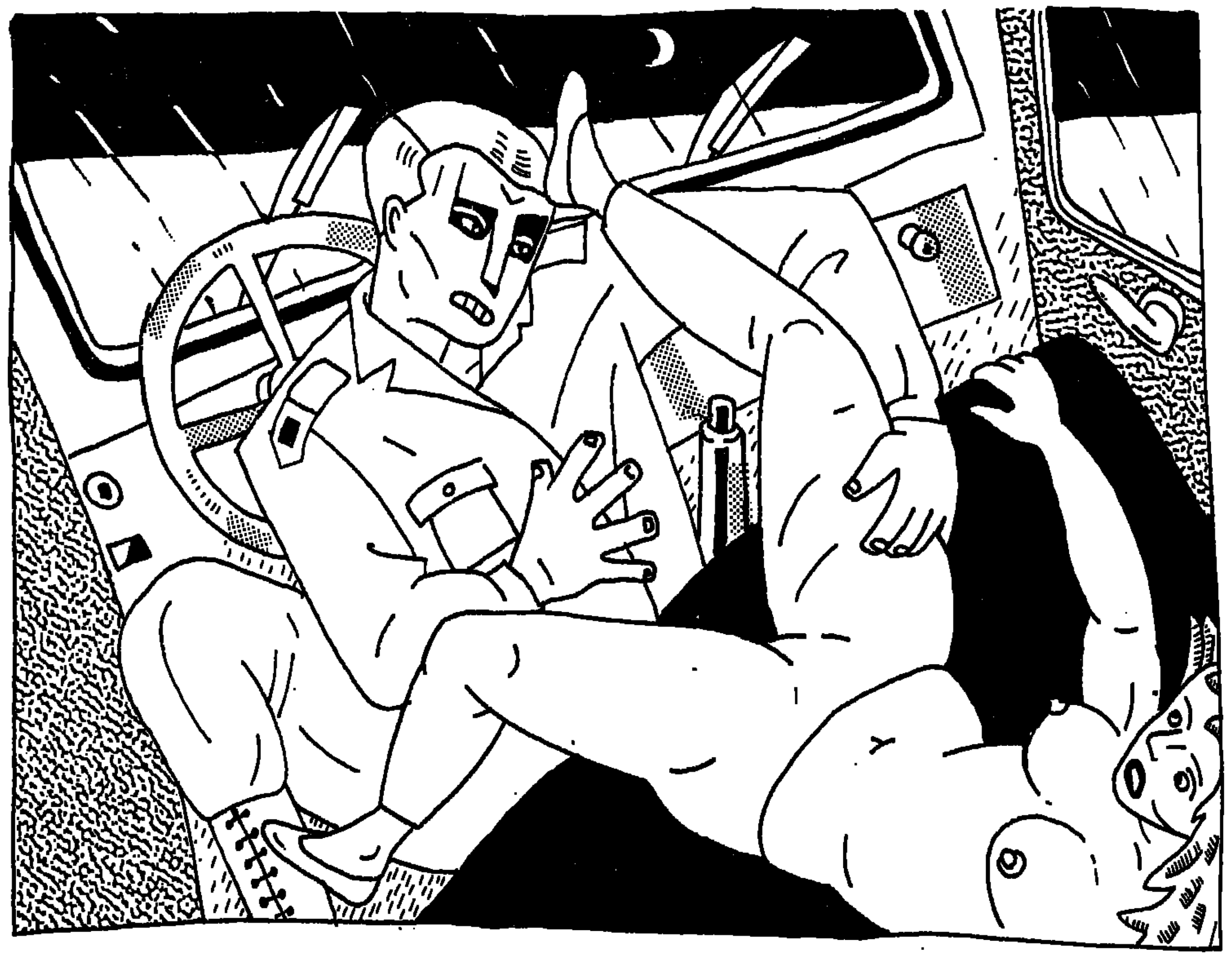

טרמפ לגהינום

וידוי

היא יצאה לכביש, עצרה טרמפ, בסך הכל רצתה להגיע לבית־שמש בשלום. נפלה לתוך סיפור אחר. אכזרי. מזעזע.

לילית שרף
איורים: איציק רנרט

בִּפְלָאִים אני
לְחַיֵּךְ עַל הַמִּסְתּוֹר
וְאַתְחִיל לָנוּעַ

מוֹפֶת
פְּלָאִים אני
יוֹדַעַת לַעֲשׂוֹת הַכֹּל

כך הייתי מתחילה את הגירסה הקולנועית:

הכוריאוגרפיה הקטנה שהכנתי לחזרה בבית שמש, עם שני כשרונות מקומיים. אני מתרוצצת על הדשא בדאווין של שחקנים, סביב הבית הקטנטן המטופח של עליזה הבמאית, דאווין כפרופיל נמוך: התינוק של עליזה ישן.

יש פה איזשהו תקציב מן המועצה המקומית, לרעיון שהביאה במאית צעירה מהשתלמות בלונדון: תיאטרון רחוב. קהילתי. תלבושות קבועות, שיקים קבועים. שיתוף הילדים בזמרה. כל יום שישי תהלוכה קטנה עד הסופרמרקט והצגה קטנה, על גבול האימפרוביזציה. כל מה שקורה לאחר מכן הוא סיפור מצויין לסרט קצר. הסעיף היקר היחידי בהפקה יהיה תאורת לילה...

והוא סיפור אמיתי לגמרי.

אחר הצהריים נמרח לי: איחרתי את הבנק, ולא היה לי פנקס צ'קים, כך שלא אוכל לקנות לעליזה, שהיתה מלינה אותי אחרי החזרות, עוגה או פירות. גם לא הצלחתי לקנות לעצמי משהו לאכול – מה שרכרך אותי לחלוטין. לנסוע כבר ממילא, אסע בטרמפים. נסעתי למושבה הגרמנית לקנות באשראי אצל ערה, חברה שיש לה חנות למזון טבעי, אבל היתה שם רק בתה, ולא ביקשתי ממנה בהקפה. ניסתי גם לצלצל לחברה אחרת לבקש הלוואה קטנה. החיפוש אחר טלפון ציבורי התארך והתפרע. פתאום מצאתי את עצמי בקטמונים. שניים היו מקולקלים, השלישי אכל שני אסימונים. לפתע הבחנתי שמאוחר, כבר אכנס לחושך. עליתי על אוטובוס לתחנה המרכזית.

שעון התחנה המרכזית הראה שבע ורבע. לא נורא, אגיע לחזרה לבית שמש עד תשע וחצי. הייתי עצובה נורא, צוארי ושכמותי היו תפושים מאוד. השמש כמעט נגעה באופק. היו רק שני חיילים בטרמפיאדה. יופי, חשבתי, אעמוד איתם. נהגתי לעמוד לבדי אחרי החיילים – זכות הקדימה שלהם – ותמיד יצאתי מהר ובלי בעיות. אבל לאור החשכה המתקרבת והרכדוך, ואיזה מורך שאחז בי משום־מה, שמחתי להצטרף אליהם.

ברגע שעמדתי, עצר רכב החיילים (והטרמפיאדה התמלאה פתאום, בן־רגע) צבאו עליו. „תל־אביב"? שאל חייל, איש לא עלה. „לאן הוא נוסע?" שאלתי. „הוא אמר דרומה, אני יודע..." ענה החייל. ניגשתי. הנהג היה במדים. „לאן אתה נוסע?"

„לאן את צריכה?"

כללי העליה לטרמפ שלי מהצבא קבעו, שאין לנסוע עם נהג העונה על „לאן אתה נוסע" ב„לאן את צריכה" – לנער את אלה שיעד נסיעתם המקווה הוא הרפתקה עם טרמפיסטית, ולשמור אופציה נוחה להתחרט ולבקש לרדת בכל עת שאמצא לנכון. אבל מאז הרי נסעתי, בטרמפים ובחיים, את רוב הכללים הנוקשים לטור־

(המשך בעמוד הבא)

מדור פרסומי

סודות היופי הנשי...

חדש! כל בנות ה„מטמורפוז" מצולמות במטבה ותקבלנה למזכרת תמונה צבעונית מוגדלת!

מהם סודות היופי?

מה תלמדי בקורס?
ה„מטמורפוז" כולל שישה מפגשי בוקר או ערב, של שלוש שעות, בהדרכת מיטב המומחים בכל מגמה:

איפור: התאמה לפי מבנה פנים. איפור יום ואיפור ערב. ייעוץ מקצועי אישי.

עיצוב־שיער: התאמת תסרוקת אישית. שמירה על בריאות השיער.

תורת הצבע: התאמה מדוייקת של צבעי בגדים, אביזרים ותכשיטים לגוון העור, השיער והעיניים.

אופנה: מגמות אופנה בארץ ובעולם. אילתור ומשחק עם הבגד. התאמת לבוש לפי נתוני גוף.

קוסמטיקה: סודות הטיפול בעור. שמירה על עור חלק.

תזונה וסקסולוגיה: מהו משקל נכון כיצד שומרים עליו. הקשר בין תזונה וסקסולוגיה.

קשה, קשה להאמין...
גם ריקי נאוי (משמאל) הגיעה ל„מטמורפוז" ב„מולה־סנטר". שימו לב לתמונה מימין: כך היא נראית עם סיומו... קשה להאמין. מדריכי ה„מטמורפוז" המליצו לריקי על איפור, התאימו לה תסרוקת, הלבישו, עיצבו, הסבירו ו...
אין צורך להמשיך: התוצאה לפניכם.

„מטמורפוז" חדש
נפתח מדי שבוע!

ועדי־עובדים, קיבוצים, קבוצות מאורגנות.
רבים מזמינים את ה„מטמורפוז" אליהם וזוכים במחיר נמוך ומיוחד.
פרטים נוספים ב„מולה־סנטר": 03־231013, 03־238463.

דיזנגוף 224
תל־אביב
03־231013
03־238463

אופנת אביב

בגליון "נויֶה מודֶה" מרס 87

neue mode

"נויֶה מודֶה" מביאה לך היישר מאירופה 69 דגמים חדישים לאביב.
דגמים חדשניים של טובי המעצבים לצד דגמים קלאסיים שתמיד יש להם מקום במלתחה. בגליון זה, תמצאי חולצות, חצאיות ומכנסיים לשעות הפנאי ולעבודה, דגמים חגיגיים של חולצות בלבן ודגמי ג'ינס מקוריים.
בנוסף מביא לך הגליון הצעות לאופנת ילדים, מדור סריגה עם הוראות לסוודרים משגעים, מדור ריקמה ועוד המון־המון רעיונות.
זה הזמן לקחת לידיים את "נויֶה מודֶה" ולחדש את המלתחה לכל המשפחה.
כן, את יכולה לעשות זאת בעצמך, ובקלות.
גזרות מוכנות מצורפות לחוברת הכוללת חינם מוסף מיוחד עם הוראות מפורטות בעברית.

חדש! חוברת הוראות בעברית.

תחפושות לפורים!
בקשי את הגליון המיוחד של "נויֶה מודֶה" ובו שפע של תחפושות מקוריות, לילדים ולמבוגרים.

"נויֶה מודֶה" - המדריך האופנתי של אירופה וישראל.
להשיג בחנויות סטימצקי ובדוכני העיתונים ברחבי הארץ.

(המשך מן העמוד הקודם)

בת האמונה בחושי, שאומנו להיות כלי דק־אבחנה יותר מן הכללים. ה„לאן את צריכה" שלו, רפליקת המבחן החמור של הנהג, נשמע תמים, והוא הרי נהג חייל שעצר לחיילים...

„אתה מגיע לבית שמש?"

„לא. את רוצה עד הצומת?"

„טוב. תודה". יצאנו לדרך.

הדמרומים ירדו במהירות רבה. זה היה מוזר – רק אותי העלה, מתוך טרמפיאדה מלאה חיילים, וענוה קלה של מתיחות עמדה באוויר. חגורת הבטיחות לא היתה רצועה יחידה, אלא רצועות אחדות שזורות זו בזו בסך קשרים מרושל. ניסיתי להתיר את הפלונטר, לפני שאקשור אותה סביבי.

„לא, את זה אל תורידי".

„אה". התכופפתי לנעול את החגורה, כמות שהיא.

„את יודעת איך?"

„כן". אוף, שלא ינסה לעזור לי, שלא יגע בי. הוא לא ניסה. קלט את הסתייגותי והגיב באיזו הבעת התרחקות נדיבה. נרגעתי. נעלתי את החגורה, מבחינה שבנוסף לפלונטר הרצועות שמגחוני משתרבבת רצועה שלומפרית אחת ומקיפה אותי מגבי. היה בכך משהו מעיק, כאילו אני כבולה.

– „אסע אתך עד שער הגיא".
– „את לא מפחדת לנסוע לשם בטרמפים?"
– „אפשר להיזהר, זה ענין של חושים טובים".

לא יכולתי לקבוע בן כמה הוא – סדיר או מילואימניק – בלורית כהה, פנים רחבים – לא, אין דרגות, רק תג יחידה על מדים מגוהצים. גבות עבותות האפילו על מבט חודר. באפלולית שכבר ירדה התקשיתי לראות אם אמנם יש בפניו יסוד זדוני ואפל, או רק נעורים מיוסרים.

„את נוסעת הרבה לבית שמש?"

„מדי פעם". לא הייתי מסבירת־פנים כיאה. קולי היה רדוי, מסתגר אם לא עוין. אבל הייתי מדוכדכת. לא התחשק לי להגיד שאני נוסעת לחזרה, כי אני לא שחקנית בעצם, או להסתבך בהסברים.

„אני לא מגיע לשם".

„אסע אתך עד שער הגיא".

„את לא מפחדת לנסוע לשם בטרמפים? זה כביש שומם". למה, הכביש הראשי מסוכן פחות? לא אמרתי. „העיתונים מלאים סיפורים. את לא חושבת שזה מסוכן?"

„אפשר להיזהר. זה עניין של חושים טובים".

„כביסים טובים?" נבוך.

„לא, חושים טובים. צריך לדעת עם מי לא לעלות".

„אה", אמר כמטופש. איזה רגע קומי מוחמץ. ההושך התעבה בינתיים קולו המנוכר הוסיף: „כמו שכל הנהגים חושבים – לי זה לא יקרה".

חשתי ברור ענוה של זדון מכבידה באוויר. אבל, כמו הייתי מהופנטת קמעה, לא הסקתי מסקנות. למעשה, לפי הכללים, לא הייתי צריכה לעלות אתו – השבתי – אבל זה היה נהג צבאי, שעצר לחיילים. במבט לאחור, אני רואה ברור את הסוגסטיה שהייתי נתונה לה. באותו רגע לא ראיתי. היפשתי רק נושא שיחה, להפיג את המתח. „לאן אתה נוסע?" שאלתי לבסוף, משלא נמצא לי פתיחה מבריקה יותר.

„מה?"

„לאן אתה נוסע, אם מותר לי לשאול?"

„לתל אביב. זה עוזר לך?" קולו הפיק תום.

„לא יותר מקודם". המתח פג מעט. לא רציתי להשיבו בחקירה למה ניער את החיילים באמרו שהוא נוסע דרומה. בעצם, נרגעתי מעט. משפטיו הספורים ציירו דמות אינטליגנטית וקורקטית.

„סגרת את הכפתור?"

לחצתי על כפתור הנעילה של הדלת.

„את נשענת על הדלת".

„מה?"

„את נשענת על הדלת, אז כדאי שהוא יהיה סגור", התנצל במלמול רהוי ומיותר. לא נשענתי על הדלת. מילא. „את ממהרת?" שאל פתאום בעירנות. „קצת". אה, אולי הוא הולך להזמין אותי לשתות קפה בתחנת הדלק. יופי. שיחה על קפה באור באמת תסיר את העננה.

„אני צריך למסור שק דואר, קבעתי פגישה עם המ"פ שלי באנדרטה. זה ייקח חמש דקות". אנר ואת איז'אונים, חייל כפוף לפקודות. הוא כבר פנה ימינה לכביש רחב, ומיד שמאלה לדרך עפר. הייתי צריכה לבקש שיעצור – אבל, הרגשתי, איחרתי את המועד. הדרך התפתלה על גבעה בין עצי אורן, עד שנגמרה פתאום מול חורשת עצים. שם עצר.

כמה זמן זה ייקח, הסיפור הזה?"

„הוא היה צריך כבר להיות פה". כיבה את המנוע. לא יהיה פה שום מ"פ, אמרתי לעצמי. אך לא פחדתי עדיין. רק הייתי עצבנית.

„יש לך סיגריות?" שאלתי בעצבנות גלויה.

„לא, אני לא מעשן", אמר בתום. החליף לאורות קטנים. שוב לגדולים. כיבה אותם – חושך מוחלט. נבהלתי מאוד. „בכל זה נדליק איזה אור", אמר בקולו המנוכר, הרגוע. הדליק את האור הפנימי. „אז מה, לך זה לא יכול לקרות? האא?" קרא בניצחון, גוער בי. הצצתי בו. בימינו השעונה על המסעד היה אקדח. הוא כיבה את האור. פניו החשיכו לזדון אפל.

הדחף הראשון שלי היה לצרוח, אבל הבנתי שאין טעם. בחריפות חשתי את חגורת הבטיחות הכובלת אותי. והכפתור. לחצתי על התפס, שחררתי את החגורה וסילקתי מעלי את פלונטר הרצועות. היה לי המון זמן. השקפתי החוצה: הרים אפילים. אורות על הגבעה ממול, קריית ענבים כנראה. חשבתי: בדרך כלל הם לא יורים כל כך מהר, החברה האלה. אבל אי אפשר לדעת.

הרגע הבא נמחק מזכרוני. יגעתי לא מעט להיזכר בו – הוא נמחק לחלוטין. בזה שלאחריו הייתי שרועה עליו, ימיני על שמאלו, שמאלי מנסה למשוך מימינו את האקדח שלועו הופנה הצידה. נאבקנו. הוא היה חזק ממני בהרבה. אחיזתו באקדח היתה איתנה.

„תפסיקי, תפסיקי! מה את עושה?" לא היה לי סיכוי להוציא את האקדח. אולי אוכל להגיע באצבעי אל ההדק. לדעת אם הוא טעון. הרעש יבהיל אותו – לא העזתי. פחדתי שיאבד מעצורים בבהלתו. „את לא יכולה: יש לי הרבה יותר כוח ממך!"

מה שנכון. לבסוף ויתרתי, ושנינו נחנו, מתנשפים, על מקומותינו, שמאלו לופתת בכוח את פרק ימיני, ימינו מכוונת אלי את האקדח.

„את יודעת להשתמש בו?"

„כן. אבל אני לא רוצה לירות באף אחד". שהייה. „אתה יודע מה? אתה רוצה לירות בי? תירה בי".

„את זה אפשר לעשות גם בחוץ", אמר בקול אדיש, איטי. „זה ישאיר כתם על המכונית, ולכלוך, ודם..."

„אה." זה קירר קצת את תשוקתי לפתוח את הדלת ולזנק החוצה.

„עכשיו השאלה רק אם אני אפשיט אותך או שתתפשטי בעצמך". היה קצת משועשע. „השארתי לך יד שמאל חפשית כדי שתתפשטי. עכשיו זה תלוי בך. זה יכול להיות בשקט, וזה יכול להיות עם הרבה אלימות, וחבל. זה תלוי רק בך".

שאתפשט בעצמי? עצרתי חיוך. לא, אם הוא רוצה לאנוס אותי, לפחות יצטרך לעבוד קשה. ובעצם – „אגב, יש לי וסת".

„את זה נראה כשנגיע לשם".

„מה תעשה?"

„קודם נגיע לשם".

יכולתי להראות לו תחבושת ספוגה – אך חוש נסתר הזהיר אותי. היה משהו צורם, מסוכן, בהתייחסותו לסדר ונקיון.

הרצועה הבודדת של חגורת הבטיחות עדיין כבלה אותי – הבחנתי פתאום, כשדמי קופא בעורקי. מיהרתי להסירה.

נשענתי לאחור, מסבה את פני ממנו. צמרמורת עברה בכל גופי. „לא", אמרתי, „אל תעשה את זה". התחלתי להבין מה שכולם אומרים – שמוטב להיאנס מאשר למות. ניסיתי הרהור של קלות דעת: זה נסך הכל עוד זיון, אין צורך להתמוטט מזה. במישור אחר לגמרי, הייתי שלווה מאוד. זה יכול להיות המוות שלי היום, חלף בי הרהור, אבל אני מתכוונת להילחם על חיי. ההרהור הזה עורר בי עליצות. רווח לי מאוד, כאילו רצון החיים שלי, שנקלש, שם והתמצק. מזמן לא היה ברור לי במיוחד שאני רוצה לחיות.

ועכשיו, היה ברור.

נו? תתחילי להתפשט. חבל שזה יהיה באלימות", דיבר כאל ילדה. שוב עברה בי צמרמורת. רציתי להוסיף. בחוסר אונים תהומי: „אני לא יכולה". אך במקום זאת הנחתי את כפי על כפו שאחזה בימיני. הוא נדרך לרגע, ונרגע, משחש ברוך המגע. „אל תעשה את זה. זה דבר לא טוב". ימיני, ששמרה בלי משים מעט התנגדות לאחיזתו, רפתה לגמרי. רפתה גם שמאלו האוחזת בה. „ואני לא חושבת רק על עצמי עכשיו. אני חושבת עליך". זו היתה רפליקה של רות אל ג'אד המנסה לאנסה ב„כפייה" של מאיר לוין, אבל אמרתי אמת. מרגע שנגעתי בו, כאילו התחייבתי בעבורו,והוא נגע אל לבי. „למה לך. חבל".

„את זה תשאירי לי".

– „אז מה, לך זה לא יכול לקרות, האא?" קרא בנצחון, גוער בי. הצצתי בו. בימינו היה אקדח. הוא כיבה את האור. פניו החשיכו לזדון אפל.

המגע פיזר נעימות באוויר. הוא ישב שקט בתלתול קשוב, בעודי מלטפת את כפו, את אמותיו נאות הקימור. גופו היה תמיר. הוא לא הקרין סטייה, מלבד הכיווץ החזק מאוד בכתפיים. והעיניים האפלות כמגנט. „ואתה לא צריך את זה. נשים תרצינה אותך". הוא הקשיב. „למה בכוח. מה זה ייתן לך".

„אחר כך אני אסביר לך", אמר, משועשע בעליל. „נו? תורידי את החולצה. את לא רוצה שהיא תיקרע". חייכתי, והמשכתי ללטפו. הוא לא זע. בהשתאות, הבנתי שאינני מפחדת. להיפך, חשתי מן ביטחון שתצני – ידיד אמר לי פעם: „אם אדם לא יוצא מן המרכז שלו, הוא לא יכול להיפגע משום אלימות". האם אוכל לנצחו בכך ש„לא אצא מן המרכז שלי" (מה זה בעצם)?

„מה את עושה?"

„אני מנסה להרגיע אותך".

„אני רגוע". זה נכון, חשבתי, הוא רגוע. נזכרתי באקדח. פולתי לעברו. הוא היה שם, לועו הפעור מסתכל בי, שחור קנהו מתמזג עם החשכה.

אבל סבלנותי החלה פוקעת. בקצב הזה, לחזרה בבית שמש לא אגיע. לא הצלחתי להשתחרר מן הדאגה הזו! עוד חזרה מבוטלת אחת, והלכה ההצגה – הלהקה תתפרק. פשוט לא הצלחתי להרפות מהדאגה הזו. זה הצחיק אותי. אם לא אתנגד לו, התלוצצתי עם עצמי, אולי אספיק עוד להגיע לחזרה. השתגעת, אם תהיי שבורה לגמרי, לא תוכלי לחשוב על שום חזרות.

„זה רק מעורר אותי יותר", אמר בביישנות.

„בסוף עוד אצליח לפתות אותך". הוא נדהם. המשכתי ללטפו. „נו, חבל על הזמן", אמר ללא תקיפות.

„אתה ממהר לאיזה מקום?"

„כן".

„אתה חפשי לנסוע". שתק בסרבנות.

„אמרתי לך, זה רק מגרה אותי יותר, זה שאת נוגעת בי". עדיין ישב שקט כבתולה.

„אתה לא רוצה שאגע בך?"

„זה יגרום את ההיפך ממה שאת רוצה".

„מה אני רוצה?"

„שלא יהיה מגע מיני".

„זה מה שאני רוצה?"

הוא בהה אלי. „את רוצה מגע מיני?"

„אני לא רוצה אונס. זה מה שאני לא רוצה".

„ומגע את רוצה?"

„אני לא יודעת. אני לא מכירה אותך".

שתיקה.

„יש לי הצעה בשבילך". הוא הקשיב. „בוא ניפגש ביום אחר ונתחיל את הפגישה מהתחלה".

„ומה יהיה אז?"

„נתחיל על נקי. נתחיל יותר טוב. יותר – נעים. יהיה לנו קשר".

„לא. אני לא רוצה קשר. אני רוצה מין בלי קשר. עשית את זה פעם?" שהייה. „מין בלי קשר", הטעים.

„מה זה חשוב מה עשיתי ומה לא עשיתי". שתיקה.

„אני לא אנסתי אף אחד". שהייה. „ואין מין בלי קשר. מין הוא קשר".

„וזה טוב?"

„אז זה טוב? אם כולם רוצים? זה נפלא", אמרתי באירוניה. שתיקה. שרוולו המקופל מנעני מלעלות לאורך זרועו. „אתה מרגיש את האמת שבמגע שלי".

„לא".

„יש אמת במגע שלי, וזה הרבה יותר משתוכל לקבל בדרך שלך". העברתי את ידי למפתח צווארונו. זו שגיאה, ציינתי לי. וזו היתה שגיאה. צווארו היה נוקשה ומלוהט, חולה, קהה תחושה כמעט לחלוטין. כן, הוא הקרין סטייה: כאן היא נחסמה בריכוז קודח, שכמעט זרק את ידי לאחור. הרוך החל אוזל מן באוויר.

„אין אמת כל עוד יש בגדים. אם אתה רוצה אמת, תוריד את הבגדים". „אתה נורא מתוח פה", נגעתי קלות בשריר. „איך קוראים לך?" ליטפתי בחיבה את הקטע החשוף, המלוהט, של חזהו.

הוא הרהר בכובד ראש. „את יכולה לקרוא לי איך שאת רוצה". „מה עובר עליך. על מה אתה חושב".

„אחר כך אני אגיד לך".

„לא, תגיד לי עכשיו".

שתיקה. חדלתי לרגע מן הליטוף, ואחזתי קלות בתג היחידה שעל כתפו, לוטשת בו מבט מקרוב.

הוא נעלב. „טוב, זה ייתן לך הרבה?" נעלבתי גם אני, בטרם נזכרתי, נבוכה; שהוא צודק בעצם – נכון, אנחנו יריבים, ואני מנסה להפילו בפח כלשהו. אמנם, באותו רגע, הרצון לזהותו היה רחוק ממני כחוק היום. זה היה אקט של תשוקה מופרכת להבינו. ואחר כך, נוכח כל הפצרותיה של פקד כוכבי, לא הצלחתי לזכור יותר מאשר „ציור של עלים".

הוא שלח יד לגעת בי. נמלטתי ממגעו בהתרפקי עליו, טומנת ראשי בכתפו, רועדת בכל גופי.

„את רואה את האבסורד שבמצב?"

„אתה רוצה את האבסורד שבמצב?"

„את נוגעת בי ואת לא נותנת לי לגעת בך".

– „את רוצה מגע מיני?"
– „אני לא רוצה אונס".
– „ומגע את רוצה?"
– „אני לא יודעת, אני לא מכירה אותך".

היתה לי הברקה. „יש לי בקשה אליך. תוציא את האקדח מן הסיפור הזה".

„את מסוגלת להשתמש בו?"

„אני לא רוצה לירות באף אחד". הוא חשב רגע, ואחר הסב את הלוע, שהיה סמוך עתה לרקתי, הצידה. „בסדר?"

„לא, תוציא אותו בכלל מן הסיפור".

הוא הטמין את האקדח מתחת לתיק קרטון שעל המושב האחורי. „תודה".

לא ידעתי מה לעשות עכשיו. הזדקפתי – שגיאה גורליתו ואולי לא – ורגע ישבנו מרוחקים. אחר כך שלח יד לתוך מפתח חולצתי, מגשש בקצות אצבעותיו על עורי במגע רוחף, עיוור. הוא אחז בפטמתי, ואני דחיתי את ידו מעלי, לא בגלל שהוא אנס המנסה לאנסני – פשוט בגלל שמגעו היה מעורר חלחלה.

לא מגע אלים: מן הנישוש נוקשה, קהה, בלום. רוך שאינו עובר. הוא לא התעקש. השיב את ידו, והחל מנסה להוריד את החולצה, נוגע, מושך בעדינות פה ושם.

„נו? החולצה תיקרע בסוף אם לא תורידי אותה. זה בד דק", שידל אותי. לא זעתי, וסבלנותו, אם אט,

(המשך בעמוד הבא)

אחרי ארבעים שנה

„את כותבת?" שאלה אותי.

הרבה שנים לא התראינו. בבית הספר היינו חברות לכיתה: היה נחמד להפגש. החלפנו כמה משפטים והצעתי לה לשבת באיזה מקום לשוחח.

„לעתים רחוקות," אמרתי. זה לא מה שאני עושה בעתון.

„אני רוצה לכתוב משהו," אמרה. „יש לי סיפור שיושב בתוכי כבר הרבה זמן."

„כתבי אותו," אמרתי. „אם יש בו משהו שיושב בתוכך שנים, בוודאי יהיה בו עניין."

אחר כך דברנו על דברים אחרים וניסינו להזכר בכל מיני דברים.מאז, אבל זה לא כל כך הלך. עברו שנים רבות מדי ולא שמרנו על קשר ולא היתה רציפות בחוויות ובגילנו קצת קשה לדבר על המורים והמדריך מהתנועה. השיחה גוועה. לפתע אמרה: „אפילו אם אכתוב, אני לא מכירה אף אחד לתת לו את החומר, אז ממילא לא יפרסמו."

„אם זה טוב, אנסה לעזור לך," אמרתי. „אבל שתדעי, אם זה טוב, את לא זקוקה לעזרתי."

ושוב ניסינו להחיות את השיחה בלא הצלחה. אני הייתי מסוקרנת מדי והיא פזורת דעת מדי. נפרדנו. הבטחנו להפגש שוב ולא קיימנו.

עבר זמן ובאקראי שוב נפגשנו. „כתבת את הסיפור ההוא שסיפרת לי עליו בזמנו?" שאלתי.

„לא" אמרה. „זה כואב מדי. אבל זה מוכרח לצאת. החלטתי מזמן." ואחר כך אמרה: „זו לא פגישה מיקרית. ידעתי שתהיי כאן וארבתי לך. אני רוצה שאת תכתבי אותו. את הכרת אותי אז אבל אינך קשורה אלי עכשיו. תוכלי להציג אותו יבש, יבש."

„זה משהו שלא עשיתי מעולם," אמרתי. קשה היה לי התחייב. אם הסיפור שלה יהיה באמת טוב, אדאג שישלחו אליה מראיין מיומן, חשבתי. שתתחיל כבר לומר במה מדובר.

שתקנו כמה זמן ואני התחלתי להרגיש לא נוח. משהו כבד ומאיים השתרר בינינו.

אשה אחרת, מקום אחר, אותו סיפור. הזמן הרב שעבר לא הרג את הזכרון הנורא.

פתאום אמרה: „את זוכרת שהייתי באה אליך לקחת שיעורים בתורה שבעל־פה?" (לא, לא זכרתי). „אני תמיד שנאתי את זה." ואולי. איך אפשר לדעת היום, ומה פתאום היא מדברת על דבר כזה?)

„באחד הימים כשחזרתי ממך," אמרה, „נאנסתי." היא נשמה נשימה עמוקה, כמעט אנחה. „זהו, אמרתי את זה, זה יצא לי מהפה."

לרגע לא ידעתי מה לומר. כל ימי היתה בי חרדת אונס איומה, שלא רפתה עם השנים, אבל איך מגיבים על וידוי – מכאיב ככל שיהיה – על משהו שאירע לפני 38, 40 שנה? אחר כך אמרתי: „עד היום קשה לך לומר זאת."

„עד היום לא אמרתי. מלבד שלוש פעמים: להורי, כשהגעתי הביתה, לשוטר (במשטרה הבריטית: זה היה לפני הקמת המדינה) ולבעלי לפני שנישאנו. לא הזכרתי זאת מאז ולא שוחחתי על כך אף פעם. את הראשונה ששומעת."

„וזה הסיפור שאת רוצה שאני אספר?"

„כן," אמרה. „רק שבעצם אין סיפור. זה כל הסיפור. המצע שלא הגליד. הבושה שאני יודעת שאינה מוצדקת ושבכל זאת שולטת בי, הסבלנות האין סופית של בעלי כלפי, עד שלמדתי לחיות אתו בלי אימת מין. החרדה בכל פעם שבנותי יצאו מהבית, ביום, בערב, בתנועה. החלונות המסורגים, הדלת המוברחת, הויתור על כל בילוי מחוץ לבית, אם אינו בחברת בעלי. לא התעמלות, לא חוגים, לא חברות. אפילו את הזבל אני מורידה רק בשעות שיש אנשים ברחוב."

„ואת זה את רוצה שאני אכתוב?" שאלתי. „מה דוחף אותך היום?"

„אני מקנאת," אמרה. „היום אפשר לקבל עזרה."

„גם היום את עוד יכולה לפנות, אני בטוחה שהם יעזרו לך גם אם המקרה אירע לפני המון שנים."

„לא, אני כבר לא אלך. אני גם לא רוצה שידעו מי אני דרכך. תחתמי בשם אחר, את מוכנה? וכן, הייתי רוצה שידעו כשגוזרים את דינם של אנסי ילדות קטנות, שתעונש של הילדה הוא לכל ימי חייה. כמו מאסר עולם."

קיימתי את ההבטחה, ואם אינה קוראת־זאת עכשיו היא לא תדע שקיימתי, בחרתי בשם אחר.

כמה נשים כמוה מסתובבות בינינו? ■ **לאה קורן**

קמח אסם תופח מאליו 350 גרם	המחיר לצרכן ~~0.50 ש"ח~~	המחיר במבצע 0.44 ש"ח
קמח אסם תופח מאליו 1 ק"ג	~~1.28 ש"ח~~	1.12 ש"ח
קמח אסם תופח מאליו עם קקאו 350 גרם	~~0.74 ש"ח~~	0.65 ש"ח

אסם מורידה מחירים
קמח אסם תופח מאליו
וקמח אסם תופח מאליו עם קקאו
בהחלה מיוחדת לתקופה מוגבלת

פרסום ולי"ש

שלחו 5 אריזות ריקות של מוצרי אסם לפי בחירתכם אל: אסם תל־אביב, שרות שק נעול ותקבלו הביתה אחת מחוברות המתכונים 8,7,6,5,4,3,2,1 לפי דרישתכם

אוזני המן נפלאים

חומרים הדרושים:
חבילה קמח אסם תופח מאליו. 100 גרם מרגרינה בלי מלח, 1/2 כוס סוכר, 1/4 כוס מיץ תפוזים. מיץ מ־1/2 לימון. קליפת לימון מגוררת. 2 חלמונים.

אופן ההכנה:
לבחוש את המרגרינה, הסוכר והחלמונים, להוסיף את קליפת הלימון ולערבב. להוסיף קמח ומיץ לסרוגין. כשהבצק מוכן לשטוח עלה בעזרת מערוך לעובי של פחות מ־1/2 ס"מ ובעזרת כוס ליצור עיגולים. לשים באמצע את המלית ולהדק בקצוות בצורת אוזן המן. להכניס לתנור בחום בינוני עד שיזהיב.
אפשר למלא בפרג, אגוזים, ריבה, תמרים ושקדים או ברחת־לאקום עם שקדים או אגוזים.

רבבות עוגות מצליחות יום יום עם קמח אסם תופח מאליו

אסם זה טוב - זה

(המשך מן העמוד הקודם)

פקעה. משיכותיו נעשו תקיפות יותר. „החולצה תיקרע, אני אומר לך. חבל". זה שיעשע אותי. אנס מסודר ודואג: אותי, באותו רגע, עניינה החולצה כשלג דאשתקד.

„מה תעשה כשיתברר לך שלא שיקרתי בעניין הוסת?"

„נגיע לשם ואז נראה". הוא משך סביב סביב את הבד, אך זה היה הדוק למתני. (כותונת לילה עתיקה שקוצרה עד אמצע הירך, עם שני סרטים הנקשרים מהגב כחגורה.) הוא לא הבין למה. ולגמרי במופרך, נדבקתי אט־אט בחרדתו לשלמות החולצה.

„טוב, אם כבר, אז יש חגורה", פלטתי. הוא גישש בידו סביב מתני.

„אני לא רואה שום חגורה".

„מאחור. יש חגורה מאחור". הוא חיפש, ולא מצא. שלחתי יד לאחור והתרתי את החגורה. „הנה".

עכשיו הצליח להפשיל את הבד לפקעת קמוטה, שנתקעה איפה שהוא במעלה חזי.

פשטתי את החולצה. באותה תנופה המשכתי והורדתי את החזייה. ואין לי מושג למה עשיתי זאת. אולי כדי להחזיר לעצמי את קלות התנועה. אולי מבושה – עירום לא מביך אותי כלל, אבל חצאי עירום ובגדים מופשלים כן. בדיעבד, זה היה צעד חכם מאוד, לדעתי.) „בבקשה." הנחתי את המלבושים על אדן החלון לפני.

הוא הרימם, קיפלם לצרור זעיר מסודר, והושיטו לי: „שימי את החולצה בתיק".

„למה?" („...אחר כך אני אסביר לך... אחר כך אני אגיד לך".)

„שימי אותה בתיק, אמרתי לך! כל דבר למה, כל דבר למה?"

– „החולצה תקרע, אני אומר לך, חבל". זה שעשע אותי. אנס מסודר ודואג. באותו רגע אותי לא עניינה החולצה.

הרמתי את תרמילי, לחצתי על כפתור הנעילה – לא שכחתי שהוא נעול – ופתחתי את הדלת. הוא תפס אותי, והתחלנו להיאבק בפראות. „תפסיקי להשתולל!" קרא. נאבקנו. „תפסיקי כבר! יש לי הרבה יותר כוח ממך!" זה היה קרב מגע שלומיאלי ומסורבל: ברגע מסוים היה הוא חונק אותי מעל ההגה, ואני גיששתי ביד עיוורת לתפס את הסטארטר, על פני לוח פורמאייקה איטופי, שומעת צלצול מפתחות ממקום נמוך, נמוך בהרבה. ורעיון מגוחך כשלעצמו. ואם הייתי מגיעה לסטארטר – איפה אני ואיפה הגז, והקלאץ' והאמברקס? וידית ההילוכים? „תעזבי את המכונית! תעזבי את המכונית!" הגביר את לחצו על צווארי, דוחף אותו אל ההגה. „חבל שאני אחנוק אותך!"

יכול היה לחנוק אותי ללא כל קושי. אבל כשלא הפסקתי, החליש מעט את לחצו. נאבקת להשתחרר, נעצתי את שיני באמת ידו.

„הנשיכה הזאת תעלה לך ביוקר" – קולו הפלגמאטי הקפיא את דמי – בדמיוני השתוללו כל סצינות הרצח והאונס שהיכרתי – קפאתי מבהלה – „כי אני יכול לגרום לך נזקים הרבה יותר מאשר את לי, כולל כאלה שהם סופיים". התכווצתי על מושבי, אחוזה בידיו המרפות קמעא מלחנק, מצליבה על חזי זרועות האוחזות עדיין בתרמיל ובחולצה.

„נרגעת?" שיעשעתי אותו בעליל. העמדתי פנים – בפעם הראשונה במהלך האירוע הזה שנקטתי בטכסיס מחושב – שאני מבוהלת וכנועה לחלוטין, מגזימה את הידוק הזרועות המכוון. הוא לא שם לב שהדלת לצדי פתוחה, מן הסיבוב הקודם. התחלתי להתיר את אבזמי התרמיל. היה בו כתב היד של „שקיפות האלגביש", שאותו לא עמדתי להפקיר. זו לא היתה החלטה, זה היה נתון. והוא לא יכול היה לדעת זאת – מה שהפך את הדבר ממכשול אדיר ליתרון קל.

„נרגעת? תעזבי את החולצה?"

„רצית שאשים אותה בתיק – אני אשים אותה בתיק". הוא נרגע והרפה ממני לגמרי. פתחתי את התרמיל. שמתי את הצרור בפנים. רכסתי את האבזמים. קמתי וזינקתי החוצה, התרמיל בידי.

הוא תפס את רצועת התרמיל שנשרכה אחרי, והחל למשוך. משכתי חזרה. רגעים אחדים עסקנו ב„משיכת חבל" פראית, עד שהרצועה נתלשה, ונשמטה בהדרגה מידיו. מכנסי, גטקעס טריקו צבועים סגול מתנות שמעטס, נתפסו בידית הדלת, ועתה נשסעו לשניים והתקלפו מעלי בקו לוליני, אל מול פניו המתעוותות למסכת תסכול וזעם. פתחתי במנוסת שפן – עוצרת אחרי כמה פסיעות להסיר מרגל ימין את סרח הבד המכשיל, ואחר רצה בכל כוחי, מתוך פאניקה מוחלטת, במורד דרך העפר האפלה בין העצים -- העפר, האוויר, העצים להטו מסכנה. בפאניקה מוחלטת הגעתי לאוטוסטראדה. נעצרתי. משכתי את החולצה החוצה. משמאלי היה גשרון – שקלתי אם להיכנס מתחתיו להתלבש, כשראיתי את אורות מכוניתו המגיחה מדרך העפר. בפאניקה מוחלטת רצתי למרכז הכביש, פורשת את החולצה לכסות על מערומי – שתי מכוניות חלפו ביעף – השלישית בלמה בחריקה רמה.

שוטרים בערפל.

לפעמים אני תוהה: האם הוא ממשיך לשוטט בכבישים ולצוד קרבנות?

החוקר ממשטרת בית שמש סיפר לי, לאחר זמן, על עוד בחורה שהותקפה, באלימות רבה, באותו מקום, וגם הקלסתרון דומה. לדבריה, לא נאנסה, אבל הוא, החוקר, לא האמין לה (האם לי האמין? אני חושבת שכן.)

לא היה איכפת לי במיוחד אם ייתפס. פנייתי למשטרה היתה מחווה למצילי, שהתנהגו אלי כל כך יפה – הרגיעו אותי, השקו אותי, השאילו לי חצאית – זוג מושבניקים צעירים, שענו לזאטוטיהם הסקרנים „איש אחד רצה לעשות לאמא משהו רע. די תהיו בשקט", הם הסיעו אותי למשטרת בית שמש, והאישה באה אתי למסור עדות, להקל על החוויה הטראומטית המפורסמת. אחרת, אולי הייתי הולכת לחזרה שלי, שלא התקיימה מעולם (גם לא ההצגה). למרבה האכזבה, נתקעתי באותו לילה עם חמישה שוטרים בערפל, בניידת שנגמר לה הדלק. נסענו למקום האירוע, כי קיוויתי למצוא את ארנקי שנעדר. הוא אכן נמצא, לא רחוק מן הגטקעס הקרועים, שכל כך הצחיקו את פקד כוכבי.

– „הנשיכה הזאת תעלה לך ביוקר", קולו הפלגמאטי הקפיא את דמי. בדמיוני השתוללו כל סצינות הרצח והאונס שהיכרתי.

כאמור, לא הייתי להוטה שייתפס – אם כי ברור לי שהוא מסוכן לציבור, הוא חזק, חסר מעצורים וחולה מאוד. אני יודעת, הרי נגעתי בו. אבל, אינני נוטרת לו שום טינה. והרגשתי היתה, שזה לא עניין ציבורי, לא עניין למוסדות – זה היה עניין שביני לבינו.

כנראה שהייתי חשה אחרת לו הצליח לבצע את זממו. (האם אתה קורא „מעריב", חייל־לילה?) ואולי לא. כי קיבלתי ממך, חייל־לילה, שיעור חיוני ביותר. אתה היית השיעור שלי ב„הלך רוח של לוחם".

במשך זמן מה הייתי מחפשת אותך ברחובות. היו לי פחדים -- אבל גם הזיות מיניות־רומאנטיות, שלא היו יכולות להתגשם, לא. לא כשאתה מי שהנך.

כשחיכינו, בערפל באותו לילה, ארבעים שוטרים ואני, בניידת התקועה, לשוטר שנשלח ברגל עם ג'ריקן לתחנת הדלק של אבו־גוש, אמר שוטר: „היא כבר לא תיסע בטרמפים".

„מי? זאת?" אמר פקד כוכבי. „איפה! היא תיסע בטרמפים כל החיים! שום דבר לא יעצור אותה! נכון?" פנה אלי

„אני לא יודעת עכשיו", אמרתי. לא רציתי להיכנס לויכוח. כוכבי צדק, כמובן. קלט אותי נכון. בבטחוני נותרו צלקות, אבל מאז כבר נסעתי בטרמפים מפאריס לאמסטרדאם, מדרום צרפת לברטאן, מאתונה לסאלוניקי ומאיסטנבול לנרבאריס.

מועדון מטיילי מעריב

פרטים והרשמה: מועדון מטיילי מעריב, רח' קרליבך 2, תל־אביב, 03-439207

יום טיול
למערות בר־כוכבא (באמציה)
ולמוזיאון הבדווי

נסיעה דרך צומת שמשון, ביקור באנדרטת מגילת האש בכסלון, תצפית והסבר על עמק האלה. ביקור במערות חזן באמציה – סיור במערות הקבורה ובבית הבד. קיבוץ להב – מוזיאון הבדווים ע"ש ג'ו אלון ומסיימים בכוס קפה באוהל אירוח בדווי.

מחיר: 23 ש"ח. תאריכי יציאה: 7.3, 21.3

הנהלת חשבונות
קורסים להנהלת חשבונות 2+1 ו־3
הלימודים בפיקוח משרד העבודה והרווחה
• ליסודי עיר וכיכר בסמכות מהיר ורגיל
• מרצים רואי חשבון, בעלי מוניטין ונסיון רב בהוראה
• יעוץ אישי ומקצועי לכל תלמיד
• חדרי הרצאות מרווחים וממוזגים
חינם! שבועיים לימודי נסיון
רח' יהודה הלוי 18 תל־אביב, טל' 03-661004, 662005, 663003
פתוח א'-ה' 8.30-13.30, 15.30-19.30, ו' 8.30-13.00
ידע בית ספר לחשבונאות

דיאנה לרנר

כוכבים בכיס

מקס גנדל חי בישראל עם אוסף זכרונות מהתקופה בה היה איש יחסי ציבור של כוכבי ברודוויי והוליווד ועם אוסף בדיחות מעורר קינאה.

מקס גנדל היה איש יחסי ציבור הוליוודי, שדיבר בעיקר על יסוד איגוד שחקנים, אשר יבטיח פנסיה לכל שחקן. „איך יכולתי לחלום שרונאלד רייגן לא יצטרך לעולם לדאוג לפנסיה ויהפוך לנשיא ארה״ב?" אומר מקס, החי כיום בישראל ומשמש ככתב לשבועון התיאטרון והקולנוע „וראייטי" וכספטרון להצגות יידיש. יש לו אוסף זכרונות מהתקופה בה היה איש יחסי ציבור של כוכבי ברודוויי והוליווד וביניהם מייק טוד, ליז טיילור, בוב הופ, הנרי פונדה, קארי גראנט, ורבים אחרים.

איש גבוה, לבן־שיער ובעל מראה יוצא דופן, בעל אוסף בדיחות שבוב הופ יכול להתקנא בו, הוא משחזר את הימים בהם השתכר בוב הופ 100 דולר לשבוע. ליז טיילור, לעומת זאת, מעולם לא ידעה ימים קשים, אבל אילו הושארה לבד ליום אחד, מציין גנדל, היתה גוועת. מאז גיל 8, כאשר הופיעה ב„נאשיונאל וולווט" ונהפכה בין לילה לכוכבת, כל דבר בחיים נעשה עבורה בידי אחרים. מעולם לא הצטרכה לדעת, שכדי לשתות ספל קפה צריך לשים מים בקומקום, להדליק את הגאז, לחכות שירתחו ולמזוג את המים.

כוכבת וכרטיס אשראי

אחד השיעורים החשובים ביותר שלמד גנדל כסוכן עיתונות של ליז ושל בעלה השביעי מייק טוד הוא, שמשתלם יותר לקחת למסעדה או לחנות כוכבת מאשר כרטיס אשראי. למעשה, איש אינו מבקש מכוכבת לשלם את החשבון וגם מי שנמצא בחברת הכוכבת לא מתבקש להוציא את ארנקו באותו מעמד.

מייק טוד, בנו של שוחט, ששמו האמיתי היה גולדבוגן, שינה את שמו לטוד כיוון שזה מתחרז עם „גוד" (אלוהים). שמו של טוד הלך לפניו, כמי שמעולם לא שילם חשבון. הוא נהג להזמין פריט או בגד או תכשיט בדיוק לפני שעמדו בני הזוג לנסוע לחו״ל, ולבקש לשלוח את הקניה לנמל־התעופה. בדרך כלל היה מנהל החנות בעצמו מתייצב עם מעיל הפרווה או צמיד היהלומים על מנת למסרו אישית לכוכבת, כמחווה של כבוד. ואז נאמר לו שיקבל את התשלום כשיחזור הזוג מחו״ל, אם בכלל נאמר לו משהו בעניין התשלום.

טוד היה יוצא עם ליז למסעדה ושם, נוכח המולת המלצרים הראשיים והבזקי מצלמות, עיתונאים, והתלהבות כללית, מי בכלל יעלה בדעתו לבקש משהו כל כך טריוויאלי כמו לשלם את החשבון?

מגבות גנובות

הדבר החשוב מכל היה ה„כניסה", המחווה התיאטרלית, ואת גילה גנדל כבר בתחילת דרכו, ואך טבעי היה, שהתאהב בדרך חיים זו. חלק מהחוש לדרמה ואהבת התיאטרון היה מולד, ולא משהו נלמד. גנדל, שנולד בברידג'פורט שבקונטיקט, החל לבטא את תאוותו

לתיאטרון עוד בבית הספר היסודי. יתכן, הוא מודה, שהיתה זו בריחה מהמציאות האכזרית של עוני ויתמות לעולם של דמיון. בכל אופן, הוא היה מופקד על רכישת כרטיסים לחבורה שלמה, שנהגה ללכת כל שבוע לראות הצגה ביידיש.

בברודוויי מפורסם מקס גנדל בכך, שאירגן את איגוד השחקנים, שהיום חברים בו אלפים. רק ל־50 או 60 מהם יש עבודה. השאר מובטלים אך קרן הפנסיה, שהוחלה עם הון של מיליון דולרים ותפחה היום ל־10 מיליון – דואגת להם.

אחד מתפקידיו הראשונים היה קידום מחזהו של מוס הארט „האיש שבא לסעוד", שהוצג לראשונה בברודוויי ואחר כך בהוליווד. הוא טיפל ב־14 או 15 איגודים ברחבי המדינה. „בימים ההם היו אנשי יחסי הציבור יוצאים מהבית עם מזוודה ריקה וחוזרים הביתה עם מזוודה מלאה מגבות מבתי המלון. פעם אחת", צוחק גנדל, „כאשר נדרש אחד מעמיתיו להוכיח לפקיד מס ההכנסה, כי אכן היה בכל המקומות בהם הצהיר שביקר, הראה להם את אוסף המגבות".

כאשר התקבל מחזהו של מוס הארט, מספר גנדל, והיה לו ברור ש„האיש שבא לסעוד" יהיה הצלחה בברודוויי, עלה מקס על הרכבת התחתית לברונקס, שם התגוררו הוריו, הורה להם להשאיר את הרהיטים, את הבגדים ואת כלי המטבח ולבוא עמו: „אני מעביר אתכם לדירה במנהטן".

כשהיה גנדל דמות מוכרת במעגלי התיאטרון, פגש יום אחד בברודוויי את מייק טוד. „הוא שאל אם אני יכול להלוות לו דולר. ידעתי שאני יכול להגיד שלום לדולר הזה, אך נתתי לו", מספר גנדל. „טוד הזמין אותי למשרדו ונתן לי את סיגר הוואנה הגדול ביותר שראיתי מימי, ואז אמר שאנחנו הולכים לסארדי'ס. השוער רמז באצבעו והמלצר הראשי לקח אותנו לשולחן הטוב ביותר. טוד נתן לו את הדולר שלי והיינו בפנים".

„תפקידי, כך התברר לי, היה לטלפן למסעדות ומועדונים, שבהם עמד טוד לבקר, ולהשאיר לו הודעות להתקשר ללונדון, ליוהנסבורג, להוליווד, לאולפני הסרטה או לאנשי תיאטרון. טוד היה קם כל הזמן מן השולחן לטלפון. בדרך כלל קרא לי למשרד, שם נתן לי הוראות נוספות. התחלתי לחבב את המשחק, ונהניתי מזה. טוד מעולם לא אמר את האמת, אך מעולם לא איבד את אמינותו משום, שמדי פעם קרה, שאחד הבלופים שלו היה מתגשם, כך שאיש לא העז להטיל ספק בדבריו".

במהלך השנים, שבהן עבד מקס גנדל עבור הזוג טוד־טיילור כאיש יחסי הציבור שלהם, מעולם לא שמע ביניהם ויכוח. ברגע שליז נכנסה לחדר, היה מישהו מניח תחתיה כסא. כל משאלה וצורך שלה מולאו באורפן מלכותי. אבל סופה של ליז היה, שעשתה כל מה שטוד תיכנת אותה לעשות וגנדל מאמין, שהערצתה וסגידתה לטוד היו יוצאות דופן.

דיזנגוף רחוק מברודוויי

הישיבה בקפה „פינתי" בדיזנגוף רחוקה מהלך שנות אור מהוליווד או ברודוויי. אמנים ישראלים הם גזע אחר. צריך ללמוד לקרוא את שפת הגוף שלהם. הרמת גבה או עקימת אף, בעת הזכרת שמו של מישהו, יכולה להרוס אדם, כפי שלא תוכלנה אלף מילים לעשות. אנשי יחסי ציבור פה מנצלים את הציבור התמים, הוא אומר, כפי שעשו כשמכרו לציבור הישראלי כרטיסים למחזה ברודוויי „מסע ארוך לתוך הלילה", שעמו לא יכלו להזדהות כלל, כפי שיכלו האנגלים, הסובלים יותר מבעיית האלכוהוליזם במשפחה.

אפילו יחסי ציבור טובים אינם יכולים לרמות את הציבור – הוא אומר. הוא אינו מתחרט אפילו לרגע על שבא לישראל. למרות שאינו שולט בשפה, יש לו חברים אחדים, מכורים לתשבצים כמוהו, אנשים שאתם הוא משחק שבץ־נא, חברים של אשתו הישראלית, חברים שרכש במהלך עבודתו בכיסוי אירועי תיאטרון עבור „ורייאטי" ואנשים שהוא פוגש בעת שחיית הבוקר שלו, עליה הוא מקפיד, חורף וקיץ, כל בוקר ב־5.30 בחוף הילטון בתל־אביב. ■

מקס גנדל עם השחקן מייק טוד והסופר ארט כהן בקבלת פנים בהוליווד.

ז'קלין קנדי־אונסיס, אחותה לי רדזיוויל ומקס גנדל בפרמיירה בהוליווד.

מקס גנדל היום. תשבצים, אשה ישראלית, כל בוקר שוחה בחוף הילטון, וזכר ימים אחרים.
צילום: שמואל רחמני

פסק־זמן, שעת־ערביים, למעלה העיר הגדולה, למטה המרינה. צילום: ראובן קסטרו.

שעה יפה, לעזאזל

פתאום נשבר לך. קורה, לאז אתה רוצה לרדת מהקרוסלה. לשעה. לשעתיים. אתה מחפש פינה שקטה ונעימה. מיפלט זמני. מקום נחמד, שאפשר לחלום בו אל תוך הנוף, עם כוס „פרנו", או משהו כזה ביר. אפשר, כמובן, גם כוסית בראנדי, בירה מהחבית, או סתם כוס יין לבן וצונן. מה לעשות. פתאום נמאס לך ואתה אומר תנו לרדת, תנו פסק־זמן, אחר כך נחזור, נמשיך לרוץ הלאה, נמשיך לקרטע בירורה הרותחת של העצבנות הלאומית, נמשיך להאבק, להשחק, נעמיד פנים כאילו אנחנו מאמינים לתכנית הכלכלית הנוכחית ולזו שתבוא אחריה ולזו שתבוא במקומה ולזו שתחליף אותה.

יא אללה איזה מדינה לחוצה ולוחצת, רותחת קיטור וקיטורים. כולם נושפים לך בעורף וכל מה שאתה משתוקק הוא לשאת קצת צוואר רפוי, נינוח. שיפסיקו לרדוף אותך עם טפסים ירוקים ואדומים, עם אתראות לפני עיקול על חובות מס שמעולם לא חבת, עם תזכורות־תשלום על רכוש שמעולם לא היה שלך. כל מה שאתה רוצה זה לעצום עינים ולחלום שאתה מצוי על איזו גבעה מבודדת, עם רקפות וכלניות: שאתה רובץ באיזה מערה־יער, המדיף ניחוח מתקים וטחב פטריות: שאתה מהלך לבדך על צוקי כורכר, מול פרישת הים, מהלך ללא מטרה, בלא להיות רדוף. משהו כזה.

פתאום נמאס לך. אתה עורג לפסק־זמן. מתפשר על שעה וחצי – שעתיים. יורד לחוף הים של תל־אביב. עולה על המזח של המארינה. רוח חורף. גלים סואים והורסים אל חומת האבן האיתנה. מים מתפוצצים לקצף ורסיסים. אתה נושם את הים ואת חלומות רסיסי המים אל תוכך ואז אתה רוצה שיהיו קירות סביבך וגג מעל ראשך. שיהיה קצת יותר חמים. ושיהיה חלון מוגג שיפתח לך את הנוף מול העינים.

יש כמה מקומות כאלה לאורך החוף של תל אביב: שתים־שלוש אכסדראות ומסעדות במלונות הגדולים, הגוהרים אל מול הים: בית קפה זה ואחר שלאורך הטיילת, בעיקר הללו הממוקמים בדיוטות העליונות, מעל עורק התנועה. ויש גם „אימפריה של דגים", החולשת על מעגני המארינה, המביטה בעין אחת על יער הספינות והתרנים ובעין שניה על מרחבי הים ומפרצי החול וקו האופק שבין גבעת יפו לבין הרצליה, ואולי אף צפונה יותר.

ארבע־חמש אחר הצהריים – יופי של זמן, שעת רגיעה ב„אימפריה". אוכלוסיית הצהריים נמוגה. נותרו זוג או שניים, מחזיקים ידיים מתחת לשולחן, נועצים מבטים חמים־חולמניים זה בזו. נותרה מישהי, השקועה עמוק בתוך עצמה, מעשנת מעל כוס קפה ולא איכפת לה שיגירו תראו אחת, יושבת לבדה, אין לה עם מי לשבת. ונותר אחד, עם צלחת גדולה של ברבוניים מטוגנים, עם כוס ענקית של בירה קוצפת, עם סבר נהנתנות.

שקט ושלווה. שעת רוגע ב„אימפריה", מעל נמל השייטים, מול סירות המפרש וספינות השייט והתפנוקים, מול שובר־הגלים האיתן, העוצר את הים הגועש מלפרוץ אל תוך המעגן. תפוש לך שולחן ליד אחד החלונות קמורי־המסגרת. אינך חייב להזמין ארוחה של ממש. השעה היא שעת ערביים וגם אם תבקש רק כוסית אחת של משקה, או צלחת חטיפיים, תצא ידי חובת המקום ובעליו.

מקום על החוף. מתחת לעיר הגדולה והכבדה. מיפלט טוב לפסק זמן, לשעת ערביים רגועה. נשום רוגע. אחוז כוס „פרנו" ביד ושלח מבטים אל המארינה, אל הים, אל חשמש המכינה עצמה לטבילת לילה ארוך. אנשים שעל המזח מפקירים פרצופיהם אל הרוח. שייטים וגולשים מנצלים שעת אור אחרונה ונשב טוב של רוח לסיבוב שייט וגלישה אחרונים. בכמה יאכטות מאויישות שבמעגן המצופף עורכים פיין־אריקלוק. מרתיחים קפה. חולצים פקק מבקבוק. מדליקים סיגריה. וכאותה שעה מבין הבמאי הגדול מכולם את סצינת השקיעה היפה. החשמלאי שבמרומים מעמם מעט את האורות. אחרוני פורשי המפרש שבים אל חיק המארינה. גולש בודד תופש גל קוצף לסיומת. הרחק הרחק גועש עולם שאין לו כל נגיעה לכאן.

מפלגות מתקוטטות על תקציב המרינה, רייגן נאבק על יוקרתו. מכוניות תופת מתפוצצות בלבנון. גורבצ'וב משגר איתותי תקווה, ואולי רמייה. חשבי האוצר מסיימים לבנות את טבלאות המס החדש כדי שתשלם הרבה יותר ויוכלו לספר לך שאתה משלם הרבה פחות וכולם ימשיכו לרמות את כולם. אבל כאן כל אלה נראים עניין שולי, חשוב כקצף גל אתמול. כאן, ב„אימפריה", ליד החלון המקומר, הגב מופנה אל הסחרחורת והמבטים נעוצים בסצינת הסיום של היום הנסגר. אתה עושה זאת כשגביע של סלאט דגים חריף ומלא טעמים מתחת לחוטמך, כשבסלסלה קלי של פיתות, אפויות עם שמן ושום, כשבידך כוס „פרנו", עם מים וקרח והיא מצהיבה עזות מול התכלת המחווירה של שיירי היום האובר.

שעה יפה, לעזאזל. יכורך המיפלט הרגוע הזה ואלה האחרים, הדומים לו.

אחר כך יידלקו האורות לאורך החוף, בגבעתה של יפו ובאשנבים של היאכטות המתנדנדות במעגן.

וזהו זה. תם המשקה בכוס. תם פסק הזמן. ואין ברירה אלא לחזור אל הסחרחורת. ועכשיו יכולים כולם להמשיך לנשוף לי בעורף, עד לפסק־הזמן הבא. ■

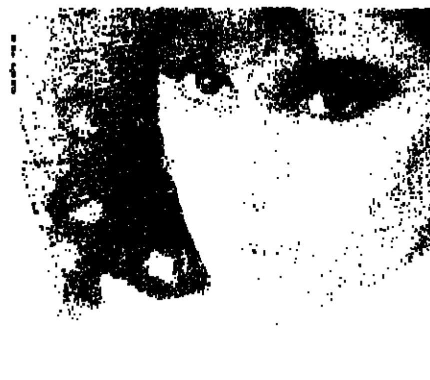

לידייך מגיע שמונה לפחות...

חדש

שטרן

קרם הידיים החדש שיעניק לידייך שכבת מגן ולחות למשך 8 שעות ויותר...

מושלם.
הבית שלך עם הרהיטים שלנו

רהיטי
טומי את הרשקוביץ
[illegible] 03־786756

לפניים ופנויות!

דרך אמינה מכובדת ופרטית להכיר בני זוג רציניים לנישואין

פנה/י לאלי שלוש, שדכן משפחתי, פרטי ובעל קשרים ומאגר פנויים/ות. רציניים!
בבית גם בשבת –
03־991949, 03־990507

חנות המפעל: כפר גלעדי 31, ת"א. טל': 838043
המפעל: מטלון 17 (קומה ג') ת"א. טל': 821050

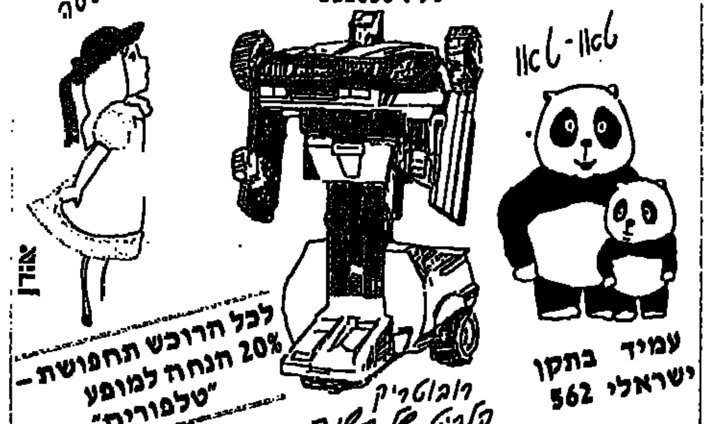

עמיד בתקן ישראלי 562

לכל הרוכש תחפושת – 20% הנחה למופע "טלפורים"

70 דגמים מקוריים בלעדיים יפהפיים

[illegible]

ת"א והמרכז:
"אליקה" כפר גלעדי 25
"מאמא יוקרו" דיזנגוף סנטר, קניון איילון
"לה פאמו" נחלת בנימין 6
"ג'מבו" כיכר המדינה, ה' באייר 22
"שירן" רוטשילד, בת־ים
"תותי פרוטי" בלפור, בת־ים
"בוטיק צ'יקו" ביאליק 57, רמת־גן
"אלון" לב העיר, הרצליה
"כל־בו רפי" חיים עוזר 21, פ"ת
"פוס פוס" אוסטרובסקי 36, רעננה
"פנינה" הרצל 161, רחובות
"כל בו סימה" סברלוב 22, גדרה
"אלי שגיב" בנין צמרת, חולון
"צעצועי אביב" ראשון־לציון
"צ'ומפי" קהילת פדובה 18, נאות־אפקה
"עולם הילד" ז'בוטינסקי 93, פרדס־כץ
"הפילנר" רבי עקיבא 5, לוד
"סופר סטייל" חזון איש 9, בני־ברק
"כל בו ניצן" חובבי ציון, פ"ת
"הלבשת רינה" מרכז מסחרי, ראש־העין
"מכלול" סוקולוב 83, רמת־השרון
"תרבות" בנימינה
"צעצועי גלילי" המלאכה 15, אור יהודה
"לי לה לו" רוטשילד 17, חדרה
"בוקובזה" ויצמן 17, נתניה

ירושלים והאזור:
"הכל לגן" מאה שערים 7 ירושלים
"ידיד" בית יעקב 2 ירושלים
"בובי" מרכז מסחרי, בית שמש

חיפה והצפון:
"חונן"/"פנורמה" ביאליק 8, חיפה
"מונופול" נתנזון 4, חיפה
"הכל לתלמיד" רמב"ם 7, קרית־ים
"ברנאבי" קרית ביאליק
"חלדמן" קרית מוצקין
"נקודת חן" ביאליק 1, קרית־אתא
"חזיזה יעקב" רסקו 20, בית־שאן
"עט וספר" הגעתון 20 נהריה

אזור הדרום:
"עולם הילד אצל אריאלה" מרכז מסחרי י"א, אשדוד
"צעצועי נילי" מרכז ב', אשדוד
"אוליגרף" שדרות לכיש 63/1, קרית־גת
"צבר" מרכז מסחרי 65/5, דימונה
"צעצועי שלום" מרכז השלום, אילת
"מרכז קניות עמיעוז" מושב עמיעוז

מימד לאמנות חזותית

המרכז ללימודי אמנות

הרשמה למחזור פברואר וקיץ '87

צילום ○ ציור ○ פיסול ○ עצוב גרפי ○ תכשיטים (צורפות)

תכנית הלימודים משלבת לימודים עיוניים בלימודי אמנות מעשיים וגישתה רחבת האופקים מפגישה את התלמיד עם מגוון מורים ואמנים

הלימודים נערכים בשעות בוקר, צהריים וערב.
לימודים חלקיים (החל מ-2 שעות בשבוע).
לימודים מלאים (שבוע מלא 4 שנים).
תנאי תשלום נוחים. מספר מקומות מוגבל

מרטים והרשמה לשנת הלימודים
בין השעות 9.00 עד 19.00
במשרדנו, רח' ברנר 17 ת"א טל. 5592...

ניקוי בדי ריפוד ושטיחים
באחריות - בביתך או בעסקך

אחים ראובני

24 שעות ביממה

בין לקוחותינו תערך הגרלה
ובה: 2 מכוניות, טיסה לאירופה,
3 ימים בקלאב אין.

03-854052 - 895817

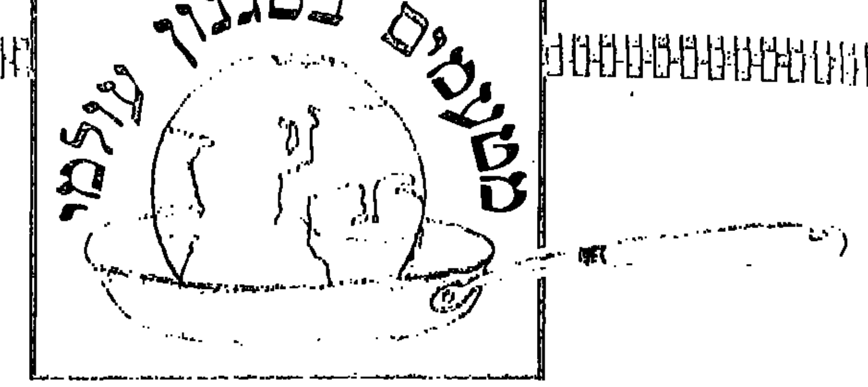

הממתקים

רותי קינן

משלוח מנות (א)

כשנכנס אדר – מרבים בשמחה ובהכנות לקראת החג, החל באמצע החודש. מי שאינו עסוק עוד בהכנת תחפושות – שיתפנה לעסוק בהכנת ממתקים. אלה אינם מיועדים להגדיל את צריכת הקלוריות הפרטית אלא להכלל במשלוח המנות המסורתי לקרובים ולידידים. אתם כבר תשמינו ממה שתקבלו מהם.

משלוח מנות הוא רעיון יפה גם לכל ימי השנה – למי שמוכן לטרוח בהכנת ממתקים בבית. ההכנה הרבה יותר פשוטה ממה שנוטים לחשוב ויכולה להסב הנאה רבה לאנשים יצירתיים באמת. יש ממתקים שאפשר לשתף בהכנתם ילדים – כמו למשל עיצוב פירות וירקות ממרצפן.

מה שחשוב לא פחות – לאחר שמסיימים את הכנת המתוקים למשלוח – הוא עניין האריזה. גם כאן חשוב לשתף את יד הדימיון הטובה עליכם ולאמץ רעיונות עליזים: אפשר לארוז ממתקים בקופסאות פח צבעוניות (הנמכרות בגדלים שונים ובמחיר שווה לכל נפש בכל חנות לממכר כלי בית), או בצנצנות זכוכית שקופות. אפשר לאמץ סלסלות קש או מפיות בד נאות. כולם ישמשו את המקבלים גם לאחר שהממתקים יחוסלו.

פרחי מרצפן ססגוניים

אפשר, כמובן, גם לאלתר קופסאות ואריזות של קרטון או של פלסטיק מוקשה ואפילו אריזות של פירות (סלסלות תותים, למשל) יכולות לעבור טיפול של צביעה, שיפוץ או שזירת סרטים ולהפוך לכלי קיבול לתפארת.

קיבצנו כאן מספר ממתקים שאינם מסובכים להכנה ושאותם אפשר להכין ולשמור מבעוד מועד. בשבוע הבא נוסיף עליהם את הממתק המסורתי – אוזני המן, והשמחה תהיה שלמהו

ממתקי מרצפן ושוקולד

ממתקי מרצפן

מרצפן גולמי יכול להיות בסיס לאין ספור ממתקים. אפשר לצבוע אותו בצבעי מאכל שונים ולעצב ממנו צורות שונות – פירות, ירקות, דמויות – כיד הדמיון הטובה. סתם פיסה של מרצפן, מעוצבת לכדור, שנועצים בה אגוז שלם וטובלים את קצה האחד בשוקולד – היא ממתק מרשים כשלעצמו.

הממתקים המובאים כאן עשויים משני חומרים שאותם אפשר לרכוש מוכנים בכל מרכול.

המרצפן הגולמי נמכר באריזות בנות 250 ג' ואילו הממתק הקרוי נוגט, נמכר על פי רוב לפי משקל, בשכונות למעדני החלבה למיניהם.

החומרים:
100 ג' ממתק "נוגט"
250 ג' מרצפן גולמי
100 ג' שוקולד מריר
כפית מרגרינה

ההכנה:
צרים מהנוגט כדורים קטנים. קורצים מעט מהמרצפן (כגודל אגוז), צרים כדור ומשטחים בין כפות הידיים לעלה דק. מניחים במרכזו כדור של נוגט ועוטפים אותו מכל הצדדים. מעצבים לכדורים אחידים בגודלם.

ממיסים את השוקולד עם המרגרינה בסיר קטן, מעל אדים (או במכשיר מיקרוגל). נועצים קיסם של עץ בכל כדור מרצפן וטובלים אותו בשוקולד המומס עד שהוא מצופה בו היטב.
מניחים על נייר פרגמנט עד שהשוקולד מתקשה מעט.
מעבירים מזלג על פני השוקולד כדי ליצור גלים על פני הציפוי.

נשיקות

ממתקים חביבים ומוכרים, שהכנתם קלה ופשוטה. יש להקפיד על הוראות האפייה ועל כך שחום התנור לא יעלה על 100 מעלות. בחום גבוה יאבדו המיקצפות את צבען הלבן ויזהיבו.

החומרים:
2 חלבונים
2 כפות סוכר
100 ג' אבקת סוכר

ההכנה:
רצוי להוציא את הביצים מהמקרר לפני ההכנה ולהביאן לטמפרטורות החדר. אם הביצים קרות – שוטפים את קערת ההקצפה במים חמים בטרם יוצקים לתוכה את החלבונים.
מתחילים להקציף את החלבונים עד שמתקבל קצף עשיר ורך. מוסיפים את הסוכר הרגיל וממשיכים להקציף. יוצקים בהדרגה את אבקת הסוכר עד שמתקבלת מיקצפת יציבה מאוד ומבריקה.

נשיקות מוקצפות

מרפדים תבנית אפייה גדולה בנייר אפייה. מעבירים את המיקצפת לשקיק זילוף עם צנתר כוכבי ומזלפים על פני נייר האפייה. אם אין שקיק זילוף אפשר להעביר כפות מהמיקצפת אל הנייר ולעצב את צורתן בעזרת גב הכף.

מחממים את התנור לחום נמוך מאוד (100 מעלות). מניחים את המיקצפות בתנור ואופים כשעה וחצי. מכבים את התנור ומשאירים בו את המיקצפות עד שהן מתקררות. מאחסנים בכלי סגור.

קליפות הדרים מסוכרות

ממתקים שהם כמעט חובה בארץ מרובת הדרים כמו שלנו. הם נשמרים לתקופה ארוכה ואפשר להשתמש בהם גם להכנת עוגות ומיני מתיקה אחרים. אפשר להכין מקליפות בשרניות של פומלות, אשכוליות ותפוזים אך רצוי להכין כל מין לחוד – כדי לא לאבד מטעמו הייחודי.

החומרים:
קליפות מ-5 תפוזים גדולים (או 3 אשכוליות או 2 פומלות או פומלה גדולה)
מים רותחים
3 כוסות סוכר
כוס מים
מעט זנגביל (לא הכרחי)

ההכנה:
חותכים את הקליפות לרצועות ומכסים במים רותחים. מבשלים על סף הרתיחה במשך 5 דקות ושופכים את המים. חוזרים על הפעולה עוד 4 פעמים. הדבר נועד להפיג את המרירות של קליפות ההדרים.

לאחר ההרתחה החמישית, מוציאים את הקליפות מהסיר ומניחים בו 2 כוסות מהסוכר, את המים ואת הזנגביל. מביאים לרתיחה ומנמיכים את הלהבה. ממשיכים לבשל עד שהסוכר נמס כולו. מוסיפים את הקליפה, מכסים את הסיר למחצה ומבשלים על להבה נמוכה, על סף הרתיחה, כשעה, או עד שהקליפות רכות והסירופ נספג כמעט כליל.

מעבירים את הקליפות לתבנית גדולה מרופדת בנייר אפייה. מפרידים בין הרצועות. כשהרצועות מצטננות, טובלים אותן בסוכר שנותר. מניחים להן להתייבש במשך הלילה ומאחסנים בצנצנות סגורות היטב.

נטיפות קרם שוקולד

הנטיפות הללו עשויות מקרם שוקולד עשיר, המבוסס על חמאה. אפשר להחליף את החמאה במרגרינה, אם כי הטעם משתנה מעט.

החומרים:
200 ג' שוקולד מריר
200 ג' חמאה, בחום החדר
100 ג' אבקת סוכר
2 חלמונים
כף רום או קפה חריף

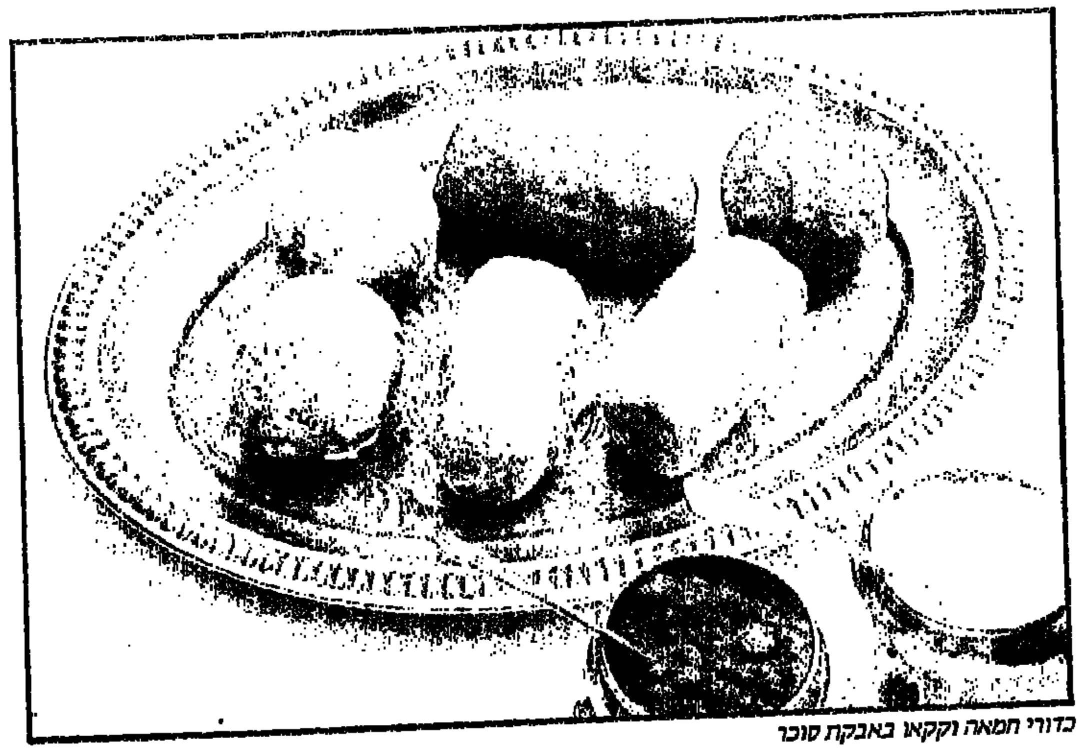
כדורי חמאה וקקאו באבקת סוכר

ההכנה:
ממיסים את השוקולד בכלי קטן מעל סיר מים רותחים. מצננים את השוקולד לטמפרטורת החדר בערך. בינתיים, מקציפים את החמאה עם אבקת הסוכר, החלמונים והרום או הקפה עד שמתקבלת תערובת אוורירית. מוסיפים את השוקולד וממשיכים להקציף עד שמתקבל קרם בהיר. מעבירים את הקרם לשקיק זילוף עם צנתר כוכבי. מזלפים כמויות קטנות לתוך עטורות נייר קטנות (מיוחדות לממתקים). מאחסנים במקרר. אם רוצים לאחסן לתקופה ארוכה יותר – רצוי להקפיא.

טופל'ס

הממתקים הללו קרויים כך על שם פטריות הכמהין הכהות והנדירות, שצורתן הבלתי מוגדרת מזכירה אותם. מעצבים את התערובת לעיגולים רכים, מצפים בקקאו בלתי ממותק (למי שאינו אוהב את טעמו של הקקאו – מותר לצפות גם באבקת סוכר), ומגישים בעטורות נייר קטנות.

החומרים: (ל-30–40 יחידות)
מיכל שמנת מתוקה
350 ג' שוקולד מריר (מסוג משובח)
2 כפות ליקר (שוקולד, קירסאו וכד')
50 ג' שקדים מולבנים, טחונים גס
50 ג' אבקת קקאו

ההכנה:
מרתיחים את השמנת המתוקה ומבשלים, עד סף הרתיחה, כ-20 דקות, עד שהכמות מצטמצמת לכדי ⅔ כוס.

מסירים את השמנת מהלהבה, שוברים לתוכה את השוקולד לקוביות ומערבבים עד שכל השוקולד נמס ומתקבלת תערובת אחידה (אם יש צורך, מחזירים את התערובת ללהבה נמוכה ביותר, רצוי מעל אדים או על לוח אסבסט, להמסת השוקולד).

בוחשים לתוך התערובת את הליקר והשקדים הטחונים. מערבבים היטב ומצננים במקרר כשעתיים, עד שהתערובת מתקשה. אפשר לצנן במקפיא 30 דקות.

מוציאים את התערובת מהמקרר. מנפים את הקקאו לקערית עמוקה. משמנים את הידיים וצרים מתערובת השוקולד כדורים קטנים (בגודל אגוז בערך). טובלים כל כדור בקקאו ומניחים בעטורות נייר. מצננים היטב.

רעיון עולמי

ריבת תותים

אם עוסקים במתנות ומשלוח מנות – מה יפה יותר להכליל במנה כזאת מצנצנת קטנה של ריבה מעשה בית. היום כשהתותים בשפע ובזול – הכנת ריבה היא עניין של מה בכך. צנצנת קטנה ופשוטה בעלת פקק הרמטי (למשל של אריזת מזון לתינוקות „גרבר") או סתם צנצנת של ריבה מסחרית, יכולה להפוך לאריזה מרשימה אם נותנים לה טיפול נכון: תחילה מכינים תווית מרשימה (אפשר להיעזר במדבקות יפות של הילדים) ורושמים עליה את תכולת הצנצנת. מכסים במכסה ומעליו מניחים פיסת בד קטנה, עגולה או רבועה (רצוי בד פרחוני או משובץ, שאותו גוזרים במספריים משוננים). כורכים את פיסת הבד סביב פי הצנצנת בגומיה ומכסים עליה בסרט נאה – מתנה משובבת נפש.

אפשר להכין הרבה צנצנות כאלה – שיעמדו לרשותכם לכל מקרה של אירוח שלא התכוננתם לו מראש, או סתם כשרוצים להביא מתנה מתוצרת בית. הצנצנות הקטנות מאפשרות להביא יותר ממין אחד של ריבה – אם אתם באמת חרוצים ויש לכם מלאי של ריבות במזווה. להזכירכם כיצד מכינים:

החומרים:
ק"ג תותים
650 ג' סוכר (3¼ כוסות)
כף מיץ לימון (לא הכרחי)

ההכנה:
מנקים את התותים, מסירים את העוקצים ומניחים בסיר רחב וכבד. מכסים בסוכר ומניחים ל-12 שעות במקרר.

מעמידים את הסיר על להבה בינונית ומרתיחים. מנענעים את הסיר – אך אין בוחשים. אין צורך להסיר את הקצף שנוצר במהלך הבישול. ממשיכים לבשל על להבה בינונית עד שהריבה מגיעה לנקודת הקרישה. אפשר להבחין בכך, כשהתערובת המבעבעת נראית סמיכה יותר והביעבוע איטי יותר. מטפטפים מעט מהריבה על צלחת קרה ובודקים אם הריבה קרושה דיה. מסירים מהלהבה ויוצקים את הריבה בעודה חמה לצנצנות מעוקרות חמות.

לעיקור צנצנות: שוטפים את הצנצנות במים רותחים. מניחים אותן הפוכות על גבי רשת בתנור אפייה שחומם ל-110 מעלות.

ריבת פטל־אסנה בצבע סגול עמוק

אידס

תהילה עופר

הגוף נכנע לפולש

מיליון וחצי חולי איידס בארצות הברית! זועקת הכותרת הכי מאיימת בשבוע האחרון. אולי מוגזמת. אולי לא. איידס היא מגיפת הדבר, מגיפת האבעבועות, מגיפת הכולירה של ימינו. איימתנית לא־פחות מהמחלות הללו בימיהן. רוחקת הצירה את החיטוט כלב, בסרטן, במעיים. כאילו רק מאיידס מתים. כאילו רק מפני איידס אין הגוף מסוגל להיאבק. ברחבי העולם מנהלים חוקרים מירוץ עם הזמן. כי סיסמת המפתח במחלה זו היא: **אפילו אדם אחר שחלה באיידס לא** הבריא כהמחלה. חד וחלק. ידיעות שונות על נסיגה בהתפשטות המחלה אצל חולה זה או אחר, שטופל בתרופה ניסויית זו או אחרת, הן לעת־עתה רק פתח־תיקווה בעיני האופטימיסטים ולעג־לרש בעיני הפסימיסטים. חוקרים־נביאים מתנבאים שתוך חמש שני, עשר שנים, עד סוף המאה – תימצא תרופה לאיידס, או יימצא חיסון־נגד. פשר השם:

Acquired Immune
- Deficiency Syndrome

בעברית „תיסמונת כשל חיסוני נרכש" – ובראשי־תיבות AIDS.

הרישום שאתם רואים כאן מתאר את מלחמת הגוף במחולל האיידס, שהוא וירוס, נגיף בעבבית. מן הרישום אפשר ללמוד את פשר המלים „כשל חיסוני נרכש". רואים את הסיפור המצוייר של המלחמה, שבה לא היתה לגוף קונספציה אסטרטגית מוטעית, ולא היה מחדל טאקטי – ובכל־זאת הגוף נכנע לפולש האכזר.

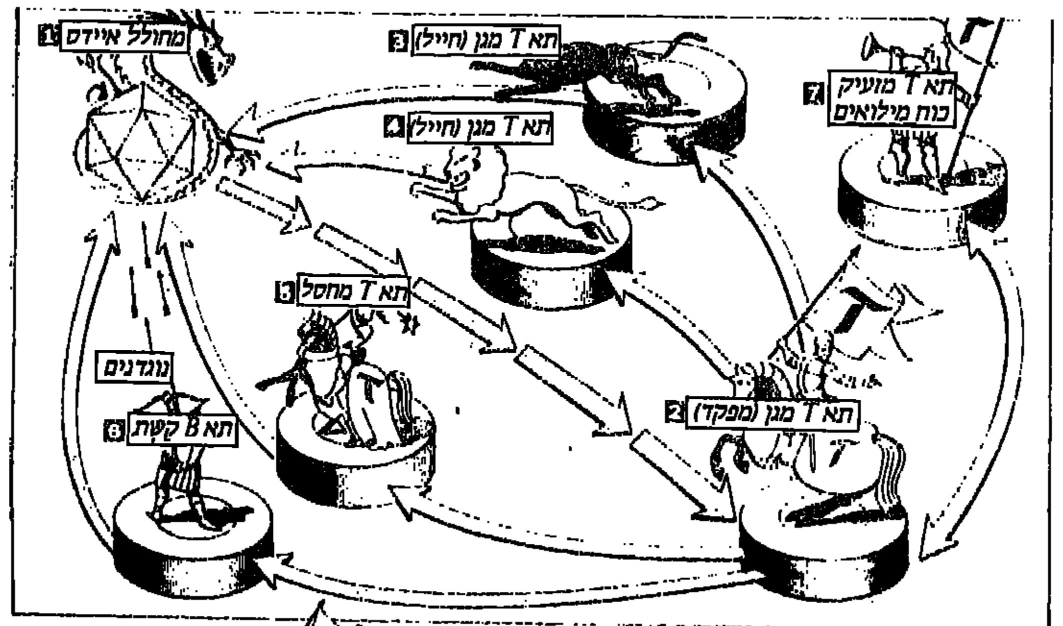

איור עליון – גוף־נגד־איידס:

מחולל האיידס (1) פולש. תא T מסייע (2) הוא המטרה הראשונה של הפולש, כהיותו מפקד בצבא המגינים: הוא שולח את החיילים המגינים, שיתנפלו על הפולש כמו אריות ונמרים (3, 4); שולח גם חיל מחסלים (5) וחיל קשתים היורה נוגדנים (6); מזעיק לעזרה גם את חיל המילואים (7). בדרך־כלל, אין כל צורך בכוחות המילואים (7), כי הפולש מיגור על ידי הכוחות המגינים הסדירים.

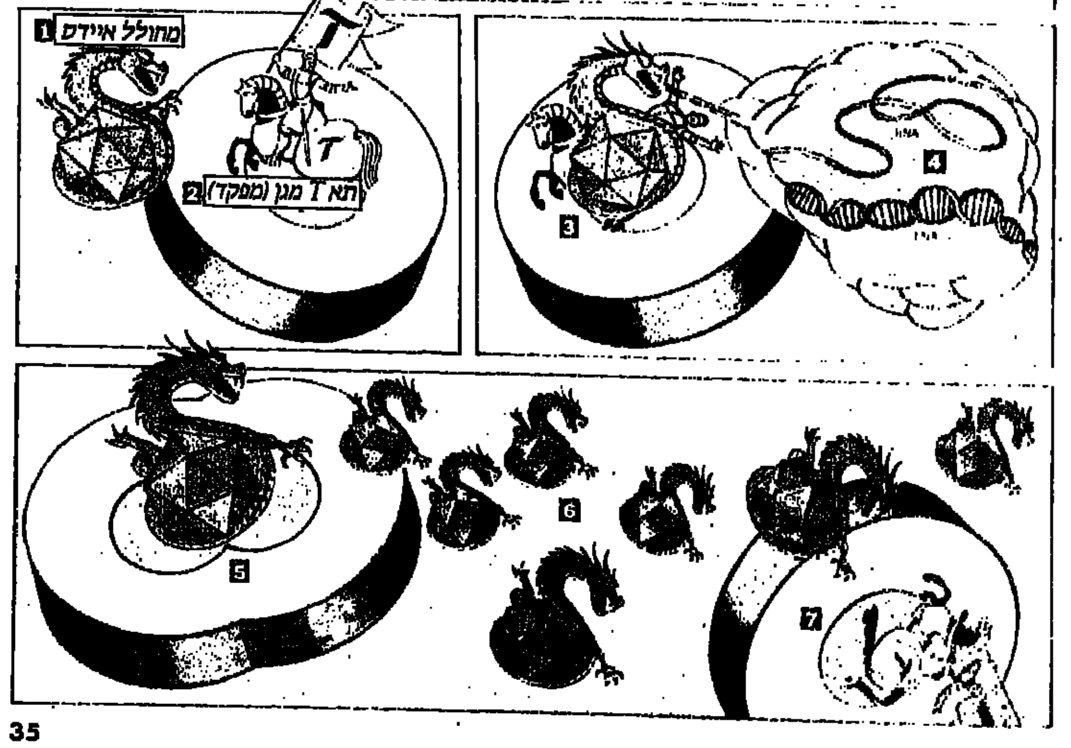

3 איורים תחתיים – גוף־נכנע־לאיידס:

למרות הכוח הרב שהגוף מגייס למלחמה בפולש, מחולל האיידס (1), בעזרת מעטה הלבוני מיוחד העוטף את גופו, מצליח לגבור על מפקד כוחות ההגנה (2). הוא אינו מחסל אותו מייד, אלא חודר לתוכו (3) ומאלץ אותו לירות מידע גנטי של הפולש לתוך מאגר המידע הגנטי (RNA ו־DNA) של התאים בגוף המותקף (4). ברגע זה תא T שפיקד בעבר על כוח המגן „הופך את עורו" (5). זה פשר המלים „כשל חיסוני נרכש": מפקד כוח המגן מתחיל לייצר ולהפיץ בעצמו כמויות עצומות של מחוללי איידס (6), המכשילים בזה אחר־זה את כל הגורמים החיסוניים, עד שמצליחים להסל אפילו את כוחות המילואים (7). זה הסוף המר.

איור: ג'ונסטון קווינן
מיוחד ל„וושינגטון פוסט" ול„מעריב"

ירושלים של סגנון
מוגש ע"י "גרין קארד"
פרטים נוספים ותקנון חלוקת הפרסים ניתן להשיג במשרדי החברה ובעסקים המופיעים במדור זה
נותנה על כל קניה:
• כרטיס קולנוע – על קניה מעל 50 ש"ח
• עט – על קניה מעל 100 ש"ח
• ארוחה – על קניה מעל 200 ש"ח
• מחשב כיס – על קניה מעל 500 ש"ח
• תלושי קניה ע"ס 20 ש"ח של "טטימנצקי" – על קניה מעל 1000 ש"ח
• מצלמה – על קניה מעל 2000 ש"ח
סניף ירושלים, טל. 02-228614
ל- – בהגרלה חודשית

ש. גולדשמיד
כל־בו לבית ולגן
רח' פייר קניג 37 טל' 710606
במחירים הנמוכים ביותר בירושלים

מצא לילדך שעשועים בחנויות
הצעצוע
סודרי ודבי בע"מ

קפה־באר
ארוחות בסגנון צרפתי־איטלקי
(אפשרות לארועים משפחתיים)
פתוח מ־11.00 עד אחר חצות

סבוני ירושלים
מוצרי חשמל וריהוט
במבצע
מרכז כלל, בחזית יפו 97 טל. 242535

מרפדיה רמי
מבחר גדול של בדים
אפשרות לתשלומים בכרטיס אשראי
ירושלים, רח' יד חרוצים 14 תלפיות
טל. 02-726002

אורי ספיר
* תקליטים * קסטות * קומפקט דיסק * כלי נגינה * תוים * אורגנים
ירושלים, בן־יהודה 2, טל. 02-226881

ביח"ר ליאו שטופר LEO STOPPER
לבגדי גברים
מעילי גשם וחורף
חליפות ארוכות וקצרות
ז'קטים ומכנסים
מכירה בסיטונות
ליחידים ולפי מידה,
אין חשש לשעטנז.
החבצלת 9 ירושלים,
טל. 02-222858

הפנר מעדנים
כריכים בסגנון אמריקאי
כשר
ארוחות מלאות
בישול ביתי
מחירים סבירים
רח' לונץ 4 – מדרחוב ירושלים
המבורגר אצל הפנר

לבעלי חנויות תצוגת תחפושות ואביזרי פורים
מחירים בתנאים נוחים.
רשת חנויות בירושלים:
טל. 723868 – 662368
1. קולומביה 6, קרית־מנחם
2. ארמון הנציב, מרכז מסחרי

מסעדת תאג'
מאכלים מזרחיים ובשרים על האש.
ארוחות עסקיות במחירים מפתיעים!
פתוח: א־ה: 11.30 — 24.00
פתוח גם במוצ"ש
כשר
רח' יפו 31 בחצר, ירושלים, טל: 02-241515

שרון גיטור
גזירות הבו לפי גזרון בורדה
בוטיק לב המדרחוב
מבחר דגמים יחודיים
זהבה רוגלית
בן יהודה 19, קומה א', ירושלים.
טל. 02-241349
הכניסה מרח' ההסתדרות ע"י מוניות ישראל.

אישונית
בניסיון שלנו אי־אפשר להתחרות
עדשות מגע
בסימן שאלה?
שיווק צעצועים בסיטונות וליחידים
המביא מודעה זו יקבל 10% הנחה
בן יהודה 27, טל. 222704

בש מאיר בע"מ
הצבי 10, יפו 94 ירושלים
טל. 383135

רמי לוי "שווק השקמה"
שווק מוצרי מזון ותמרי ניקוי
השקמה 5, מחנה יהודה ירושלים, טל. 232041
תורש רמות בנה ביתך, החורש 90, טל. 861932

יחזקאל שיר
מבצע
מיטב מוצרי חשמל ביתיים

עוף כפרי
כשר בהשגחת הרבנות
* מבחר רב של בשרים ודגים על האש
* עוף כפרי מטוגן * מרקים ותבשילים
* מבחר רב־גווני של סלטים * קיבוה
מרכז תיירות
חנות 6 (אחרונה) אילת
טל. 059-71312

חזן ושותי
כלי עבודה וצבעים
אבן ישראל 6, טל. 221028

ON LINE
ייצור ועיצוב
רהיטים ברמה עלית
קו של יופי ואיכות
התצוגה: רח' שלמה בן יוסף 7 – צ'ק פוסט
המפעל: רח' בעלי המלאכה 11, א.ת. קרית ביאליק

רשת ספיד בהנהלת אחים דהאן
חנות חדשה בצ'ק פוסט של רשת ספיד
ספידישוק
פרי וירק מן החקלאי אל הצרכן
מכבדים כרטיסי אשראי – ויזה
אבי תמיד קונה בספיד
ספידישוק: צ'ק פוסט, פינת כביש יגור, אחורי הבנק הבינלאומי
ק. מוצקין – רח' קדיש לוז 3, טל. 732163
רח' אוסישקין 5, טל. 713172

חיפה והצפון

מועדון צרכנים לקוראי מעריב • יצחק שדה 34, ת"א, טל. 337129/5

יוכבד בוקסר

על הפנים

האם קיים תחליף של־ממש לניתוח פלסטי, תחליף שיעזור לנו להיראות צעירים וצעירות יותר ללא התערבות סכין־הניתוחים? לאחרונה צצו שתי שיטות חדשות: מילוי הקמטים והחריצים בזריקות קלוגן, או הזרקת שומן. על יעילות שיטות אלו, הדעות חלוקות.

מה עושות נשות־חברה בגילאי 40 פלוס, כשהן נפגשות באירועים ומסיבות? חוגגות ונהנות? תשכחו מזה: את מירב הזמן הן יעבירו בלחדור אל מתחת לעור.

וזהי ההזדמנות שלהן לבדוק את מצב ה"ליפטים" ומתיחות־פנים בכירורגיה פלסטית) אצל שאר הנוכחות. לברר מי אחרי, מי מועמדת. משוות פלסטיקאים, מציצות לצלקות שמאחורי האוזניים. ובאמת, מה הטעם בשמלות־פאר, אם מהסנטר והצוואר צונחים עודפי העור? והפנים, שבתחילת הערב נמרחו במיטב מוצרי האיפור, נראות בסופו... מוטב שלא נדבר.

או, בעצם, כן לדבר. על אלו החוטפות צביטה בלב למראה השקיות תחת העיניים, העור המשתלשל מהעפעפיים, "קונטורים" של עצמות הלסת שהפכו רפויים ורופסים, סנטר וצוואר מדולדלים. ישנן אלו שויתרו על המאבק, נותנות לטבע לעשות את שלו. אחרות אינן מוכנות להימלט מהמערכה, אלא שסכין המנתח הפלסטי מפחיד אותן. אלה חשופות להצעות מפתות מכיוונים שונים, כל הצעה מציעה את נוסחת־הנעורים שלה, ללא התערבות הסכין. לאיזה כיוון ללכת?

לפני שאתן מונקות אל הפלסטיקאי הראשון, שישמח להזריק ולנפח לכן את חריצי הפנים בכמה זריקות קלוגן ולדלדל, באותה הזדמנות, את ארנקכן מכמה מאות דולארים, בהתאם למספר הזריקות) כדאי שנדע בכלל על מה אנחנו מדברים.

מה אנו יודעים על עור הפנים?

ובכן, עור זה בנוי משתי שכבות. העליונה היא ה"אפידרמיס", שכבה המחדשת את עצמה על־ידי צמיחה בלתי־פוסקת של תאים ברובד התחתון, והשרת תאים מזדקנים מהרובד העליון. זו שמתחתיה, ה"דרמיס", כוללת שורשי שיער, כלי דם ועצבים, וכן בלוטות מיוחדות לסיכה ולשמירת העור, בדומה ליסודות הבנין התומכים בעור ומעניקים לו את צורתו, המורכבת בעיקר מקלוגן־פרוטאין טבעי, שנמצא בכל חלקי הגוף.

ד"ר לואי נאדל, מנתח פלסטי מפאריס, משוגע על חידושים. הוא מציג לאשה שאינה מאושרת עם האף שהטבע נתן לה, איך היא נראית עכשיו ואיך תיראה אחרי שינתח את אפה. ה"לפני ואחרי" מופק באמצעות העברת נתונים מהמחשב לווידיאו, כאשר הפציינטית יכולה לבקש – ולקבל – אף יותר קצר, פחות סולד וכד' לפי טעמה. המערכת הממוחשבת פותחה על ידי הפירמה הצרפתית "אסיקום". ניחידות תוצרת ארה"ב. ("גאמא")

מרכז במדבר

מרכז הרפואי "סורוקה" בבאר־שבע מגיעים נפגעי כוויות משבטי הבדווים ומן הישובים היהודיים. בחדר המיון רואים את התוצאות של בליל "תרופות" עממיות, שמרחו בדווים על פציעות וכוויות. במרכז החדש לכירורגיה פלסטית, שהוקם באחרונה באוניברסיטת בן־גוריון, מתעדים את התרופות העממיות וד"ר ליאור רוזנברג, מיוזמי המרכז, יכול לספר על פצעים מרוחים בדם חמור, קפה, שמן, מרגרינה, לחם, מיונז, נפט, חצילים, חול, משחת שיניים ומה־לא.

"לא רק שהחומרים האלה אינם מסייעים לנפגעי הכוויות אלא שחלקם גורמים נזקים. והרי די היה בעזרה־ראשונה על־ידי שפיכת מים על המקום הפגוע. כך נפסקת תחושת הבעירה, ללא קשר לגורם הכוויה", אומר רוזנברג. התנהגות האוכלוסיה במקרה של כוויות היתה בין הגורמים להקמת מרכז בינלאומי לכירורגיה פלסטית. לרופא, בן 41, יש כבר 75 אמצאות רשומות על־שמו. על מרכז שכזה חלם בעת ההשתלמויות שעבר במרכזים העולמיים לכירורגיה פלסטית, בבריטניה ובארצות־הברית. במרכז יעסוק בפיתוח שירות רפואי בקהילה ורפואה מונעת, במחקרים בקהילה ובמוסדות הרפואיים ובהוראה בקהילה ובמוסדות הרפואיים. הפעילות תתקיים בשיתוף עם גורמים בינלאומיים.

בתחום הסרטן יתבצעו במרכז עבודות מניעה וזיהוי מוקדם של סרטן העור, כאשר מלאכת הסריקה בקהילה תיעשה בתאום עם רופאי עור, קופת חולים ורשויות מקומיות. הטיפולים ייעשו בהנחיות מוגדרות ושיטתיות של המרכז החדש. יהיה גם מעקב אחר קבוצות בעלות סיכון גבוה להיפגעות בסרטן העור. אשר לסרטן השד, ישתתפו אנשי המרכז בצוות רב־תחומי והכירורג הפלסטי ישתתף בהכנת האשה לכריתת שד ולאחר־מכן בתהליך השיחזור. אנשי המרכז ישתתפו גם בטיפול בסוגים נוספים של סרטן ובפגיעות מכתאונות קשות, מכוויות, מפצעי לחץ וממומים מולדים. בין הפרוייקטים השונים, כבר נעשתה בדיקה מוקדמת לגילוי סרטן העור אצל חברי ארבעה קיבוצים, לצורך מעקב. 12 קיבוצים נוספים ישובצו בקרוב בפרוייקט זה.

עם מייסדי המרכז נמנים מנהלי מחלקות לכירורגיה פלסטית בבתי חולים בארץ: פרופ' דן מלר מסורוקה, פרופ' ברוני הרשוביץ מרמב"ם, ד"ר רפי שפיר מאיכילוב וכמו־כן, כירורגים פלסטיים נודעים מצרפת, איטליה, ארה"ב ובריטניה. ■

אורי בינדר

לא לחייך, לא לעשן

גורמים שונים פועלים על רשת זו. הגורם הראשון והחשוב הוא הזמן, כלומר הגיל. ככל שאנו מתבגרים, מצטמקים בהדרגה השרירים, השומן והעצמות. גם בלוטות השומן והזיעה, המספקות לעור את הלחות והסיכה, מפחיתות מפעילותן אחרי גיל 50.

גורם משפיע שני הוא גורם מיכאני: הפעלת שרירי הפנים בתנועות חוזרות – כמו חיוך, עישון, קימוט המצח – יוצרת לחץ וחריצים ברקמת הקלוגן. התוצאה – תמיכת הקלוגן מתרופפת, העור מאבד את צורתו וגמישותו, מופיעים הקמטים וצניחת השרירים.

לאור עובדות אלו, האם בכלל יש טעם לרכוש בכסף טוב תכשירי־פלא שונים ומשונים? האם ישנה בכלל תקווה להשבת העור לימיו היפים?

לאחרונה הצליחו מדעני אוניברסיטת סטאנפורד לפתח קלוגן המופק מן החי, ומכיל חלבון טבעי שאינו נדחה על־ידי הגוף. בארצות הברית ידועים שלושה סוגי קלוגן כזה: "זיידרם 1" – המכיל 35 אחוז קלוגן ו־65 אחוז מים רפואיים; "זיידרם 2" מרוכז יותר – 65% קלוגן; "זייפלס" – קלוגן עבה המיועד לקונטורים.

חומרים אלה מוחדרים על־ידי פלסטיקאים, באמצעות זריקה במחט דקה ביותר, אל מתחת לחריצי העור, כדי להחליק את החריצים והקמטים. הבעיה: תוך ארבעה עד תשעה חודשים, בהתאם לריכוז הקלוגן, הוא נספג ונעכל על־ידי הרקמות. נדרש טיפול חוזר.

האם יכולות זריקות הקלוגן להיות תחליף לניתוחים פלסטיים?

שאלה זו הופנתה לפרופ' הרולד לוונטר, שמרבה לבצע ניתוחים אלו. תשובתו חד־משמעית: "בהחלט לא! זריקות הקלוגן משמשות רק להחלקת קמטים מסויימים, למשל בזוויות הפה או בין הגבות. הניתוח הפלסטי, לעומת זאת, מסיר עודפי עור ושקיות מתחת לעיניים, ומחזיר את תווי הפנים לקדמותם".

עוד לא עיכלנו לגמרי את הפרסומים על הקלוגן, והנה כיוון חדש הנשמע כחרשה מרעישה. את הכיוון מציע ד"ר ג'ורג' פלמן, שעלה לארץ לפני 16 שנה מרוסיה.

נכחתי באחת ההרצאות שלו. פלמן, החוזר ומדגיש שאינו "מנתח פלסטי" אלא "מנתח קוסמטי", מספר על שינויים מרחיקי־לכת שהוא משיג על ידי "פיסול" מחדש של הפנים, בעזרת השומן של הפציינט עצמו. הוא שואב – באמצעות מזרק שהוא פיתח – שומן ממקום בו יש עודף, וממלא בעזרתו מקומות בפנים בהם קיים חסר. "התוצאה המהירה ונטולת הכאבים מרגשת את הפציינטים קטני־האמונה", לדבריו. מאחר שלא זכיתי לראות את המאושרות במו עיני, נאלצתי להסתפק בשלוש שקופיות של "לפני" ו"אחרי", אותן ואותן בלבד הוא מציג בעתונות ובהרצאות. אלא שגם ד"ר פלמן מודה שהשתלת השומן מתאימה רק למקרים מסויימים, ואינה יכולה לבוא במקום ניתוח של מתיחת פנים.

השתלת תאים חיים

תגובת פרופ' לוונטר להשתלת שומן זו: "טכניקה זאת קיימת רק שנה, וזהו זמן קצר מכדי שנהווה דעה על התוצאות. יש לי שתי הסתייגויות: ראשית, השומן עצמו אינו מועמד טוב להשתלה, מפני שאין בו כלי־דם שיזינו את הרקמה. שנית – היות שמדובר בהשתלת תאים חיים, הרי שאין אפשרות־שליטה בכמות שתיקלט בצד אחד של הפה, למשל, לעומת הכמות שתיקלט בצד השני". אם הכמות לא תהיה שווה בשני הצדדים, עלולה להיווצר דפורמציה, פגימה.

ד"ר פלמן מדבר על שימוש בזריקות סיליקון בתוך שקעים של העור. רופאים אחרים מסתייגים בתקיפות מסוג זה של טיפול, בנימוק שסיליקון הוא חומר סינתטי, היכול לגרום לתוצאות שליליות ברקמות העור.

ומה ביחס לפרסומות החוזרות־ונשנות על קרמים המכילים פלצנטרות או ויטמינים מכל הסוגים?

"הדבר הקובע, יותר מכל, את מצב העור שלנו – הם הגנים. כולנו מתוכנתים על ידם מיום היוולדנו", אומר פרופסור לוונטר. "לצד השפעות הגנטיות, הרי שדיאטה נכונה, חיים בריאים, הימנעות מסיגריות החוסמות את החמצן מלהגיע לעור, ובעיקר הישמרות משמש ורוחות – כל אלה יגנו על העור. גם קרם־לחות יתרום. אבל לאחר שהעור נהרס – הוא הרוס. שום קרם לא יחזירו למצבו הקודם".

מראה הפנים לפני הטיפול במכון לאקסודרמולוגיה – ואחרי.

שמונה ימים במסיכה

בשיטת המרכז לאקסודרמולוגיה רפואית ניתן להעלים קמטים, כתמים וצלקות שמקורם באפידרמיס – שיטה זו עוברת כעשרים שנה בארה"ב ומזה כשנתיים בארץ.

בניגוד למתיחות פנים על ידי ניתוח, הכולל הפרדת העור מהרקמות וכלי הדם, מדברים במרכז התל־אביבי על חידוש עור הפנים והצוואר. התהליך אורך כשמונה ימים, כשהנשים נמצאות בהשגחה רפואית מלאה במלון (המרכז עובד עם מלון "נאות־מדבר" בבאר־שבע). בשיטה זו מבטיחים רופאי המרכז להחזיר את מצב העור שהזדקן, או שאיבד מחיוניותו, למצב צעיר בכעשרים שנה, ע"י כיווץ הדרמיס והעשרתו בקולגן ואלסטין. "בניגוד לקולגן המוזרק לתוך הקמט, כתחליף לסיליקון שהיה נהוג פעם, כאן הקולגן המועשר הינו טבעי ומיוצר על ידי הגוף עצמו", אומרים במכון. "קולגן או שומן המוזרקים חיצונית אינם יוצרים כל ריאקציה עם העור, ולמעשה בכך שמנפחים את הקמט כדי שיבלוט פחות, עדיין לא העלמנו אותו. אך בשיטת חידוש העור, העור עצמו משתפר".

בשלב הראשון בתהליך האקסודרמולוגי, האורך כארבעים ושמונה שעות, נמרחת על עור הפנים תמיסה מסוימת והפנים מכוסות במסיכה ראשונה, הממיסה כליל שכבת האפידרמיס. בשלב השני – ועד תום שמונה ימים – חוזר וצומח עור חדש ועריו. לשאלתנו, אנשי המרכז מבטיחים כי התהליך מבוקר וכי "הפטנט" שבחומר שומר על כך שאכן רק האפידרמיס יומס ולא יווצרו צלקות או כוויות עמוקות כתוצאה מהטיפול. מאחר שהתהליך אינו כרוך בניתוח, נשמרת ההבעה המקורית של הפנים, מלבד הקמטים האמורים להיעלם.

לדעת רופאי המרכז לאקסודרמולוגיה מומלץ הטיפול אפילו כטיפול מונע החל מגיל שלושים וחמש, "כי ברור שעדיף לחדש את העור לפני התהוות הקמטים". הם מאשרים כי הטיפול אינו מתאים לבעלות עור כהה וזאת מחשש לשינויים בצבע העור. למעשה, בכל תהליך שבו "מקלפים" את האפידרמיס, בין אם בקילוף כימי או מכני, זה בהחלט מחוץ לתחום לכהות עור.

– האם השיטה מתאימה לכולם?

"השיטה אמינה לנשים ולגברים שנבדקו ונמצאו מתאימים. השגחה ופיקוח רפואי מקצועי חשובים ביותר לא רק בשמונת ימי הטיפול, אלא גם בשלושת החודשים שלאחר הטיפול ויש להקפיד על כך".

– האם קורה שקמט מסוים אינו נמחק?

"קורה, אך זה ניתן לתיקון ואיננו גובים תשלום נוסף עבור התיקון".

למרות שהשיטה נראית פשוטה, אין בכך הקלה כששומעים את המחיר לטיפול. בכל אופן, משרדי המרכז לאקסודרמולוגיה רפואית בבני־יהודה בתל־אביב עדיין לא פקוקים מרוב נשים העומדות בתור. ■

ליה קרן

תמי זילברג

זהירות! עונת האלרגיות!

אביב. יחד עם פריחת העצים, החרקים והאבק – מגיעים הגירודים, הנזלות וההתנפחויות. אצל הרגישים, האביב הוא תקופה מועדת לפורענות. במקרים קיצוניים, אלרגיה עלולה

הימים הנעימים של שלהי החורף, בליווי חמסינים קלילים פה ושם, משובבים את נפשנו ומזכירים לנו שהנה־הנה מתקרב האביב המלבלב. בעקבותיו יגיע הקיץ, ואיתו חלונות ותריסים פתוחים לרווחה, פיקניקים נעימים על חוף־הים ובחורשות, ובכלל – שחרור מקונכיות החורף בהן נסגרנו חודשים ארוכים.

אבל לא כולם מתמלאים אושר מקרבתו של חודש אפריל הנפלא. מי שיש לו נטיה לפתח אלרגיות, יודע שתקופה זו מקשה על החיים, ועלולה לקרבו לסכנות שיכולות להיות הרות־אסון.

„אין ספק שעונת האלרגיה האמיתית היא האביב – מפברואר עד אמצע מאי או יוני" אומר האלרגולוג (רופא מומחה לאלרגיות) ד"ר שלמה בר־סלע. הוא מסביר: „בניגוד למצבים רגילים, בהם הגוף מגיב בדרך חיובית לחדירת גופים זרים – במצב אלרגיה הגוף מתנהג בצורה שונה מהרגיל, ולכן מתרחשות התופעות האלרגיות. חדירת גורמי האלרגיה לתאי הגוף גורמת לשחרור חומרים כימיים, שהשפעתם על הגוף רעילה".

למרות שאנו נוטים לכנות כל פריחה או גירוי בכינוי „אלרגיה", האלרגולוגים שומרים שם זה רק לתופעות בהן הם מזהים בבירור את גורם האלרגיה. „15% מהאוכלוסיה נחשבים לסובלים מתופעות אלרגיות, רובם מגלים סימפטומים של אסטמה או תגובות אלרגיות בעור".

ד"ר בר־סלע מגדיר שלושה גורמים עיקריים לאלרגיות האביב והקיץ:

1. פריחה – בערך בסוף ינואר מתחילה פריחת העצים, ובעיקר הברוש שיש לו חשיבות רבה בגרימת אלרגיות: בחודשים מרץ־אפריל מתחילים לפרוח דגני הבר; בחודשים מאי־יוני מתחיל לפרוח הזית. בשנה שעברה השפיע שפע הפרחים שעל עצי הזית באופן קשה על אוכלוסית האלרגים. גרגרי האבקה שעל האבקנים מתעופפים ברוח, וחודרים לאף ולדרכי הנשימה התחתונות, כשהם מעוררים תגובות אלרגיות אצל מי שרגיש להם. תגובות אלה כוללות עיניים אדומות ומגרדות, גירוי באף, התעטשויות מרובות ואסטמה.

2. בעונות אלה מתחילים החרקים להיכנס לפעולה, וביניהם גם החרקים העוקצים – דבורים וצרעות. הארס שהם משחררים בזמן העקיצה יכול להשפיע בצורה חמורה על מי שרגיש אליו, והביטוי לכך יכול להיות

פריחה, תגובות אסמטיות ואפילו ירידה דרסטית בתפקודי הגוף, לחץ הדם ואובדן הכרה. במקרים קיצוניים יכול הדבר להסתיים במוות. בגלל הסיכון הרב שבעקיצות אלה, קיימת היום הוראה חד־משמעית לטפל בדרך חיסונית בכל מי שיש לו הסטוריה של רגישות לעקיצות החרקים, וזאת בנוסף לשאר אמצעי מניעה שיפורטו בהמשך.

3. חום הקיץ מעודד פתיחת חלונות וכניסת כמויות אבק אדירות, המצליחות לייאש כל עקרת־בית ממוצעת. האבק, ביחד עם החום והלחות, מעוררים את שיגשוגו של יצור מיקרוסקופי, החי בדרך־כלל בסביבויות עם האדם, כשהוא ניזון מחומרים אורגניים כמו חלקיקי עור ושערות שנשרו. שמו המקצועי הוא קרדית אבק הבית. ישנם אנשים הרגישים להפרשות הקרדית, ובעונת הקיץ, כשהפרשות אלה ממלאות את האויר, הם סובלים מתופעות אלרגיות לא־סימפטיות.

כלי־הנשק העיקרי כנגד הקרדית הוא שואב־האבק. אמצעי־מניעה נוספים בביתו של מי שאלרגי לקרדית כוללים סילוק שטיחים, ריפודים כבדים ווילונות, אוורור המצעים באופן סדיר, שימוש במצעים סינטטיים (שאינם חביבים על המזיקה הקטנה) וכיסוי המזרון בניילון.

אלרגיה נפוצה מאוד באביב, היא נזלת אלרגית או קדחת־השחת. התעטשויות רבות וחזקות, דליפה מימית שקופה מהאף, גרוד באף ושעול אופייניים לאלרגי הטיפוסי. תנועה בולטת אצל ילדים אלרגים, היא שפשוף האף כלפי מעלה, במטרה לשחרר את האף הסתום.

גם בפירות האביב והקיץ יש גורמים לאלרגיות, המלוות, לעתים, בתגובות חריפות מאוד. תות־שדה, אפרסקים ופירות אחרים ידועים כמעוררי אלרגיה. הריסוס הכימי, המצוי על מרבית הפירות, יכול להשפיע לרעה על הרגישים לו. חשוב, לכן, לשטוף את הפירות ביסודיות כדי לסלק מהם את שרידי הכימיקלים הרעילים.

התגובות החריפות שיכולות להיגרם כתוצאה מאלרגיה של הגוף כוללות ירידת לחץ־דם ותפקודי הגוף עד־כדי אובדן הכרה. מצב זה קרוי בשפת אנשי המקצוע – שוק אנאפילקטי.

שוק כזה נגרם, במקרים רבים, כתוצאה מעקיצת דבורים או צרעות. הטיפול במקרה של עקיצת דבורה או צרעה חייב להינתן במהירות, בבחינת שאלה של חיים או מוות. „לכל מי שרגיש מומלץ להישמר מאוורי כוורות ומשדות־בר פתוחים" אומר ד"ר בר־סלע. „בנוסף לכך, הוא חייב לשאת עימו מזרק עם אדרנלין, ולהיות מסוגל להזריק לעצמו. אחד האמצעים החדשים בארץ לטיפול ראשוני במקרה כזה הוא מזרק אפיפן, המיובא על־ידי חברת תרופארם – מזרק דמוי עט, שמוכן להזרקה מיידית, ומשחרר אפינפרין בכמות מדודה. קל להפעיל אותו באופן עצמאי, וזה יתרונו הגדול על־פני המזרקים האחרים".

הורים לילד בעל רגישות לעקיצות דבורים או צרעות, חייבים ליידע את ביה"ס ואת האחות או החובש המלווים את הילדים בטיוליהם בטבע. השימוש באפיפן יוכל למנוע מקרים טרגיים שיכולים להגיע עד כדי מוות, כפי שארע לפני חודשים מספר לילד אלרגי שנפטר עקב עקיצת דבורה ברמת־הגולן.

גם יתושים וחרקים אחרים יכולים לעורר אלרגיות, ולכן, עם בוא האביב חשוב לנקוט בצעדים שימנעו עקיצות כאלה: להשתמש בתכשירים מרחיקי חרקים, לכסות את הגוף בצורה יעילה בעת טיולים בטבע, ולהימנע משימוש בבשמים, דיאודורנטים ותכשירים ריחניים אחרים (שלא יחשוב החרק שהמדובר בפרח נייר) ולא ללבוש בגדים צבעוניים המושכים חרקים (אדום, כתום וצהוב). בכל מקרה, אם דבורים או צרעות קרבים אליכם, חשוב להתגבר על ההיסטריה האינסטינקטיבית הטבועה בנו, ולא להתחיל לנפנף בידים כמו שבשבת שירדה מהפסים, אלא להתרחק באיטיות מהמקום. מומלץ לכל מי שיודע שהוא בעל רגישות לעקיצות החרקים, להיות מצויד בלוחית זיהוי המציינת את האלרגיה, במקרה והוא מאבד את הכרתו.

„בסך־הכל אנחנו מנסים לטפל באנשים אלרגים בדרך של חיסון, כדי לאפשר להם לחיות כמו כל אדם אחר" אומר ד"ר בר־סלע. החיסון הוא הדרך היחידה בעזרתה ניתן לשנות את אופן תגובתו של הגוף באופן בסיסי, ולטפל ברגישות האלרגית לפני התפתחות הסימפטומים הקשים. סוגי הטיפולים האחרים, כדוגמת מתן אנטי־היסטמינים, מכוונים לסימפטומים עצמם ולא למניעת הופעתם.

מצב הרגישות האלרגית קיים אצל מבוגרים וילדים כאחד. עם זאת, „ניתן לאמר שהשכיחות של רגישות לקרדית־אבק הבית גדולה אצל ילדים קטנים הרבה יותר מאשר אצל מבוגרים. הרגישות לפריחה בכלל ופריחת העצים בכלל גדולה יותר אצל מבוגרים, ועשויה להתבטא באופן פתאומי בגיל מבוגר".

מקצוע האלרגולוגיה חדש בארץ. כיום פועלים בישראל כ־30 אלרגולוגים, במסגרת קופות־החולים, בתי־חולים ובאופן פרטי. מומלץ מאוד לכל מי שמפתח אלרגיה למזון או כל גורם אחר, להתייעץ עם אלרגולוג, כדי לזהות את הגורם המשפיע עליו לרעה, ולסלקו מסביבתו או מתפריטו. ■

עזר כנגדה

מי עזר לחווה אמנו ללדת את קין והבל? יש רק אפשרות אחת: אדם ביקש להיות נוכח בחדר־לידה. זהו. אין חדש תחת השמש, מאז ומעולם בעלים צעירים ביקשו להיות נוכחים ביציאה לאוויר העולם של יוצאי חלציהם. ביקשו גם לשמש עזר־כנגדה. הלכה למעשה.

גם בתקופות ההיסטוריות שבהן ילדו נשים תחת סדינים ושמלות לרוב, מחמת צניעות, ואפילו למיילדת היה אסור להציץ ל„מקום המוצנע ההוא" – קרה שהבעל שהה במחיצת היולדת. שלא לדבר על העמים הנקראים משום־מה „פרימיטיוויים", והם אשר המציאו לפני שנים רבות את שיטת הלידה „הרכה", בעירום, כדי שהיילוד יחוש בחמימות כבר ברגע שעוזב את חמימות הרחם. כמובן, אלה עמים שהעירום הוא אורח־חיים בשבילם, משוחררים מה„טאבו"־ים של מיצוות כהני־דת. שחורים באפריקה, אינדיאנים באמריקה הורישו לנו מינהגי לידה שחלקם נהוגים עד היום. התעמלות ונשימה נכונה להקלת הצירים, ניתוח קיסרי, הרחת־טישטוש ואבזורים שונים היו מאז ומתמיד, אם כי לא צריך לייפות את העבר יותר מדי, כי לידות רבות נסתיימו במות היולדת או היילוד, מחמת זיהומים וסיבוכים.

התמונות בעמוד זה מספרות את סיפור הלידה בזמנים ובמקומות שונים, כפי שריכז אותם לפני חמישים שנה רופא הנשים האמריקני **ד"ר יוליוס ג'רכו**, בספר מרתק על „מצבים ומינהגים בשעת הלידה אצל עמים פרימיטיוויים – ויישומם במיילדות המודרנית". ג'רכו שאף, כדבריו, ל„נשיות ולאמהות יותר בריאות ויותר מאושרות" ועל־כן בלש בהיסטוריה ועשה מחקר אנטרופולוגי למציאת השורשים של המיילדות. למזלו, בכל הזמנים ריתקו רגעי הלידה את האמנים והם הנציחו אותו בתיאורים כתובים ובציורים ורישומים.

כאן רואים מעט מן העדות שהשאירו הקדמונים ליולדת בת־ימינו. ■

עופר הילל

בלי בגדים מכבידים, הבעל האינדיאני משבט הסיו מחבק את אשתו היולדת, ועוזר בלחץ על הכרס, עד שהתינוק יוצא ומתקבל על־ידי המיילדת.

יולדת מאלתרת עזרי־לידה בשדה, באפריקה השחורה: שק חול למראשותיה ושני יתדות תקועים באדמה, משענת־לחץ לרגליים.

לידה במאה ה־19, במדינת אוהאיו. מחמת הצניעות, המיילד מגשש באפילת השמלה של היולדת.

לידת קליאופטרה לפי ציור־קיר במיקדש מצרי עתיק.

אלתורים אפריקניים ללידה בעמידה: היולדת נשענת על גזע עץ בעוד המיילדת מקבלת את היילוד. ואוחזת במוט מיוחד להגברת הלחץ.

לידה במשיכת־חבל. יולדת מקסיקנית ממוצא אינדיאני נעזרת על־ידי מיילדת וחברה. החברה מחזיקה את רגליה ואת גופה, שלא יישמטו קדימה.

ניתוח

שרה פרידמן

טיפול מכל הלב

במחלקת ניתוחי־חזה ולב ב„איכילוב", המטופל אינו פציינט – אלא אדם. אדם העובר תהליך הרגעה והכנה יסודיים לפני הניתוח ואחריו. גם בני־משפחתו עוברים את ההדרכה המתאימה. על כל שאלה – תשובה, גם טלפונית. אפילו למוסיקה בחדר הטיפול הנמרץ דאגו.

„חולה העומד לעבור ניתוח לב פתוח, שרוי בחרדה גדולה. הוא חש כמו ילד המוכנס לחדר חשוך ופוחד מהעלול להתרחש – גם אם אין בחדר כלום. עם הדלק האור, הוא נרגע. אנחנו, במחלקה, נכנסים עם החולה לחדר־החשוך ומדליקים לו את האור, על־ידי הסבר מדויק על העומד להתרחש" אומר פרופסור ברנרד וידנה, מנהל מחלקת ניתוחי־חזה ולב במרכז הרפואי „איכילוב".

תפיסה מקובלת בחברה הישראלית, לפיה יש לשלם היטב עבור רפואה אנושית וחמה, וברפואה הציבורית „אין יחס" – מתנפצת במחלקה זו. חולה־ניתאשפז זוכה לעטיפה חמה של תשומת לב והבנה. אם הניתוח צפוי מראש, יקבל החולה לביתו חוברת־הכנה כתובה בשפה פשוטה ומובנת, מלווה בהומור. בחוברת ימצא החולה הסבר על המחלקה, על הצוות, מה צריך להביא ביום האשפוז, וכן הסבר על מבנה הלב ועל המחלות העיקריות המביאות לניתוח.

ביום האשפוז, לפני הניתוח, עובר החולה שיחה, ללא הגבלת זמן, עם אחות מיוחדת. האחות מודעת היטב ללחצים ולחרדות. היא מסבירה בדיוק מה עומד להתרחש בחדר־הניתוח, משיבה ברצון על כל השאלות, ומעבירה עם החולה סיור במחלקה. החולה מסייר גם בחדר טיפול־נמרץ, מסבירים לו אלו צינורות ימצא על גופו כאשר יפקח עיניים.

„הלב הוא מרכז החיים. אצל רוב בני הארם, הוא נתפס ממש כמשהו מיסטי. אי אפשר לתאר את ההרדה העוברת על אדם שנוגעים לו בלב", אומר פרופסור וידנה. „אנחנו מסבירים לו שמותר לו לפחד, שזה טבעי. אם היה אומר לי שאינו פוחד, הייתי משיב שהוא אינו מבין מה קורה – או שהאיש פשוט משקר.

„הסבר על הצינורות שימצא על עצמו לאחר הניתוח, חיוני. כאשר יתעורר, לא יחשוב שמשהו לא בסדר בגלל כל הצנרת המותקנת עליו. אנחנו אומרים לו ששיתוף הפעולה שלו חיוני להבראה. לאחר הניתוח, הוא צריך להתחיל לנשום לבד, להוציא בשיעול את הליחה מהריאות. הוא יעזור לנו לעזור לו".

ההסברים, מסתבר, עושים את שלהם: מעקב הוכיח כי חולים שהגיעו לניתוח היישר מהמיון בגלל דחיפות מצבם, ללא ההכנה הנפשית – התעוררו מהניתוח לפחד אדיר, ולהתאוששות איטית יותר.

תשומת לב רבה מוקדשת במחלקה אפילו לפרטים הקטנים, אם הם עשויים להקל על החולה. חלק מהתקציב, הדל ממילא, הושקע בהתקנת מערכת להשמעת מוסיקה במחלקה. המוסיקה השקטה והמרגיעה נשמעת מתוך חדר הטיפול הנמרץ, מעל רעש מכונות ההנשמה.

במחלקה מאושפזים ילדים רבים, בגילים שונים. מיטות מיוחדות מאפשרות להורים ללון במקום, גם אם הילד לא זקוק להם כל העת. אם הילד מבוגר דיו, הוא עובר סיור־הסברים והכנה במחלקה. הסיור נערך ימים רבים לפני האשפוז. כאשר יגיע הילד לאשפוז, יהיה המקום מוכר ולא עוין. לילד קטן לא מסבירים מה שאינו מבין, אומרת ניצה הבר, האחות הראשית במחלקה. משיבים על שאלותיו. אומרים לו שיכאב קצת אבל אחר כך יהיה בריא, ויוכל לרוץ ולשחק כדורגל כמו כולם. לגבי תינוקות, מקבלים ההורים את ההסבר והנחיות על העזרה הנדרשת מהם.

בלב פתוח

אשר רצית לדעת על נתוחי לב.

מחלקת ניתוחי־לב וניתוחי־חזה • בית החולים "איכילוב", תל־אביב

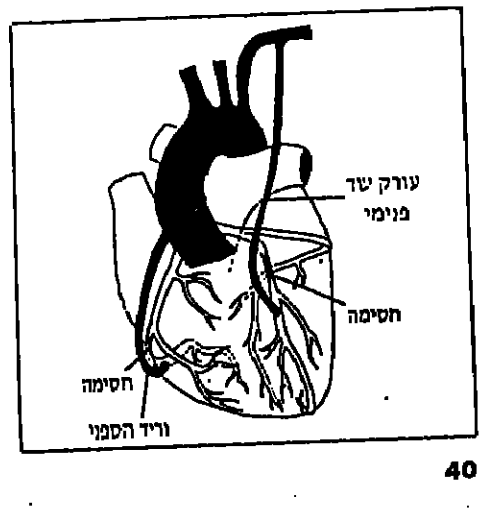

מכדורגל ועד חיי המין והמכולת

מה רוצים החולים לדעת?

השאלות משתנות בהתאם לגיל. גברים צעירים, לדברי ניצה, רוצים לדעת האם הדימוי שלהם כמפרנסים או חיי־המין שלהם ייפגעו. הקשישים יותר רוצים לדעת כיצד יתפקדו בחיי היום־יום, האם יהיו תלויים במישהו, איך לעשות את הקניות במכולת. ילדים רוצים לדעת מתי יוכלו לשחק כדורגל וללכת לים.

לדברי פרופסור וידנה, ככל שלאדם השכלה רחבה יותר ואתגרים ממשיים יותר בעבודה – כן תואץ שיבתו לפעילות רגילה. „לפני השחרור, מקבל החולה שוב הסבר מיוחד. החרדה מפני השיבה הביתה אינה קטנה מזו שלפני הניתוח. שוב, החולה מקבל הסבר מפי אחות מיוחדת. שיידע למה לצפות. גם בני־המשפחה מקבלים הסברים והנחיות. בענייני דיאטה או מין, למשל". אנשי המחלקה שמים את הדגש על הרגעת אמהות דאוגות־בדי: אם כזאת יכולה להפוך את בנה המנותח לנכה־קבע, רק בגלל ה[illegible]־היתר שלה. „אנו עוזרים להן להבין, כי מעתה ילדן נורמלי ובריא. כמו כל ילד".

חוברת נוספת שהוכנה במחלקה נועדה למסירה לפני השחרור מבית החולים. „חזרה לפעילות – למה לצפות?" שמה. מה לאכול, כיצד לטפל בצלקת, האם לנהוג במכונית לאחר הניתוח, אלו עבודות־בית ניתן לבצע, ועוד ועוד. שיחות המבקשות הבהרות מגיעות טלפונית למחלקה גם לאחר שהחולה כבר בביתו. במחלקה יודעים – שיחות אלו נפסקות לאחר זמן־מה. תהליך ההתאקלמות וההחלמה הסתיים.

ואם אין בכך די, דואגת „מקשרת" מיוחדת לרווחה ולעדכון את המשפחות בעת הניתוח, כשהחרדה בשיאה. „ההרגשה", אומרת רעייתו של חולה צעיר שעבר ניתוח, „היא של רפואה שונה. מחזירים אדם לחיים בכל העדינות והאדיבות. התודה שלי היא לרופאים ולמטפלים לא רק כרופאים – אלא כאנשים".

בריאות

גיל

סמדר בת־אדם

כל אחת יכולה

אין ולא־כלום בין תיסמונת גיל המעבר ובין הביטויים בלות, קמילה וכיוצא באלה דברים רעים. אלכסיס מ„שושלת" אמורה להיות בגיל המעבר – נראה לכם שהיא גמרה את פרק הנשיות בחייה?

עם סבתא היתה מישהי שמתחברת למסרגות, שיער אסור אסוף בקפידה, סיפורים לנכדים וגפילטעפיש, ממולאים, או בורקס – תלוי בעדה. היום, סבתא היא מישהי, שבין שאר העיסוקים שלה – אינה שוכחת לקנות דובי ענק לנכד. ואפילו מישהי שמתעלסת עם המאהב התורן.

יכול להיות שיש איזו מגמתיות בעובדה שהאמריקנים מציגים לנו סידרת־נצח כמו „דיינסטי", שבה מככבות נשים יפות, סקסיות ומפתות, שכבר מזמן עברו את גיל העשרים. לפחות אחת מהן, אלקסיס, אמורה להימצא בשלב הקריטי של חייה – גיל המעבר. זה אמור להריץ את כולנו למראה, למאזניים, לבדיקת ההרגל המגונה לפתח כאב־ראש־כרוני בדיוק כשנכנסים למיטה. במלים פשוטות, זה אמור להגיד לנו שגיל חמישים הוא בהחלט לא־הזמן להפסיק להיות אשה.

הביטוי "גיל המעבר" שגוי במהותו. ד"ר א. שרגיל, מומחה למחלות פנימיות ומחלות אנדוקריניות היה מעדיף שנשתמש בצירוף „שנות ההשתנות", או בפשטות „מנופאוזה", שפירושה – פסקוסת.

פסק הווסת הוא תיסמונת רפואית, המתרחשת בסוף העשור הרביעי לחיי האשה, מגיעה לשיאה באמצע העשור החמישי ועד לתחילת העשור השישי בחייה, ונמשכת בהמשך ימי חייה. פרק חיים זה נמשך כמחצית מתוחלת החיים הממוצעת לאשה כיום.

זהו תהליך בו השחלות, שבגיל ההתבגרות החלו להבשיל ביציות תוך כדי ייצור הורמוני־מין – אסטרוגן ופרוגסטרון – חדלות למלא את תפקידן. רמת הפרוגסטרון יורדת, ואחריה מתחילה לרדת גם רמת ההפרשה של האסטרוגנים, עד שהשחלות חדלות מלתפקד, והווסת פוסק מלהופיע כליל.

נשים רבות מתלוננות על תופעות הלוואי השכיחות: גלי חום, דפיקות לב מהירות, צבירת נוזלים (הגורמת גם לעליה בלחץ הדם), השמנה, תסמינים נפשיים (דכאון, אבוד כושר הרכוז, אדישות) וכן שינויים באברי המין, שעלולים לגרום לכאבים ולקשיים בקיום יחסי המין.

השינויים הסמויים פוקדים את כל הנשים בתקופה זו, והם המדאיגים הממשיים: התרככות והחלשת העצמות – על ידי ספיגת סידן מהעצמות והתערערות רקמת החלבון של העצם. בתהליך זה, הנגרם משום המחסור בהורמון אסטרוגן, מאבדת האשה בכל שנה 3%–4% מריקמת העצם. בתוך 10 שנים מאבדת כשליש מריקמת העצמות שלה. אז עשויים להופיע תסמיני הנזק, בצורת התגברות מיחושי־מיפרקים ושברים בנקודות משא רגישות, כמו צואר־הירך (מחלה ממנה מתות בארה"ב 15,000 נשים בשנה).

בהעדר ההורמון המשמש גם גורם ביצור החלבונים בגוף, פוחתת הריקמה האלסטית בעור, ומתחילים להופיע קמטי הזיקנה. שינוי במאזן השומנים בגוף מגביר הנטיה להסתיידות־עורקים, מחלות לב טרשתיות ויתר לחץ דם.

ד"ר שרגיל: „כיום לא נוכל להסתפק ולאמר 'זה טבעי ועליך לקבל זאת'. התארכות תוחלת החיים מ־45 שנים ב־1920 ל־75 שנים ב־1982, לא תואמת שוב אמירות כגון זו". הוא דוחה מכל וכל שימוש בביטויים כגון „גמרה את חייה", „בלה", או „קמלה". „מדובר בתסמינים שאינם שונים במהותם היסודית מכל אי־ספיקה (מצב בו האיבר אינו מספיק למלא את תפקידו) של איבר הורמונלי כלשהו בגופנו: אם אלו השחלות, או במקרים אחרים – בלוטת המגן, הלבלב וכו'".

ד"ר שרגיל חוקר ומטפל בנושא מזה 23 שנה, מחקריו פורסמו בעתונות המקצועית־העולמית והוא מרצה בכנסים בינלאומיים. לנו הוא מציע טיפול שנפוץ כבר שנים רבות באירופה ובארה"ב – טיפול תחליפי־הורמונלי: „הטיפול השכיח והיעיל הוא על־ידי מתן אסטרוגנים. טיפול זה מתקן את הליקויים שהזכרנו, כאשר הוא ניתן בצורה הנכונה – ובזמן".

הטיפול כולל נטילת גלולה אחת ליום, לפי סדר מסוים. הגלולות, מאושרות ע"י משרד הבריאות וניתן להשיגן בבתי המרקחת של קופות החולים. חלקן מוגשות באריזה מיוחדת, מחולקת לימים, להזכיר לך בליעת הגלולה היומית. כאן המקום להעיר, שלא כל הרופאים תומכים ללא־סייג בשיטת הטיפול ההורמונלי למניעת תופעות של גיל המעבר.

מכל מקום, כל הרופאים תמימי־דעים שת־סמונת פסק־הווסת מסמנת את פסק הווסת ואת העובדה ששוב לא תוכלי להיכנס להריון. זה מעבר לתקופה אחרת בחייך. וזה הכל. אשה בתקופת ההשתנות יכולה וצריכה להמשיך להיות נשית, במלוא מובן המילה. צריך רק לגשת לרופא המשפחה, ולהתייעץ בדבר הטיפול בתופעות הלווי, המופיעות במידה זו או אחרת של חריפות.

ולסיכום: בשביל להיראות טוב, להרגיש בטוב ולתפקד היטב, לא חייבת אשה להשתייך למשפחת קריינגטון (מי בכלל רוצה, עם כל הצרות שלהם). כל אחת יכולה.

ד"ר יצחק טורקניץ
רופא משפחה
מומחה בריפוי טבעי

עצירות

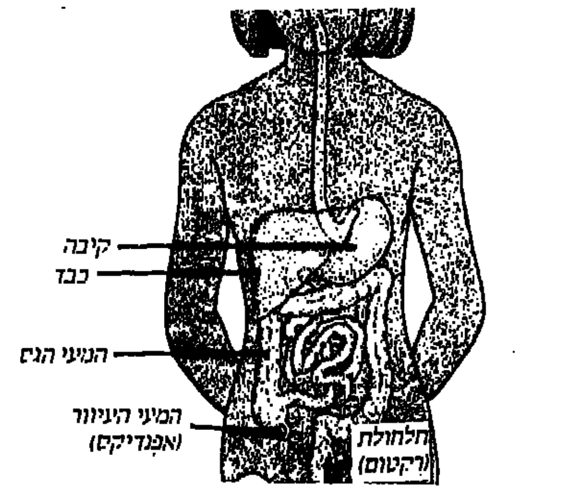

עצירות הינה מחלה שכיחה המתבטאת בשהייה ממושכת של פסולת במעי הגס. ריבוי חיידקים רעילים במעי הגס מפרקים את שאריות החלבון לרעלים חזקים, הנספגים לדם. נגרמים: עומס על הכבד והכליות, החלשת הגוף, ירידה בתיאבון, כאבי ראש, כאבי בטן, מתח, נדודי שינה. הסיבה העיקרית לעצירות היא תזונה והרגלי חיים לקויים:

1. תפריט דל בסיבים תזונתיים – הסיבים הם פחמימות מורכבות שמיצי העיכול אינם מצליחים לעכל. פסולת זו סופגת מים, מגדילה את נפח היציאה ומפעילה את שרירי המעיים. לכן תזונה המבוססת על מזונות דלים בסיבים כמו בשר, ביצים, מזונות מעובדים כמו לחם לבן, אורז לבן, תפוחי אדמה מקולפים, מעט קטניות פירות וירקות תגרום לעצירות.

2. המעטה בשתיה – שתיה מרובה חשובה למניעת עצירות ולריכוך היציאות.

3. תזונה עשירה בחלבונים מן החי (ביצים, גבינות, בשר) – תורמת אף היא לעצירות, בגלל היתרבות חיידקים רעילים במעי הגס. הללו מפרקים את שאריות החלבונים במעי הגס לרעלים המפריעים לפעולת מעיים תקינה. במעי הגס מתקיימות שתי אוכלוסיות חיידקים: אוכלוסיות הלקטובצילים שהינם חיידקים צמחוניים הניזונים מפחמימות וסיבים תזונתיים ושומרים על בריאות המעיים ע"י מניעת התרבות חיידקים רעילים ומניעת פירוק חלבונים רעיל ואוכלוסיית חיידקים רעילים אוהבי בשר הניזונים מחלבונים אשר מזיקים למעי הגס ולבריאות הגוף בכלל. אכילת מזון רב חלבון (בשר) ודל בסיבים גורם לריבוי חיידקים רעילים, להפחת מספר הלקטובצילים, לריבוי רעילים חלבוניים ולעצירות.

4. הרגלי חיים לקויים – אדם הנתון במתח רב עלול לסבול מעצירות ספסטית פסיכוסומטית המאופיינת ע"י כיווץ יתר של שרירי המעיים שאינם פועלים כראוי. שימוש מופרז במשלשלים יגרום להיפך, לעצירות כתוצאה ממעיים עצלים. חוסר פעילות גופנית סדירה מחמיר עצירות עקב חולשת שרירי בטן אשר יתקשו להשתתף באופן פעיל בריקון המעיים.

הטיפול בעצירות

לאחר שהבינונו את הסיבות לעצירות ננסה להסביר את דרכי הטיפול:

תזונה נכונה עשירה בסיבים תזונתיים. יש להרבות בקטניות, דגנים מלאים, אורז מלא על קליפתו, סובין, לאכול ירקות חיים ומבושלים בכמות גדולה וכן להרבות בפירות. סוכרי הפירות תוססים במעיים מנפחים אותם ומפעילים את שריריהם. בנוסף, מומלץ להימנע עד כמה שאפשר מבשר וחלבון מן החי. שתיה מרובה חשובה, יש לשתות שש כוסות ליום ויותר.

לריכוך היציאות. אפשר להוסיף כף שמן זית לסלטים ולדיסת הבוקר. לא לשהות זמן רב בשירותים. לא להתאמץ, כדי למנוע היווצרות טחורים, אלא להרכז בפעולה ולבצע תרגילי נשימה עמוקה המקילים על פליטת הפסולת.

שימוש בצמחי מרפא ובמשלשלים טבעיים. אם הלוקה בעצירות הוא אדם עצבני, הסובל מכיווצי מעיים, מומלץ לטפל בעצירות ע"י צמחי מרפא מרגיעים כגון: מליסה, פסיפלורה, לבנדר ועוד.

לעורר פעולת מעיים. אפשרי על-ידי תה מרכלות שזיפים ועלי סנה, שהושרו כל הלילה. מומלץ גם תה מגרגרי פשתן. במקרים של עצירות זמנית, יש להפסיק תרופות אלה בהדרגה, כדי למנוע התמכרות. בעצירות כרונית מומלץ לקבל יעוץ תזונתי.

„בכלים אני לא נוגע.
זה הצד החזק של סוֹמט"

סוֹמט
אבקה מעולה למדיח כלים.

כשמפעילים את מדיח הכלים, מכניסים לפעולה את סומט, עוד מוצר איכות של הנקל.
סומט הינה אבקה מיוחדת המכילה תרכובת של יתרונות: היא מצליחה להתמודד עם כל לכלוך עקשני, מגינה על הכלים, אף העדינים ביותר, אינה מקציפה, מתאימה לכל סוגי התכניות ומעניקה לכלים ברק של נקיון.

לרשותך תכשירים מסדרת סומט למדיחי כלים: סומט אבקה באריזות 1 ו-3 ק"ג. סומט נוזל להברקה באריזות 500 מ"ל. סומט מלח - לריכוך המים ולהמסת הסידן בצינורות המדיח, באריזות 2 ק"ג.

היבואן: א. בדוסה. המפיצים: חב' נוריה בע"מ.

Henkel הנקל- המשפחה הטובה של פרסיל.

מערכות אזעקה יקותיאל
כבתים חנויות ומפעלים
ברשיון משרד המשפטים 1617/81
סניף ר"ג: קריניצי 20, 03-721589
סניף פ"ת: בר כוכבא 26, 03-908311
מבצע! מערכת אזעקה הכוללת רכזת, סוללה וטענת. גלאי נסיבי, סירנה פנימית. 465 ש"ח, כולל מע"מ והתקנה.

ביקוש לדירות
ברמת-גן, גבעתיים
בסביבה שקטה, קומה ב'
בעלי הנכס פטורים
מתשלום עמלות תיווך
בשיטת קאופמן יעקב
מודיעין 171 ר"ג
לפנות אחה"צ בין: 19.00-16.00
03-778824,
03-5740303-4

בעל נכס פטור מעמלת תיווך בשיטת קאופמן יעקב
ביקוש לדירות מרוהטות
• טלפון ברמת-גן, גבעתיים בסביבה שקטה
1½ חדרים במחיר עד 170
2 חדרים במחיר עד 210
2½ חדרים במחיר עד 250
3 חדרים במחיר עד 290
דרושים שותפים מנוסים במכירות נדל"ן או שמאי נדל"ן בעלי רשיון.
בבקשה לפנות אחה"צ בין 16.00–19.00
03-5740303-4 03-778824 ר"ג

ספרית מעריב
משחקים אסורים
מאת אריה אפק
ציורים: מישל קישקה
להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ
ובספרית „מעריב", [illegible]

מלחי אמבטיה

מלחי האמבטיה של „ערד" מיוצרים על בסיס תרכיז מלחים ומינראלים מים המלח. החברה טוענת כי „מפעלי ים המלח" מכינים את התרכיז בלעדית עבורה. החומר, הנמס במי האמבטיה, מכיל את המלחים שהתגבשו לאחר אידוי תערובת של מי ים המלח ומי המיזוהר בעין בוקק. עוד מהזמן העתיק מייחסים למלחים אלה תכונות מרפא לתחלואים שונים, מה שמביא אנשים רבים לשהות פרקי זמן בים המלח. למי שזה אינו מתאפשר, ולמי שמבקש להמשיך באמבטיות בבית, מיועדים המלחים של „ערד", על-פי ההוראות שעל האריזה. ■

„פוטותראפיה" לשיזוף

להביא מכשיר לשיזוף לישראל, זה כמו למכור קרח לתושבי גרנלנד. אבל רק לכאורה. לא לכולם יש פנאי להשתזף שעות ארוכות על שפת הים. ולא לכולם קל לתפוס שיזוף מהיר, בלי התחלה אדומה, צורבת. זה מה שחשבו האנשים שפתחו „מרכז לפוטותרפאסיה ולשיזוף מבוקר", בשלוש הערים הגדולות. בטיחות המיתקן אושרה על-ידי המכון לחקר בריאות הסביבה של משרד הבריאות והפקולטה לרפואה של אוניברסיטת תל-אביב. אישור של בית חולים צרפתי ידוע אומר שהשיזוף במכשיר „אווה מאקס" אינו מסכן בסרטן, בהיותו מסנן את הקרניים המסרטנות. ההפעלה היא בפיקוח רפואי צמוד, אפשר ליזוף את כל הגוף, או רק את הפנים והמכשיר מיועד גם לטיפול בבהלות עור, כגון פסוריאזיס. ■

מרכז למניעת טרשת עורקים

בסוף אפריל עומד להיפתח במושב סורש שבהרי ירושלים, מרכז למניעה ולטיפול בטרשת עורקים – מחלות לב ומחלות כלי הדם למיניהן. המרכז יפעל במתכונת „חוות בריאות", ייקרא „לייפסטייל" (מה רע ב„סגנון חיים"?) והוא מיועד לאנשים מקבוצות סיכון לחלות במחלות אלה. המרכז, המתואר כפי יזמיו „יוקרתי", דוגמת מרכזי „פריטיקין" בארה"ב, פונה בעיקר לאנשי עסקים אשר הלחץ בו הם מצויים, מסכן אותם במחלות לב. היזמים, ביניהם רופאים, מנסים למשוך למרכז גם אנשי עסקים מחו"ל וכין גורמי המשיכה מציינים את מיתקני הספורט ואת המתכונים המיוהרים שמכין „שף" לפי ייעוץ דיאטטי. ■

תרופה רומנית

מידי כמה שנים מפרסמים הרומנים שהמציאו תרופת-פלא חדשה. במערב לא-תמיד מתלהב הממסד הרפואי מפלאי התרופות הללו, המבטיחות מכל וכל, משמירת הנעורים עד ריפוי אולקוס. אבל החיים חזקים מהממסד הרפואי, ורבים תורמים לאוצר הרומני דולרים טובים, כשבאים לאתרי המרפא של ארץ זו, כדי למצוא מזור מתחלואיהם. ואין טוב מהמלצת משמצא מזור, כדי למשוך אחריו שובל חולים נוספים. הפלא הרומני החדש הוא תרופה בשם ארלקופילינויל. כחברת „תור תבל" המארגנת נסיעות לרומניה, מצויים מכתבי ישראלים שטופלו אשתקד בתרופה זו, וחשו הקלה או נרפאו מכיב-קיבה ומכיב-תריסריון. ■

למה מיגרנה

קבוצת רופאים דניים מעוררת שימת לב בחוגי הרפואה בעולם, עם תיאוריה מדעית חדשה, הנוגדת כליל את הידוע עד כה כגורמי המיגרנה הנפוצה. הדנים, כחלוצים בשטח זה, הצליחו לעקוב אחר התפתחות מיתקפות המיגרנה, ומעבר זרימת הדם למוח אצל פציינטים הסובלים קשה מהמחלה. תוצאות המחקר יוכלו להקל על סיבלם של רבבות הסובלים ממיגרנה קלאסית, בה מלווים כאבי הראש בבחילות ובטישטוש ראייה.

„אנחנו בשלב פריצת הדרך. תוך חמש עד עשר שנים, נוכל להציע שיטות יעילות לטיפול ולריפוי המיגרנה", מוסר אחד מהחוקרים, דוקטור תום אולסן. „בעבר ידענו רק כי קיימים מספר גורמים המסוגלים להקל ולשכך את כאבי המיגרנה – אך לא הבנו כיצד ומדוע. עכשיו יש בידינו מידע, שאפשר לפתח." קבוצת המחקר הדנית הצליחה להוכיח כי תצי-שעה בטרם פורצת מיתקפת מיגרנה, מצטמצמת זרימת הדם למוח עד כדי מחצית; ורק חמש שעות לאחר-מכן, חלה שוב התרחבות עורקי המוח. תיאוריה זו נוגדת את הדיעה שרווחה עד כה, כי המיגרנה היא תוצאה של ליקוי מוחי או התרחבות עורקי המוח.

„הכאבים העזים מתפרצים, בשעה שעורקי המוח עדיין מכווצים", טוענים הרופאים, לנוכח מעקב אחר 11 חולי מיגרנה. הם נבדקו לפני, בעת ואחרי מיתקפות הכאב – בעזרת מצלמה מיוחדת שתוכננה למטרה זו. המצלמת ומקרינה זרימת הדם למוח מ-254 נקודות בעת ובעונה אחת. ■

אסתר אדלשטין
קופנהגן

בדיקה מהירה בהר הצופים

ב„הדסה" הר הצופים הוחל במתן שירות לבדיקה רפואית מהירה, מיועד לאנשים פרטיים ולמוסדות גדולים, המעוניינים בבדיקות תקופתיות מקיפות לעובדיהם. זהו „שמרי" (שירות מיבדק רפואי), שתוכנן על-ידי פרופ' ז'אק מישל, מנהל המרכז הרפואי, כך שמיכלול הבדיקות יימשך 2-3 שעות. ייערכו בדיקות דם, בדיקות פנימיות, צילומי חזה, בדיקת סיבולת הלב ועוד. לנשים – גם בדיקה גינקולוגית מקיפה, הכוללת בדיקת מישטח צוואר הרחם ובדיקה באולטרא-סאונד. ■

דיון בבריאות האשה

„קו הבריאות" של התנועה הפמיניסטית מקיים ביום ד' הבא, 11.3, גם דיון כללי על בעיות הטיפול הרפואי בארץ, במטרה להביא לידיעת הציבור בכלל ונשים בפרט, מידע על שירותים רפואיים ועל הבחירה בין טיפולים במחלות שונות. הדיון יהיה בבית תבורי, רחוב שולמית 7 בתל-אביב, בשעה 8 בערב. ■

החלמה מכריתת-רחם

מתוך העלון „תדריך לאשה לפני ניתוח גינקולוגי" שמחלקים לכל מי שמוזמנת לניתוח במחלקת נשים של בי"ח „השרון" של קופת-חולים, הנה מה שמספרים לאשה העומדת לפני ניתוח של כריתת-רחם על תהליך ההחלמה: „הוא נמשך 4-6 שבועות. בשבועיים הראשונים עליך להגביל פעילותך. במשך הזמן תחזרי בהדרגה לפעילותך הגופנית הרגילה. הימנעי מנשיאת משקל, לכל הפחות כחודשיים לאחר הניתוח. תוזמני לביקורת במרפאות החוץ שלנו כ-6 שבועות אחרי הניתוח, לשם מעקב אחר תהליך החלמתך. יחסי מין מותרים לאחר הביקורת. תמצאי כי לא חל שינוי בתיפקודך המיני ונשיותך לא נפגמה". ■

שד פמיניסטי

גם התנועה הפמיניסטית מצטרפת לעידוד הבדיקה לגילוי מוקדם של סרטן השד. „קו הבריאות" של התנועה בתל-אביב מפיץ עלון הדרכה מצוייר ובו הדרכה לבדיקה עצמית וגם מידע ועצות אחרות. לדוגמה:

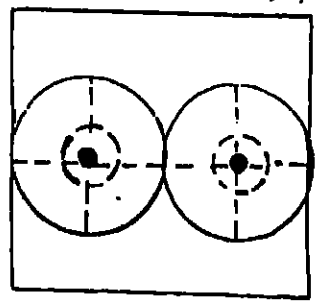

על רישום כזה מסמנים מציאת גושים בשדיים

„אם מצאת משהו חשוד בשד אחד, בדקי פעם נוספת בשד השני, כדי לוודא אם אותה תופעה מופיעה גם שם. זכרי שאת עשויה לחוש בצלע, בשריר, או בבלוטה שבדרך-כלל נמצאים במקומות הללו. אם אכן גילית גוש, ציירי אותו על „מפת השד" (ר' רישום). עקבי אחר הגוש במשך המחזור (הכוונה למחזור של חודש, בין בדיקה עצמית לבדיקה עצמית). את יכולה להחליט שלא להמתין חודש שלם ולפנות מייד לרופא". לנו נראה כי אסור להמתין אפילו יום אחד כאשר מגלים בשר גוש חדש – יש לפנות מייד לרופא. ■

העבירה קורס „דרך הגב"

את הקורס „דרך הגב" שעליו סיפר עמוס לבב שמוסף „בריאות" האחרון (4.2.78), העבירה דליה מוגרבי, פיזיותרפיסטית מוסמכת. גב' מוגרבי היא אף זו המצולמת כשהיא מדריכה את משתתפי הקורס, בתרגילים להקלת מיחושי הגב. ■

בריאות

הריון

ברי סיגל,
„לוס אנג'לס טיימס",
מיוחד ל„מעריב"

בדיקת מי השפיר: יותר מוקדם, יותר מדוייק

עד לפני כמה שנים, הוגבלה בדיקת מי־השפיר לנשים הרות מבוגרות, או נשים הרות שילדו בעבר תינוקות פגומים. היום הופכת הבדיקה לעניין שבשיגרה. בבדיקה קיים סיכון מסויים, אך מזערי.

הרפואה השתכללה והתקדמה. מחלות שהיו פעם קטלניות, הפכו למיטרד של מה־בכך או נעלמו. אבל לעיתים אנו עדים לתופעה הפוכה: דווקא הרפואה המודרנית יצרה בעיות, עמן חייב הרופא להתמודד מדי יום.

בתחום הגניקולוגיה, למשל:

הטכניקה של דיקור ושאיבת מי השפיר הומצאה עוד במאה ה־19, אך הרופאים התחילו להשתמש בפרוצדורה זאת לבדיקת העובר רק ב־1968, וגם אז הוגבלה הפרוצדורה למקרים בודדים, ניסיוניים.

מטרת שאיבת נוזל מי השפיר היא הוצאת דגימת תאים שנוצרו על־ידי העובר. התאים מוצאים מתוך הנוזל, גדלים בתרבית במשך כשבועיים, ואז עוברים אנליזה במעבדה. הטכנאים מסוגלים לאבחן הפרעות בכרומוזומים, כגון תסמונת דאון (מונגולואיזם); הפרעות ביוכימיות כגון מחלת טאי־זקס; ליקויי המוגלובין, כגון אנמיה חרמשית; מומים הקשורים למין, כגון דיסטרופיה של השרירים; ומומים של עמוד השדרה.

בדיקת מי השפיר כרוכה בסיכון מסויים של זיהום, דימום, נזק לעובר, הפלה או יצירת סחיפים. אך מחקרים שבוצעו באחרונה הראו, כי הסיכון הוא רק 0.2 או 0.3 אחוזים, ואילו האבחנה מדוייקת ביותר מ־99.4 אחוז.

עד סוף שנות ה־60, עשו בדיקות מי שפיר רק בשליש השלישי של ההריון, כשהנפח הגדול־יחסית של נוזל השפיר מבטיח שהפרוצדורה תהיה בטוחה למדי. אך בשלב מתקדם זה, מאוחר מדי לעשות הפלה מלאכותית.

התעורר צורך באבחנה מוקדמת יותר, כדי שלבדיקות יהיה ישום מעשי. הרופאים הראשונים שביצעו אבחנות על עוברים בשליש השני להריון דיווחו על ממצאיהם ב־1967. כעת נעשית בדיקת מי השפיר אפילו על עוברים בני 15־16 שבועות.

בתחילה, רק נשים מסויימות נחשבו מועמדות ראויות לבדיקת מי שפיר – נשים שבמשפחתן, או בהריונות קודמים, היו מקרים חריגים, ונשים בנות 35 ומעלה, שאצלן הסיכון גדל במידה ניכרת.

בשנים האחרונות, מספר גדל והולך של נשים בנות למטה מ־35 מבקש לעבור בדיקת מי שפיר. סקר שנערך במדינת ניו יורק הראה, כי מספר הנשים מתחת לגיל 35 שעברו בדיקת מי שפיר גדל כמעט פי שלושה בין 1979 ל־1982.

כדי לעשות בדיקת מי שפיר, בודקים תחילה הרופאים את תנוחתו של העובר ברחם, באמצעות סורק אולטרה־סאונד. הם מחפשים כיס של נוזל שפיר שיהוה יעד גדול מספיק בשביל המחט, במרחק מספיק בטוח מהעובר.

יש רופאים הסבורים, כי הסכנה מתחילה כבר בשלב של בדיקת האולטרה־סאונד. יש רופאים שמייעצים לפאציינטיות לא להשתמש בפרוצדורה זאת, מחשש מפני ההשפעות הבלתי ידועות של האולטרה־סאונד לטווח הארוך.

בניסויים בבעלי חיים נרשמו שינויים כתאים בעקבות חשיפה ממושכת ובעוצמה גבוהה. סקר של מכון הבריאות הלאומי סיכם, כי רוב הראיות אינן מצביעות על סכנה בחשיפה לאולטרה־סאונד במהלך הבדיקה. עם זאת, מחברי המחקר הוסיפו, כי עוד לא נאמרה המלה האחרונה בנושא זה, וכי לא רצוי להשתמש באולטרה־סאונד רק כדי לקבוע את מין הילוד, או לקבל תמונה של העובר.

לאחר שהרופא מוצא כיס בטוח, הוא מחדיר באיטיות את המזרק דרך הבטן, תוך כדי השגחה מתמדת על מסך האולטרה־סאונד, כדי לראות באיזה מקום חודרת המחט לרחם. קצה המחט משוח בחומר זרחני. יש נשים שאינן חשות מאומה במשך הבדיקה, ויש כאלה הסובלות אי־נוחות מרובה. הרופא שואב מנוזל השפיר כמות המספיקה למילוי שלוש צלוחיות.

החלופה הניסויית לבדיקת מי השפיר, שנבחנת כיום אלה במספר מרכזים רפואיים בארצות הברית, היא פרוצדורה הנקראת ביופסיה של הסיסים. באמצעות צינורית המוחדרת דרך צוואר הרחם או הבטן נלקחת דגימת רקמה מהקרום החיצוני העוטף את העובר בשלב מוקדם של התפתחותו. הדגימה אינה חלק מהאנטומיה של העובר, אך היא נחשבת זהה לרקמה העוברית, משום שגם מקורה הוא בביצית המופרית.

הביופסיה של הסיסים מאבחנת את רוב הפגמים המתגלים בבדיקת מי השפיר, להוציא פגמים במרכז העצבים. היא אינה בטוחה כמו בדיקת מי השפיר. לפי המחקרים הנוכחיים, יש סיכון של כחמישה אחוזים להפלה. בבדיקת מי השפיר, לעומת זאת, הסיכון הוא פחות מחצי אחוז.

היתרון הגדול של הביופסיה הסיסית הוא העיתוי. את בדיקת מי השפיר אין לבצע לפני השבוע ה־16 של ההריון, ויש לחכות שבועיים עד שמתקבלות התוצאות. עד אז, האשה כבר יכולה להרגיש את תנועות העובר בתוכה, וההריונה בולט לעין. את הביופסיה הסיסית אפשר לבצע כבר בשבוע התשיעי, והתוצאות מתקבלות כמעט מיד. אם מתגלה פגם, אפשר לקבל את ההחלטה לסיים את ההריון בפחות לחץ ומתח.

הפרעות בכרומוזומי המין מהווים את הבעיה הקשה ביותר לרופאים, בבואם להחליט מה לומר לזוג המחכה לתינוק.

עובר ממין נקבה, שחסר לו כרומוזום X, לוקה בתסמונת טרנר. נשים שלקו בתסמונת טרנר הן נמוכות קומה ועקרות. עובר זכר, שיש לו כרומוזום X מיותר, לוקה בתסמונת קלינפלטר. גברים שלקו בתסמונת זו הם גבוהים במיוחד ועקרים.

ישנה גם בעיה של כרומוזום Y מיותר. לפני שנים אחדות הצביעו המחקרים על כך, שגברים בעלי כרומוזום Y נוסף הם גבוהים במיוחד ובעלי נטיות פליליות. בזמנו היו כאלה שחשבו, כי גילו בכך את הגן האחראי לפשיעה. אך מחקרים שנערכו לאחר מכן ביטלו אפשרות זאת. ■

אנב,
לכאבי הגב שלך
פתרון נהדרו
מלחים ובריאות
„ים־המלח"
באמבטיה שלך
בבית.
רק „עורד" המיוצר
במפעלי „ים המלח"
בלעדית עבור „עורד"
מביא לך את בריאות
„ים־המלח" בביתך
להשיג: בבתי המרקחת וחנויות השירות העצמי.
איך ברירה – „עורד" בלבד!
לכאבי גב, ידיים ורגליים!

המרכז לאקסודרמולוגיה רפואית בע"מ

בעקבות הכתבות בנושא:
★ חידוש עור הפנים
★ העלמת קמטים
★ כתמים ומתיחת פנים

ללא ניתוח

לפרטים ניתן לפנות
למרכז לאקסודרמולוגיה
רפואית בע"מ
רח' בן יהודה 12
(פינת אידלסון) תל־אביב
טל. 03־204853,
03־204534

לפני הטיפול

אחרי הטיפול

לחיי התוצאה הסופית

מאת דני סערדה

כשעיינתי בחלקו הראשון של המוסף המיוחד על טיפוח החן והיופי („סגנון" 18.2.87) תהיתי, ביני לבין עצמי, אם אך מקרה הוא שחלק גדול כל כך של המכונים והמועדונים בתחום זה נמצאים ב„פרבריו" של קטע „כיכר דיזנגוף־גורדון" אשר תוכנן, נסלל ונבנה על מנת לראות ולהיראות בו. האם יד הגורל היא, או שמא מענה לצורך: אפשר להשתזף במכון שיזוף ליד הכיכר ולהרגיש נוח יותר כשממשיכים צפונה. או מכון לייזרטון ברחוב ריינס, שהזכיר לי, כמובן, את ההגדרה של „חתיכות ריינס", אשר בשל פרצופן הן מתביישות להסתובב בדיזנגוף... אמור מעתה: הולכת לה „חתיכת ריינס" ברחובה, נכנסת למכון המתאים, ומראה דמותה בצאתה מאפשר לה לפנות שמאלה בפרישמן, עם אשרת כניסה פורמלית. ישר לפינת דיזנגוף...

אתם יכולים לחשוד בי עד מחר שאני „עושה צחוק" מנושא רציני? איפהו אני האחרון בעולם שיעשה זאת. והכל בגלל זהבה. נער הייתי וגם בגרתי, אך את הסיפור על זהבה לא אשכח לעולם. היינו אז בני שש־עשרה או שבע־עשרה. תיכוניסטים של שנות השישים, כמו אלה שעשו עליהם אחר כך סדרה אינסופית של סרטים. אהבנו את הבנות היפות, היינו מוכנים להיפגש עם הנאות. להחליף שיחה עם הנחמדות. מה„כבה־כבה" היינו מוכנים לכל היותר להעתיק את שיעורי הבית. על המכוערות גיחכנו בחבורותא, וזהבה היתה מהבולטות שבהן...

אני נזכר בה, בזהבה המכוערת מהתיכון, כל אימת שאני קורא דבר פרסומת הקובע כי „כל אחת יכולה להיות יפה". אני יודע שלרבים זו נשמעת סיסמה מוגזמת. בעיני זו אמת צרופה, עובדה שאינה זקוקה עוד להוכחה. הנס התרחש בחופשת הפסח של השביעית. חזרנו מחג החרות אל ספסל הלימודים ולא האמנו למראה עינינו. זהבה הפכה, כבמטה קסם. לחתיכה אמיתית: רזתה במקומות הנכונים. עורה הפך חלק ושזוף, העיניים, הפנים, צעדי הליכתה – כאילו היתה זו מישהי אחרת. לקח לנו זמן להתרגל. וכשהתרגלנו וכבר רצינו לחזור היתה זהבה „תפוסה" ע"י טייס נאה, עמו התחתנה ברבות הימים...

החרוז האומר ש„מה שלא עושה הטבע יעשה הצבע" אינו תמיד נכון. אבל מוסר ההשכל, המסקנה הברורה שלי מסיפורה של זהבה הוא שאין נשים מכוערות. יש נשים שאינן דואגות להיות יפות, ואם לפני יותר מעשרים שנה יכולה היתה זהבה להפוך למה שהפכה, קל וחומר לאחר החידושים, התגליות והההמצאות של ימינו.

אשרי אלו שניחנו ביופי טבעי, שזכו בעור מן ההפקר... אך בינינו לבין עצמנו: ראשית – גם את היופי הטבעי צריך לטפח, ושנית – כשאנחנו יושבים על כוס קפה פילטר, ולובשים ארשת של מר נרקיס בסקרנו את החתיכות החולפות על פנינו, מי מאתנו יודע ומי לידנו יתקע – איזו מהן צמחה כך כפרח שדה, ואיזו טופחה בחממה, גוזמה אצל המנתח הפלסטי או הבשילה פרי אצל הקוסמטיקאית. ומה זה בעצם משנה? הרי בליגה של מר נרקיס, כמו בליגה לכדורגל – לא המשחק קובע, אלא התוצאה הסופית. ושפע של מכשירים, תכשירים, מכונים, יועצים ומומחים עומדים לשרותנו, לאפשר לנו להגיע לתוצאות טובות יותר. בהצלחה!

האיש שנולד – עם מספריים ביד

אבי מישל: תסרוקת לירדנה ארזי לפני ההופעה

מהו סוד־הקסם של סימון מישל? מדוע נשים כה רבות שומרות לו אמונים? מדוע ספר־נשים, צריך לאהוב נשים? סימון מושל, בעל מדליית־זהב בינלאומית בתיספורות ותיסרוקות ומדריך ספרים בינלאומי, מספר מעט מסודות המקצוע. הלקוחות שלו מספרות עליו הרבה יותר

כש„הגשש החיוור" שרו על זקלין, במיספרת סימון, הם בוודאי לא חשבו על סימון מישל, כי באותו זמן עשה סימון את דרכו הארוכה, מדי בוקר, מגן רשל בהרצליה, לבית הספר לספרות בלוד. הוא היה משכים מדי יום בשעה 5, על מנת להגיע, בשלושה אוטובוסים, לתחילת הלימודים בשעה 8. ומי שמגלה דבקות כזאת במטרה, סימון שהוא יודע מה שהוא רוצה.

סימון מישל ידע שהוא רוצה דבר אחד: להיות ספר. היום, ישנם מעטים הזוכרים את הפיזמון של „הגשש" על מספרת־סימון. אבל לקוחות רבים מכירים היטב את הסלונים של סימון מישל: את זה שהוא מנהל במלון „אכדיה" ואת הסלון שמנהלים אחיו – מוטי, מנו, אבי ואשתו זהבה, בשדרות חן בהרצליה.

ככל שהוא זוכר את עצמו, לא רצה סימון להיות שום דבר אחר, חוץ מספר. אפילו בצבא, למרות ששרת ביחידת־שדה, הוא המשיך לספר את החבר'ה, מחוץ לשעות העבודה. בחופשות הרבע־שנתיות, היו באים החברים אליו הביתה, כדי שיספר אותם. כאשר השתחרר, ופתח מספרה ראשונה ביפו – היו מנהלי בית הספר לספרות של משרד העבודה, קוראים לו למלא מקום של מדריכים שיצאו למילואים או לחופשה.

„לא כל אחד יכול להיות ספר. במיוחד לא ספר נשים", מסביר סימון, שתמיד העסיק במספרה שלו רק ספרים שהוא הכשיר. „ספר נשים, צריך קודם כל, לאהוב נשים. אני ספר שאוהב נשים. אחר כך צריך קצת דמיון, קצת חוש לאסטטיקה וקצת הבנה בציור ובפיסול. מה שאני עושה, זה תסרוקות שמאזנות את הפנים. אם באה אלי אשה שיש לה פנים עגולות, אני אעצב לה תסרוקת שתיצור אשלייה אופטית של פנים מאורכות. פנים חרושות קווי־אופי, עוזרות לי לעצב תסרוקת אחרת."

לפני שנים אחדות השתתף סימון בתחרות התיספורות־תיסרוקות „מונדיאל" בפאריס, וזכה במדליית זהב על מומחיותו בעיצוב תסרוקות לפי תווי פניה של הלקוחה. במשך השנים הוא השתלם גם בשימוש בתכשירים אלה. עירית רטהאוז, למשל, שומרת לסימון מישל אמונים כבר 16 שנה. היא מגיעה לסלון שלו במלון „אכדיה" – מנתניה.

„אני מוכרחה להודות, שמי שמגיעה אל סימון פעם אחת – הופכת 'שפוטה' שלו", היא אומרת. „זה לא רק היד הטובה שלו בתספורת ועיצוב, זה הכל מסביב. אם אני קובעת תור, אני יכולה להיות בטוחה שאתקבל בשעה שקבענו, פלוס מינוס עשר דקות. הסלונים שלו תמיד נקיים ומצוחצחים. סטייל חוצלארץ."

סימון מישל (37), נשוי ואב לארבעה, הצליח להכניס לעסקי הספרות את המשפחה כולה. שלושת אחיו עובדים בסלון שבשדרות חן בהרצליה ומרסל, שעובדת לצידו בסלון של מלון „אכדיה" ומטפלת בתסרוקות ובאיפור כלות, נחשבת כבר גם היא לחלק מן המשפחה. אהבתו של סימון למקצוע, אינה יודעת גבולות. גם לא של קנאה.

„אני תמיד מוכן לקבל תלמידים ולהדריך אותם", הוא אומר. „לימדתי הרבה ספרים ומעולם לא קינאתי בתלמידים שלי. מה שהכי חשוב ללמד ספרים מתחילים, זה איך להחזיק את המסרק והמספריים. שימוש נכון בכלים, הוא המפתח להצלחה. זה כמו אצל פסל. אם הוא לא מחזיק נכון את הפטיש והאיזמל, הוא פשוט יפרוץ את האבן."

פסיפס של יופי

יופי עשיר
הלנה רובינשטיין

ממלכת היופי של הלנה רובינשטיין – חובקת עולם. אולם תמיד היתה לנסיכת היופי פינה חמה בלב לישראל. מפעל הקוסמטיקה של הלנה רובינשטיין בישראל מייצר את קשת המוצרים הבינלאומיים של החברה.

דניאלה אורטנר – נערת ישראל

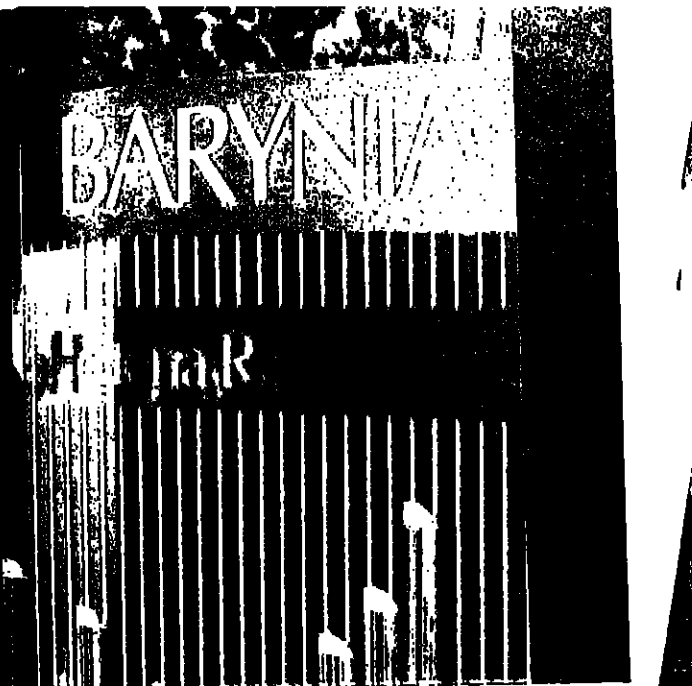

יופי של ריח אברהם נוסן – מנכ"ל הלנה רובינשטיין עם נערת ישראל

..את נוסעת לארץ חמה. אל תשכחי לקחת אתך את קרם הפנים" – אמרו ההורים להלנה. והיא. כילדה מנומשנעת ומפונקת. לא המרתה את פי הוריה. בתוך המזוודה ארזה גם את צנצנת הקרם מתוצרת בית. שהוריה נהגו לרקוח לה – ויצאה לרכבת. שהובילה לאניה. שתיקח אותה למסע הרחוק לאוסטרליה לביקור אצל קרובי משפחה.

כל זה קרה בתחילת המאה. הנערה. הלנה רובינשטיין. אז בשנות העשרה לחייה. הגיעה לאחר כמה שבועות לאוסטרליה והתקבלה בחום על ידי קרוביה. אלה הומינו לכבודה גם את שכניהם. כשפרקה הלנה את המזוודה הציגה לפני הנשים את צנצנת הקרם שלה: המשחה המהוללת נפלאות לעור – כפי שאמרה

כך נולדה היסטוריה. התלהבות הצעירות האוסטרליות מקרם הפלאים עודדה את הלנה לנסוע לשוויץ וללמוד שם ביולוגיה של העור. מתוך נסיונה הקצר הבינה. כי לעור יש ערכים משלו. המשתנים מאדם לאדם ובהשפעת מזג האויר. היא גם הגיעה למסקנה. כי קרם שהוא טוב לאדם אחד יכול שלא להתאים לאדם שני.

עם ידע בסיסי זה הגיע לשוויץ ולאחר שסיימה את לימודיה. שבה לאוסטרליה והקימה שם את המפעל הראשון לייצור תמרוקים תוך שנים אחרות התרחב המפעל. הוקמו לו סניפים בארצות הברית. וכיום משתרעת ממלכת היופי של הלנה רובינשטיין מיפן ועד דרום אמריקה. כולל המפעל הישראלי השוכן במגדל העמק.

מפעלי התמרוקים והקוסמטיקה של הלנה רובינשטיין ברחבי העולם מייצרים כיום כ־400 תכשירי יופי שונים. שנועדו לשימוש מגיל ההתבגרות ועד זקנה. ביניהם: תכשירים לטיפוח עור הפנים. הגוף השיער הצפורניים. הידיים. איפור. שפתונים. שיזוף. בישום ועוד.

לישראל היה שמור תמיד מקום מיוחד בלבה של הלנה. לקראת סוף שנות החמישים היא הגיעה לביקור בארץ ושר המסחר והתעשיה דאז. פנחס ספיר. שכנע אותה להקים מפעל בישראל לאחר סיור באתרים שונים. מדן ועד אילת. החליטה להקים את המפעל הישראלי על רכס הר במגדל העמק. במקום הצופה על עמק יזרעאל. משנת 1960 החל המפעל בייצור מלא.

עד היום נחשב מפעל הקוסמטיקה של הלנה רובינשטיין במגדל העמק. שהיה מפעל הקוסמטיקה הבינלאומי הראשון בישראל. לגדול ביותר בתחום זה בארץ. הוא זכה בהתמודה במקום הראשון במשאל המוצר הנבחר. בזכות איכות מוצריו. שרות הלקוחות שלו ופעולות ההדרכה של המדריכות ודיילות היופי של הלנה רובינשטיין.

הלנה רובינשטיין עונה לצו האופנה

חוט־שני אחד עובר בין מוצרי קוסמטיקה למוצרי האופנה. כלומר: בין האיפור לבגד. במרכז האופנתי של הלנה רובינשטיין בפאריס -- השוכן בפובורג סט אונורה. לבו של הונע האופנה היוקרתי – יוצרים את אופנת האיפור. הבישום והטיפול בעור הפנים. כדי להצביע על הקשר ההדוק שבין מראה הבגד למראה הפנים מעניקה הלנה רובינשטיין. מדי שנה. את פרס "אצבעון הזהב". למעצב אופנת העילית הבולט ביותר. במשך השנים הפך "אצבעון הזהב" לאוסקר של עולם האופנה הצרפתי

ניחוחות מחו"ל

אופנת האיפור הולכת יד ביד לא רק עם אופנת הביגוד. אלא גם עם אופנת הבישום. מרכז האופנה של הלנה רובינשטיין בפאריס משקיע מחשבה. כספים וזמן בפיתוח בשמים חדשים. כמו. למשל. "ארמאני". שעוצב על ידי ג'ורג'יו ארמאני במיוחד להלנה רובינשטיין. וה"בריניה". שהוא הלהיט בשוק הבשמים בעת האחרונה.

לקראת כל עונה – חורף. אביב. קיץ וסתיו – מציגה הלנה רובינשטיין את קו־האיפור ההולם את קו־האופנה המתחדש. זהו קו־איפור הבינלאומי. המופץ ברחבי תבל באמצעות סניפי החברה. השנה הוחלט על חידוש: הלנה רובינשטיין פיתחה קו־איפור ישראלי. אותו מציגה דניאלה אורטנר היפה. כוכבת סרט הפרסומת הראשון שחברת הלנה רובינשטיין בישראל הפיקה.

"קו האיפור הישראלי מתבסס על אופיה של האשה הישראלית. שאיננה אוהבת איפור כבד בשעות הבוקר. ומתאים גם לאקלים הארץ". מסבירה דורית וידבסקי. מנהלת מחלקת ההדרכה של הלנה רובינשטיין. הגוון הכללי של האיפור לאשה הישראלית הוא חום־אדמה. כצבעו של שיזוף קל. היתרון הגדול של האיפור החדש: הוא עמיד במים. ניתן להיכנס אתו לבריכה ולים.

מחלקת ההדרכה של הלנה רובינשטיין הוקמה בד בבד עם הקמת המפעל במגדל העמק. והמדריכות הראשונות מצאו את עצמן עושות עבודות חלוציות ממש. "הרוב הגדול של הנשים באותן שנים לא היה מודע לשימוש הקוסמטיקה המודרנית והיה צורך להקנות להן ידע והרגלים בסיסיים באסטטיקה ובטיפוח עור הפנים. היו אלה מדריכות היופי של הלנה רובינשטיין שטבעו את הסיסמה המעשית: טיפול והסברה לכל גיל". אומר מנכ"ל הלנה רובינשטיין בישראל. אברהם נוסן.

עקביים באמונתם כי המודעות לטיפול הקוסמטי חייבת להתחיל בגיל צעיר. פיתחו אנשי הלנה רובינשטיין תכשירים לשימוש נערים ונערות מגיל ההתבגרות ועד לשיבה טובה. הלנה רובינשטיין גם יצרה את "המנה לחיילת": ערכה־קוסמטית שהורכבה במיוחד לצרכי החיילת (חלב־פנים. מי־פנים. קרם־לחות. קרם־מזין). והיא נמכרת בקנטינות של השקם.

"במשך השנים עשתה האשה הישראלית כברת דרך ארוכה והמודעות לטיפוח היופי היא עתה הרבה יותר עמוקה". אומרת דורית. "לכן שונתה גם צורת ההדרכה והיום אנחנו מלמדים את הנשים הבאות אלינו דברים הרבה יותר פרקטיים. כמו. למשל. איך להתאפר במהירות. איך להשתמש במוצר אחד למטרות שונות וכדומה".

מחלקת ההדרכה של הלנה רובינשטיין מקיפה היום שני מרכזי הדרכה – בתל־אביב ובירושלים – ו־50 מדריכות הפועלות בשטח. בין המקומות שבהם יש פעילות הדרכה המתמדת של הלנה רובינשטיין: בתי־ספר. בסיסי צה"ל. צוות האויר והקרקע של אל־על. עובדות בנקים. ארגוני נשים. רוגטניות. נשות חברה ועוד. כל ההדרכות ניתנות ללא תשלום. כולל יעוץ אישי חינם. הלנה רובינשטיין עורכת גם קורס "היי קוסמטיקאית של עצמך". הנמשך 16 שעות. שעתיים בכל שבוע.

התעוררות רבה מסתמנת בשנים האחרונות גם במודעות הגבר לטיפוח העור והשער. דורית אומרת כי הגברים עודם שמרנים יותר. אולם הם מגלים סקרנות ופתיחות גוברות והולכות. להלנה רובינשטיין יש עתה מגוון מוצרים עשיר לגברים. הכולל תכשירים לטיפול בעור הפנים. בשער בידיים. דאודורנטים וכמובן בשמים לגבר.

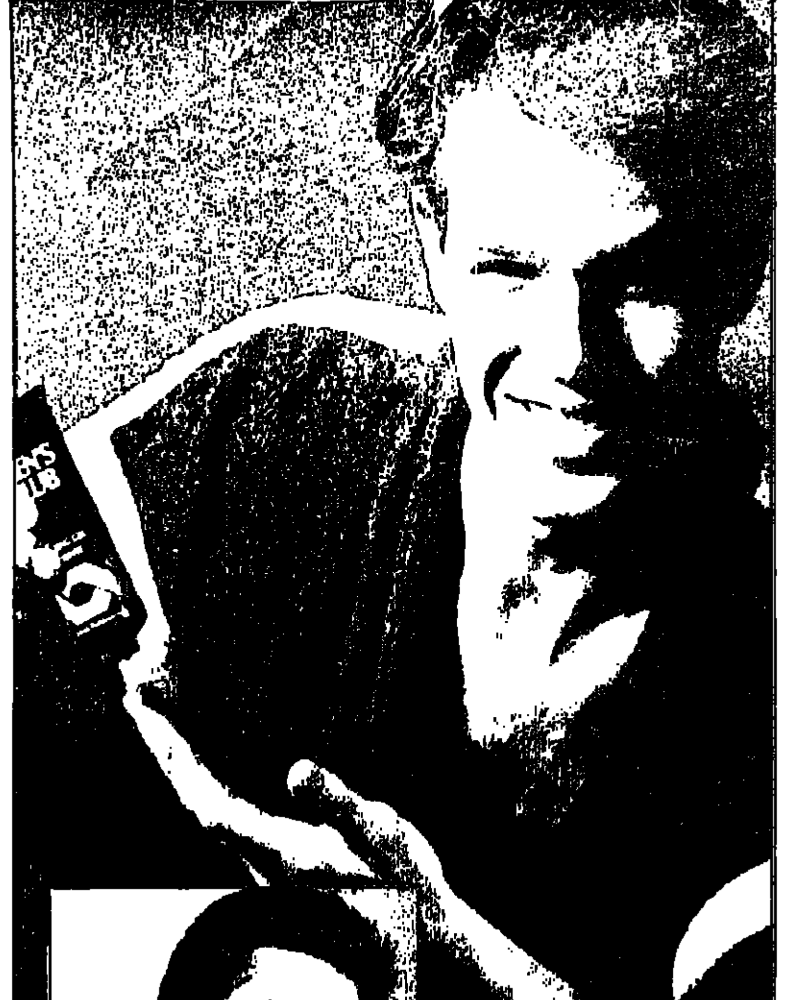

לא לנשים בלבד...

היופי המתמשך

Choice

טיפוח אמיתי [illegible]

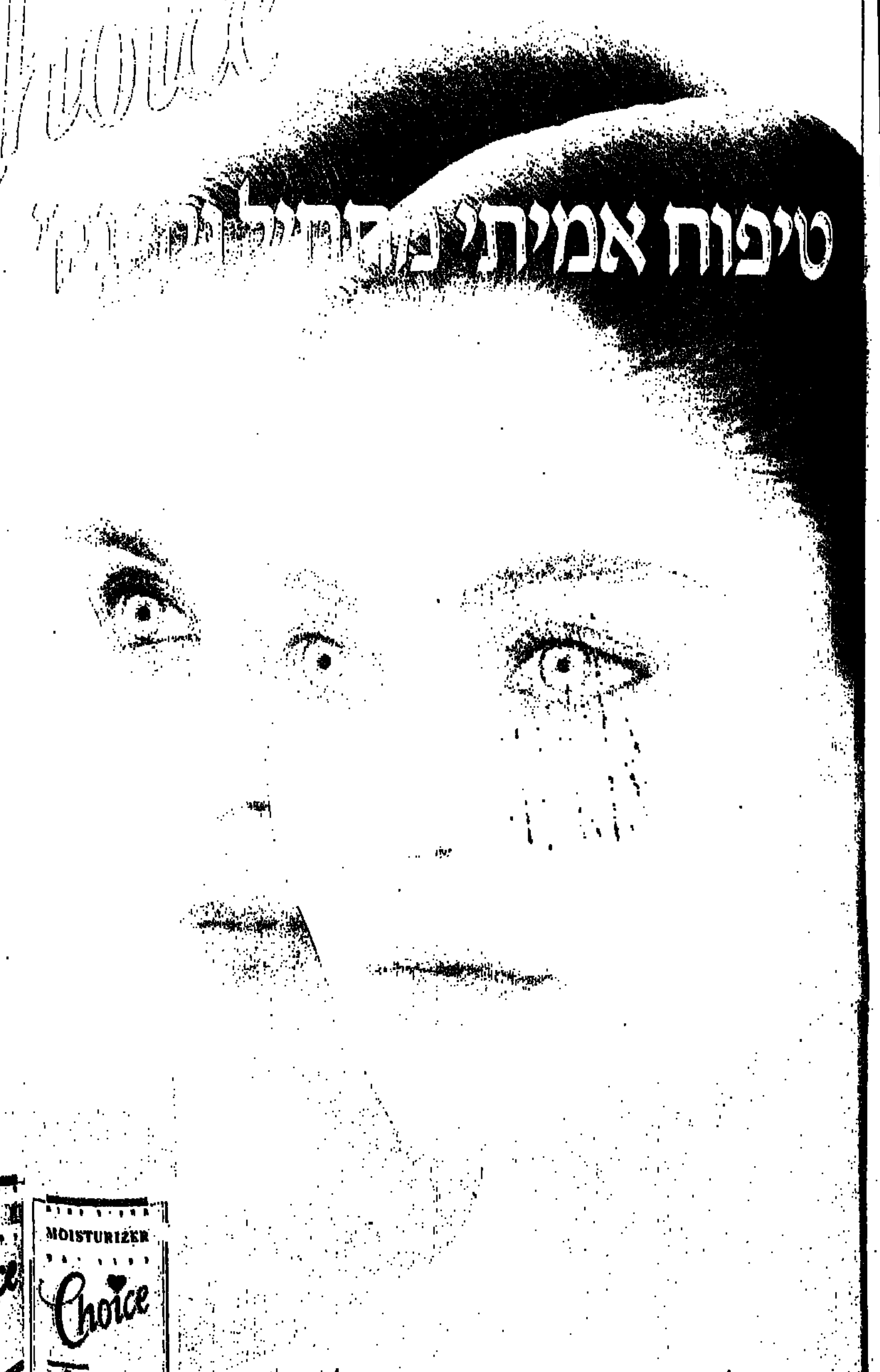

צ'ויס מציעה לך חלב־פנים ומי־פנים שיבטיחו לך עור פנים נקי נקי.

חלב פנים מנקה את הפנים, הצוואר, ואת האזור הרגיש סביב העיניים. הוא מסיר ביעילות עקבות איפור ומעניק לעור לחות וגמישות.

מי הפנים משלימים את הניקוי ומרעננים את עור הפנים.

להשלמת הטיפוח מציעה לך **צ'ויס** תחליב לחות וקרם־מזין לפניך לטיפוח נוסף: קרם גוף, דאודורנט וקרם ידים, ולטיפוח שערך סידרת תכשירי שמפו ומייצב לשיער. תכשירי הפנים של צ'ויס מכילים קולאגן וויטמינים החיוניים לתפקוד אופטימלי של העור. והם מוצעים לך ב־3 סדרות שונות. לעור יבש, לעור נורמלי ולעור שמן. את מוצרי צ'ויס ניתן להשיג בחנויות המובחרות ובחנויות השרות העצמי.

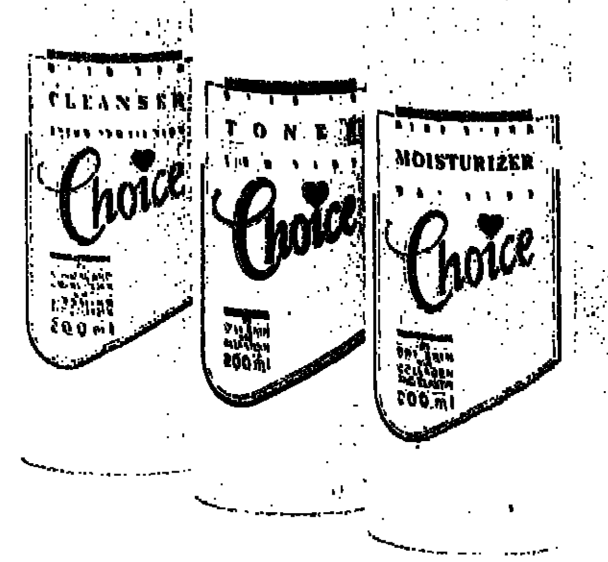

חלב פנים ומי פנים של צ'ויס

ORIS COSMETICS LTD. (1983) אוריס קוסמטיקס בע"מ ORIS

סופט־אנד־איזי

„ההמצאה הגדולה ביותר מאז הטמפון". „הצלחה מסמרת שיער". „היסטריה המונית". „איך אפשר היה בלי זה?" „10 מיליון דולר ממריטת שערות". „סוף עונת השעווה". „פתרון מהשורש". אלה הן רק חלק מן הכותרות, ההגדרות והסופרלטיבים, שבהם השתמשה העתונות כדי לתאר את ההמצאה הישראלית החדשה: „סופט־אנד־איזי" מכשיר לתלישת שיער המיוצר בקיבוץ הגושרים ומופץ בארץ על ידי חברת הלנה רובינשטיין.

ריצת־האמוק של נשות ישראל אחר ה„סופט־אנד־איזי", המכשיר המהפכני להסרת שיער מהגוף, שככה במקצת. נסיבה פשוטה: מפעל „מפרו" בקיבוץ הגושרים, שהחל בתפוקת־ייצור של כ־500 יחידות ליום, הכפיל תוך שבועות ספורים את תפוקתו ל־1.000 יחידות ביום והגיע לקצב הנוכחי של מעל 4.000 יחידות ליום! המחסור בשוק נעלם.

אבל משרדי החברה בתל־אביב, עדיין דומים למרכז עצבים של סוכנות בינלאומית. הטלפונים אינם חדלים לצלצל. מקפריסין השכנה ועד אמריקה הרחוקה, מגיעות הבקשות לייצג את „מפרו" ולהפיץ את המכשיר המהפכני ברחבי העולם. אפילו היפנים, שנשותיהם אינן ידועות דווקא כשעירות, מתעניינים במכשיר וחברה גדולה אף חתמה על אופציה לקבלת הסוכנות.

ההצלחה המסחרית של „סופט־אנד־איזי", היא אכן מסמרת שיער. כפי שעוד יתברר במהלך הדברים. אולם ההתחלה היתה צנועה. יאיר דר ושמעון יהב, שניהם בני 40, בעלי חברת „שמיר מערכות" בנס ציונה, פיתחו את המכשיר החדש ב־10 שנים של נסיונות. מאחר והשניים שימשו כיועצי ייעול ואוטומציה לחברת „מפרו" של קיבוץ הגושרים (המייצרת פלסי־מים כוונות לכליידיה ומוצרי מתכת מדוייקים אחרים) – החליטו למסור להם את הזכיון לייצור המכשיר החדש.

לאחר מחקר שהעלה כי 84 אחוז מנשות ישראל מסירות שיער מרגליהן – בין באמצעות שעווה, בין בגילוח ודרכים אחרות – היתה תחזית השיווק: 3.000 עד 10.000 מכשירים בקיץ הראשון. המציאות טפחה על פניהם כבר בשבועות הראשונים. כאשר המכשירים נחטפו מהדוכנים במהירות מדהימה

בדיעבד אומר מנהל מפעל „מפרו", מנחם ברוך, כי אחת ההחלטות הנבונות ביותר שנעשו בתחילת הדרך, היתה למסור את השיווק וההפצה ל„הלנה רובינשטיין", שהיא חברה לקוסמטיקה. „בהתחלה חשבנו שהמכשיר צריך להימכר בחנויות מכשירי חשמל", הוא אומר. „אבל מי יודע כמה זמן הוא היה שוכב שם על המדפים. הלנה רובינשטיין גייסה את כל הדיילות שלה, ושכרה דיילות נוספות – כדי להפיץ את המכשיר. מה שקרה היה דבר מדהים: נשים לא רצו אפילו הדגמה. הן פשוט חטפו את כל מלאי המכשירים ואילצו אותנו לעבור למודעות התגוננות בעתונים, על מחסור במלאי".

אומר מנהל השיווק של „מפרו", נטע כנעני: „עד היום השקענו 150 אלף דולר ברישום המכשיר בפטנט בכל מדינה אפשרית. אבל היה ברור לנו שהדרך הטובה ביותר להשיג את המתחרים והמחקים שלנו, היא להציף את שוקי העולם במכשירים. לפי התחזית שלנו, השוק המקומי יהווה בעתיד רק 3 עד 5 אחוז מהיקף הייצור. לקראת חודש יולי אנו מקווים להגיע לייצור של מעל 240 אלף יחידות לחודש. כלומר, תוך שנה עליה של פי 20 בתפוקה!"

במספרים בוטים חוזים ב„מפרו" יצוא קרוב של מכשירי סופט־אנד־איזי בסכום כולל של מעל 20 מיליון דולר. ומציינים, שזו הפעם הראשונה שישראל חודרת לשוק הבינלאומי של מכשירי חשמל, עם המצאה מקורית משלה.

מורעות וכותבות

למוציאי המכשיר המבוקש ביותר בארץ שלום.

לאחר חיפושים רבים השגתי, סוף סוף, את „סופט־אנד־איזי". ולאחר תקופת הנסיון אני מוכרחה לומר, שזו ההמצאה של השנה!

מעולם קודם לכן לא יכולתי להסתובב בשמלה וחצאית במשך חודש שלם. בעבר הורדתי עם שעווה והיה עלי לחכות מעל שבועיים־שלושה עד להורדה הבאה. עכשיו אני מסתובבת חופשיה ומאושרת חודש ימים. ומברכת אתכם על כך. כמוני עוד מספר בנות בעבודה, אשר קנו את המכשיר. כל כך נוח. כל שבוע קיצוץ השערות הארוכות וזהו נגמר העסק. גם עובי השערות קטן בחצי לפחות. הן בקושי נראות ונראה לי שאכן התדלדלו.

תודה לכם שהצלתם אותנו, הנשים, מהעול המאוס הזה והפכתם אותו לחוויה. הרבה הצלחה בהמשך.

חיה אשל,
גבעתיים

מאת ג. יפית

ינו קשו׳ בין הופעה מטופחת לבטחון עצמי.

שיער מטופח ובריא הוא „תעודת זהות" טבעית של האדם. מה עושה חברת „ולה" הבינלאומית לטובת אמנות העיצוב ובריאות השיער.

„סיסטם פרופסיונל". השיטה ששינתה את פני השיער. „קולסטון" של „ולה". המובילים בצבעי השיער בעולם. משנים את צבעו לטעמך.

אנו פוגשים לעתים נשים המקרינות יותר בטחון עצמי מאחרות. הן כאילו מתנועעות בקלות רבה יותר. הן החלטיות במעשיהן. שפת הגוף שלהן אומרת – אני נראית טוב. אני חשה טוב. אני מתפקדת טוב. לנשים כאלה עם בטחון עצמי מטופח – מראה אחר. זוהר יותר. שיער מטופח ובריא הוא תמיד חלק מן ההופעה הכללית.

מה הקשר בין מראה לתחושה. בין הופעה לבטחון עצמי?

מה אומרים על כך המומחים להופעה?

פנינו למר **שלמה אקסלרד**, מנהל שיווק מספרות בחברת „ולה". החברה הגדולה והמתקדמת ביותר למוצרי טיפוח שיער.

ש – מר אקסלרד, איך נכנסת „ולה" לתמונה?

ת – מאז ומתמיד מאמינים ב„ולה" הבינלאומית בקשר בין הופעה מטופחת לבטחון עצמי. מי שמרגיש יותר טוב בזכות טיפוח נכון גם מקרין זאת אל סביבתו. השיער הוא „תעודת הזהות" הטבעית בנושא ההופעה. ולמראה השיער חלק עצום בהרגשה העצמית של האדם.

„ולה" התמקדה בנושא טיפוח השיער ואופנת השיער, והיא היום נותנת הטון בתחום זה.

ש – איך נתאר את חלקו של השיער בעיצוב המראה הכללי שלנו?

ת – השיער למעשה הוא פריט הנוי הטבעי. הדומיננטי ביותר שלנו. מאז ומתמיד היווה סמל לאופנה, להופעה נאה ולבריאות. גם בטבע. אגב. המצב הוא בדיוק כזה. די להביט בטווס או באריה ולקלוט מיד את המסר הראשוני... בימינו מבטא השיער אופנה ואף הלכי רוח שונים. זהו הפרט האישי והטבעי ביותר של כל אדם והוא מלמד יותר מכל על אופיו. מצב רוחו ואפילו מעמדו בחיים.

ש – בוא נחשוב על דוגמא מוצלחת...

ת – בבקשה. עשר נשים דומות בהופעתן הכללית ובגילן תלבשנה בגדי ים זהים ואז...השיער ידבר.

רק ממראה השיער. מעיצובו. מן הברק שלו ומצבעו. נוכל ללמוד רבות על כל אחת מן הנשים. על אורח חייה, על הרגשתה, ואולי נוכל אפילו לנחש את מקצועה...

ש – מה עושה „ולה" בנדון?

ת – „ולה" התמחתה בייצור מוצרים מקצועיים ותכשירי מספרות המיועדים לטיפול וטיפוח השיער לאורך זמן – השיטה שפותחה במעבדות „ולה" והידועה כשיטת „סיסטם פרופסיונל". מעניקה היום פתרונות לכל בעית השיער – ולכל שיער. זוהי סידרה של מוצרים מקצועיים פונקציונליים, המסופקים לאשה ובפיקוח המקצועי ביותר.

„ולה" היא זו שהביאה למיליוני נשים בעולם את צבעי „קולסטון" המפורסמים. צבעי „קולסטון" האיכותיים. הם אלו המכתיבים את אופנת השיער בעולם. בימים אלו נותנים צבעי „קולסטון" את הטון לאופנת אביב 87.

ש – האם „ולה" ושיטת „סיסטם פרופסיונל" מגיעות לכל אשה?

ת – בהחלט. היום מגיע „סיסטם פרופסיונל" לכל אשה. רוב הספרים המעולים בארץ משתמשים בלעדית במוצרי „ולה" ובשיטה זו. מאמץ רב הושקע על ידי החברה בהדרכת ספרים וספריות מכל רחבי הארץ. כל ספר מקצועי מעדיף היום את שיטת „סיסטם פרופסיונל". יודע להשתמש בה היטב ומעניק ללקוחותיו את הטיפול המקצועי והטוב ביותר.

ספר מקצועי הוא היום יותר מנועצב. כל אשה מטופחת יודעת עד כמה גדול הידע של הספר שלה. ואילו פתרונות נוצלחים הוא מזמן לכל בעייה – בזכות „סיסטם פרופסיונל".

ומה אומרים הספרים?

הלכנו אל הספרים הם מבחינתם מצאו בסי מה זו וגו ו׳רך להעניק שיער בריא יותר ויפה יותר וגם גילו את סוד העיצוב החדש.

כבר אין שומעים היום את הביטוי הסע נ"ב „וברח אין מה לעשות עם סוג שיער כמו שלך." להיפך. בשיטת „סיסטם פרופסיונל" חש הספר ברגישות רבה יותר את סוג השי ער ואת אופיו וכהתאם הוא מעצב את התס פורת הנכונה והמתאימה ביותר.

ואמנם. גם ספרים רבים עמם שוחחנו. הביעו הסכמה מלאה עם דברי מר אקסלרד. ציין אחד מהם. מן הידועים שבספרי הצמרת הצעירים: „סיסטם פרופסיונל" מאפשר לי לבטא את עצמי בחופשיות מלאה כשאני יודע שהיסודות בריאים והטיפול שאני מעניק עם „סיסטם פרופסיונל" הוא טיפול נכון ומדוי יק – אני פנוי יותר לעסוק באמנות העיצוב. עם ראש חופשי". אני גם מתבטא יותר חופ שי"

„סיסטם פרופסיונל" מאפשרת לנו מסח נר לא רק בריאות והרגשה טובה יותר. אלא גם את החופש ליהנות מהדרות יצירה.

נטונה. כשאתה פוגשים אשה המקרינה בטחון עצמי נעה בחופשיות ובחן, הביטו אל שיערה. ראו כמה דברים יפים מתחילים מן השיער

לספר שלך יש תעודה שהוענקה לו על ידי חברת „ולה". תעודה זו מעידה כי בעליה מומחה במוצרי „סיסטם פרופסיונל". הוא מסוגל לכן להעניק לך את הטיפול המקצועי ולהתאים לכל בעייה את התכשירים המתאימים לטיפול הטוב והנכון ביותר.

במספרה תקבלי את הטיפול המדוייק לאחר אבחנה מדוייקת. מהמשך הטיפול תוכלי ליהנות כביתך. בכוחות עצמך. מוצרי „סיסטם פרופסיונל". המתאימים להמשך הטיפול יומלצו לך על ידי הספר שלך. ומי מכיר את שיערך טוב יותר ממנו?

ניוטרוג׳ינה
ההבדל בין שטיפת פנים לבין טיפוח עור הפנים !

כן, כבר מהפעם הראשונה תחושי כי עור פנייך עדין יותר, רך יותר, חלק יותר וחי יותר!
זוהי ההרגשה לה את מצפה מעור נקי רענן ובריא.
לכן רופאי עור כה רבים ממליצים על "ניוטרוג׳ינה" לניקוי וטיפוח עור פנייך.

"ניוטרוג׳ינה" נוסחת הסבון המיוחדת העשויה מחמרים טבעיים בלבד - היא הדרך בה שומרות מליוני נשים אמריקאיות על עור פניהן.

לבחירתך "ניוטרוג׳ינה" לעור רגיל, יבש, שמן או אקנה - ב"משביר לצרכן", "סופר פארם", "כלבו שלום", בתי-המרקחת והתמרוקיות המובחרות.

יבוא ושיווק:
ע. לפידות פרמצויטיקלס בע"מ

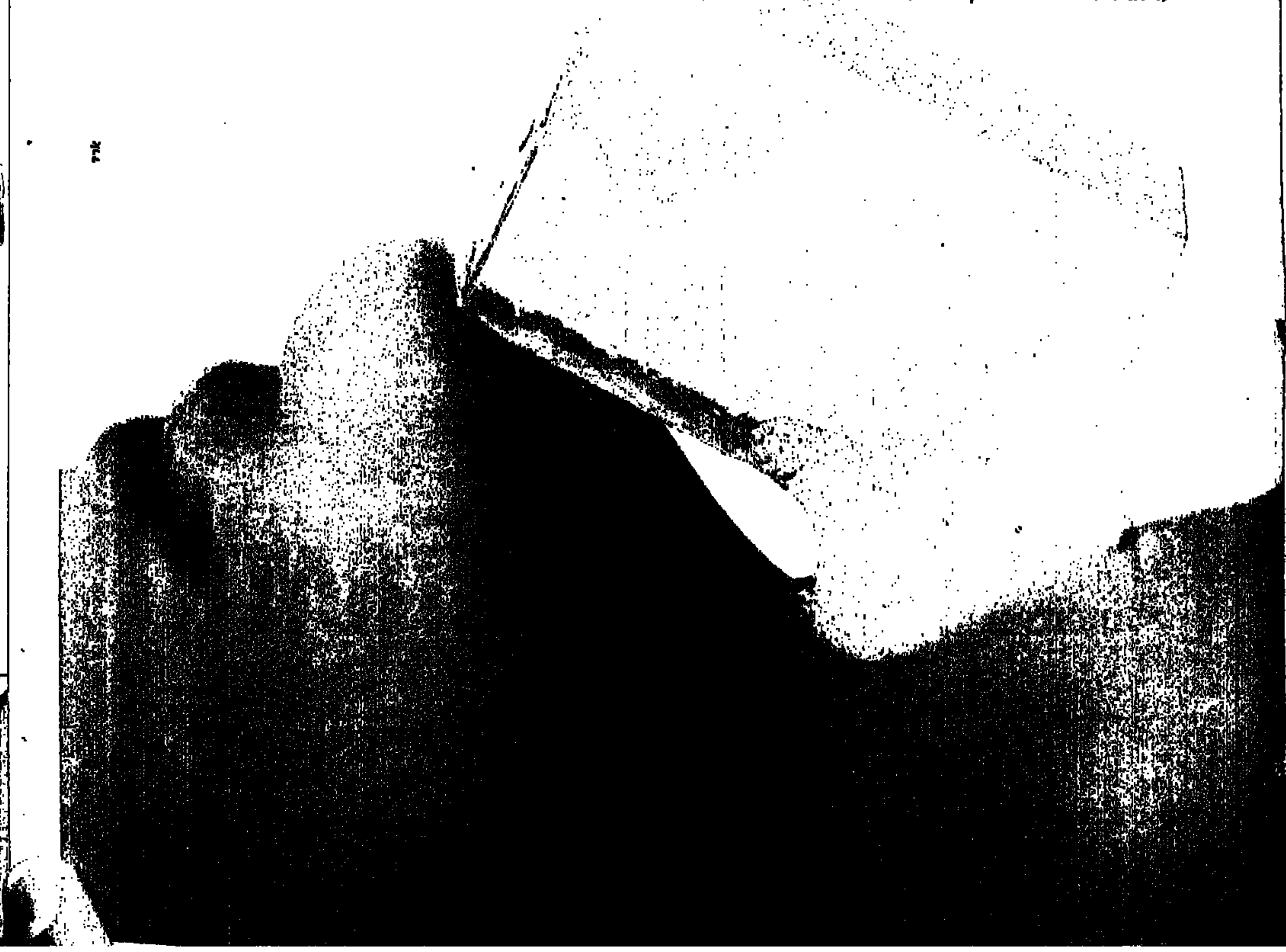

תפנית חשובה בקוסמטיקה הרפואית

בעיות עור למיניהן שהטרידו רבות את בני הנוער, ובעיקר את הנשים, נותרו לעתים ללא מענה מתאים. אך לאחרונה נמצאה מסגרת רפואית הולמת לבעיות אלו שגרמה כי היו בתחום שבין הקוסמטיקה והרפואה.

המרכז בו מדובר הוא מרכז "אדיר" המטפל בהצלחה מרשימה באסתטיקה חזותית: הכוונה לתיקוני אף, אוזניים, שאיבות שומנים, הרזיה, הקטנה והגדלת החזה, וכן אקניאות (פצעונים דלקתיים – המשאירים לפעמים גם צלקות) וכתמי עור. ההצלחה מתבטאת לא רק בתחום הרפואי, אלא גם בתחום הפסיכולוגי והבטחון העצמי, המתחזק עקב שיפור משמעותי במראה החיצוני. מיותר לציין כי הטיפול נעשה ע"י רופאים בעלי שם בתחום הפלסטיקה וכיום ניתן לפתור בעיות רבות בעזרת מכשיר אלקטרוני חריש. נושא נוסף הכאוב לנשים רבות וגם לגברים, הינו הנושא של קמטי עור הנעלמים ע"י כמה טיפולים של הזרקות קולגן.

דלקות וגירויי עור שונים ניתנים כאן להסרה ללא ניתוח.

גם המראה הגברי לא מוזנח כאן. בעיות של נשירת שיער והתקרחות מוקדמת מטופלות פה בצורה אינדיוידואלית ע"י השתלת שיער. נושא זה דורש מומחיות מיוחדת היות וההשתלה נעשית ע"י העברת פיסות רקמה עם שורשי שיער בריא מן הצד הדורסלי והשתלתה באזור ההתקרחות, מאחר ואין בעיות של דחיה השיער גדל בדיוק כמו בשאר המקומות.

מחלקה מיוחדת במרכז "אדיר" מטפלת בכאבי גוף. שיטות הטיפול החדשניות מבוססות על מכשיר אלקטרוני להורדת סף הכאב. שיכוך הכאבים מבוסס על עקרון ביופיזיקלי חדשני, הרשום בפטנט יחודי ואשר כבר קיבל הדים חיוביים מפתיעים לגבי תוצאותיו. אגב לא דווח על תופעות לוואי במהלך השימוש בשיטה זו. כמו כן קיימת שיטה נוספת לטיפול בכאבים ואף בשימוש קרני לייזר. גם שיטות וותיקות יותר כמו אקופונקטורה או דיקור במחטים מתבצעות כאן בהצלחה, והכל לשביעות רצונו של הלקוח או הלקוחה.

מרכז "אדיר" נמצא בבית הרופאים, רייס 18 בת"א. טל. 228750, 228747. אפשר להתקשר ישירות לקליניקה (חדר 306) בימים א', ב', ה', בין השעות 4-6 אחה"צ.

ולהשלמת התמונה נחשוף בזאת מכתב אחד מבין מכתבי התודה הרבים:

ספטמבר 1986

לכבוד מכון "אדיר",

שנים סבלתי מכאבים בגב, בצוואר ובכתפי הימנית. פעולות פשוטות כמו הרמת נכדי התינוק היו עבורי משימות הכרוכות בקושי רב, למעשה במעט והשלמתי עם כאבים טורדניים אלו. למכון "אדיר" הגעתי לאחר המלצה חמה מחברתי, ולאחר 2-3 טיפולים חשתי בהטבה ניכרת. איך לא חשבתי על כך קודם!

מומלץ מכל הלב

רותי שורץ

ניוטרוג'ינה

הדרך בה מטפחות

מיליוני נשים אמריקאיות את עור פניהן!

חברת "ניוטרוג'ינה" האמריקאית, החלה בתקופה האחרונה בשיווק מוצרי הקוסמטיקה הטבעיים מתוצרתה גם בארץ. בשלב ראשון משווקת החברה את סבוני־הפנים וקרם־הידיים. מוצרים שנועדו לענות על בעיות מיוחדות.

סבוני הפנים של "ניוטרוג'ינה" אשר פותחו בארה"ב ע"י הקוסמטיקאי והכימאי הבלגי ד"ר אדמונד פרומונט – מבוססים על חומרים טבעיים בלבד דוגמת: חלב־בקר, שמן־קיק ושמן־אגוזים, גליצרין ועוד. סבוני "ניוטרוג'ינה" מיוצרים בסדרות קטנות בשיטת ה"בישול" המסורתית במהלכה מוסיפים להם חומרים טבעיים השומרים על ה־PH של העור. תהליך הייצור מתחילתו ועד להתקשות הטבעית של הסבונים מלווה ביותר מ־20 בדיקות וביקורת שמטרתן לשמור על איכותו המיוחדת של המוצר הסופי.

הרכב החומרים ותהליך הייצור המיוחד (בפיקוח ואישור F.D.A רשות המזון והתרופות האמריקאית) מקנים לסבוני "ניוטרוג'ינה" מספר תכונות החשובות ביותר לטיפול וטיפוח עור הפנים.

★ סבוני "ניוטרוג'ינה" אינם מכילים אלקלי חפשי, חמרים מקשים מלאכותיים או צבע, העלולים לגרות את העור.
★ סבוני "ניוטרוג'ינה" מנקים את העור ביסודיות מבלי ליבשו.
★ סבוני "ניוטרוג'ינה" אינם משפיעים על ה־PH של העור יותר מאשר מים.
★ סבוני "ניוטרוג'ינה" נמסים בקלות ולכן נשטפים במהירות ובקלות מהעור, ומשאירים את העור ללא שאריות סבון.

סדרת "ניוטרוג'ינה" כוללת סבונים לעור רגיל, יבש שמן או אקנה.

בנוסף לסבונים החלה "ניוטרוג'ינה" לשווק בארץ גם את קרם הידיים "הנוסחה הנורווגית" מתוצרתה. קרם זה אשר פותח במיוחד עבור נשים הסובלות מעור ידיים "יבש", "סדוק" "מחוספס" או רגיש הינו קרם מרוכז ביותר אשר טיפה אחת ממנו מעניקה הקלה מיידית. טיפול קצר יחסית בקרם זה הופך את העור לרך, חלק ונעים יותר.

קרם הידיים "הנוסחה הנורווגית" מיועד לטיפול בעור "סדוק" ו"מחוספס" גם במרפקים בברכיים ובכפות הרגליים.

מוצרי "ניוטרוג'ינה" ניתנים להשגה ברשתות השיווק (המשביר־לצרכן, סופר־פארם, כלבו־שלום) בבתי־המרקחת ובתמרוקיות.

בריאות לכל – עם "ביו־סטרט"

ביו־סטרט, מזון מחוק בעל ערך בריאותי יוצא מן הכלל מיוצר בשוויץ בתהליך ביולוגי מיוחד במינו וזוכה להצלחה גדולה בכל העולם זה 20 שנה.

האדם המודרני בן־זמננו צפוי באופן תמידי למעמסים שונים, התאמצות יתר בחוג המשפחה, בבית־הספר, בעבודה, רעש, זיהום, תזונה בלתי מאוזנת ועוד...כדי להשיג כושר מירבי חשוב לספק לגוף חומרים מחזקים למיניהם המצויים בצורה מרוכזת וטבעית.

מה מכיל הביו־סטרט?

על בסיס של שמרים "קודידה אוטיליס", צמחי בר, תמציות לתת, דבש ומיץ תפוזים. המחקר המדעי בשנים האחרונות גילה בתא השמרים אחוז עשיר של חומרים חיוניים כגון חלבונים, שמנים, פחמימנים, מינרלים, חומצות אמיניות ושאור. תאי השמרים מרוזים, בצמחי־בר יכולים לבקוע באופן טבעי, כך שאפשר לנצל את החומרים החיוניים הללו במלואם.

זאת ועוד, ביו־סטרט מיוצר רק מחומרים טבעיים, אינו מכיל חומרי תוספת מלאכותיים ולא אמצעי שימור כימיים. נמנעים מכל חימום כדי לשמור בפני הרס המרכיבים העדינים יקרי־הערך, כגון השאור. 10 שנות מחקר מדעי במעבדות ובמכונים אוניברסיטאיים וניסויים רבים בבתי־חולים הן בשוויץ והן מחוצה לה הוכיחו את ההשפעה החיובית של ביו־סטרט על הבריאות.

ביו־סטרט עוזר במקרים של עייפות, עומס לימודים, עצבנות, חוסר כוח־ריכוז, מגביר את כוח ההתנגדות, מחזק את כושר העבודה הרוחני והגופני, מעלה את הוויטליות. ביו־סטרט מתאים לכולם, ילדים, מבוגרים, בריאים, מחלימים, נשים הרות ומניקות, אנשי מקצוע וספורטאים.

להשיג בחנויות למוצרי מזון טבעי ובכל בתי־המרקחת. שיווק והפצה: "אלביס" בע"מ, ת.ד. 4144 ת"א, טל. 654986.

בריאות ודיאטה עם ביו סטראט!

BIO-STRATH®

מזון בריאות מיוצר מחומרים טבעיים בלבד ללא תוספות כימיות. הירידה המושגת בדיאטה זו יכולה בכל מקרה להגיע ל-3.5 ק"ג בשבוע הראשון. את **ביו סטראט** תוכלו להשיג בחנויות למוצרי מזון טבע ובכל בתי המרקחת.

תכנית "7 ימי דיאטה" מטעם המכון השוויצרי **תישלח חינם ללקוחותינו**

שווק והפצה "אלביס" בע"מ ת.ד. 4144 ת"א טל 282337

ספרית מעריב

הופיע במהדורה מחודשת

בית ההורים והשפעתו על הישגי הילד

מאת יהושע משעולי

הורים שאיכפת להם קוראים את הספר שדן בדרכים הרצויות והבלתי רצויות בחינוך שכלי ובקידום הילד בלימודיו.

בקש בחנויות ובספרית מעריב

תל־אביב: דרך פ"ת 72א'
חיפה: בן־יהודה 29
באר־שבע: קק"ל 90

"ספרים מבית טוב" ספרית מעריב

בלינצ'ס קפואים בצהריים

(המשך מעמוד 18)

פרק בביוגרפיה שלה, בו הצטיינה, קשור לנערות שלה. בחורה עם סעיף תת־משקל (בגלל סעיף זה לא גוייסה לצבא), מקבלת הצעה מפתה: לתרגם את כל הספרות המקצועית (בצרפתית) שקשורה למטוסי המיראז' שהגיעה באותה תקופה. כל מי שבא להתייעץ עם המתרגם, מצא ילדה קטנה ורזה עם שתי צמות. אחר כך עברה לתרגם מאמרים עם חומר על מטוסי הפאנטום. עד היום היא מתעוררת בלילות עם חלומות הקשורים לנוסחאות של מטוסים.

היא מאלה שעובדות בשביל האגו. האגו שלה יכול בשקט להגיע לסיפוק כשמתפרסמים הקטעים הקולינריים שלה, ב"הארץ". קטעים קטנים, יפהפיים, על כל דבר בעולם שנגע בה אסוציאטיבית בדרך למתכון. למשל: היא עומדת בסופרמרקט ומחפשת שורש של סלרי. מחטטת ומחפשת. לידה עומד גבר גדול, רחב, מושבניק, ששואל בחוסר־אונים מוחלט את האנשים סביבה: "תסלחו לי, מי יכול להסביר לי מה זה אינסטנט?" באותו רגע נולד קטע. לפני חודש לערך הצליחה לרגש הרבה מאד אנשים אנונימיים. בלי השתפכויות היא נגעה בכאב. כתבה קטע קטן, מרומז, על מחלה פתאומית של בן זוג, נסיעה חפוזה אליו לכפר צרפתי נידח, התמודדות עם רגעים קשים. את הפחד שלה שהיה מקופל בתוך המילים איזן ההומור. לדוגמא: באותו טור שלה תואר במדוייק תפריט יומי בבית חולים. הגיעו המוני תגובות, טלפונים ומכתבים, לקטע הזה. מסר לדואגים: לואיס, הבעל שלה, ואותו, אגב, הכירה בחוג ליוונית עתיקה באוניברסיטה) אוכל ארוחת בוקר. רגוע, בריא, "מרגיש שכמעט הכל בסדר".

נירה רוסו. "זה בסך הכל שניצלים..."

עם הרבה מאד מול הם יצאו מזה. נירה על הקשר עם לואיס: "חברים שלי אומרים שמאד קשה להם יחד בכל מיני דברים והם 'עובדים על עצמם יחד'. אני אף פעם לא מבינה על מה הם עובדים, ותמיד מרגישה קצת אשמה שאנחנו לא עובדים על שום דבר".

לא הכי מסודרת. אז מה.

סיטואציה שרוסו נחשפת אליה מרצון כל בוקר יום חמישי נראית כך: העיתון עם הטור שלה מגיע. הבעל שלה יושב לשתות קפה של בוקר ולוקח את העיתון ליד. נירה מתחילה לכסוס ציפורניים. הוא קורא את הקטע שלה ומגיב. אם יש זיופים קטנטנים, בטונים, בהתיחסות, בשפה, הוא מייד עולה עליהם. לפעמים הוא אומר לה: "את זה כתבת בדיוק לשנים־עשר החברים שלך, רק הם יבינו". בינינו, בלי שהיא תשמע, הוא חושב בקול שהיא הכי־הכי. במתכונים שהיא ממציאה לעיתון, היא משקיעה זמן וכסף והרבה סבלנות. לואיס הוא זה שסופג. שותה ברומיה סבלנית נסיונות לא מוצלחים שקשורים למיץ רימונים. לפעמים היא קוראת את עצמה לשיחה. "מה את עושה עניין", היא מנערת חלקים בתוכה, "זה בסך הכל שניצלים, זה לא עמוס עוז". את הפרופורציה היא שומרת באמצעות העובדה שהמתכונים לא מסובכים, לא מטריפים אדם מדעתו.

היא לא מתנפלת על כל הזדמנות שקשורה בבישול. היא אכן עורכת ספרי בישול, מייעצת לחברות־מזון, כותבת – וזהו, עד פה. לא־מזמן רצו שתופיע בקלטת לטלויזיה. רוסו הגיע לאולפן להצטלם. מאד היו מעוניינים שהיא תיראה אלגנטית. אבל מה לעשות שהיא לא יכולה להיראות עם פנינים ועקבים בתוך המטבח, אלא רק עם סינר? מה לעשות שהיא לא יכולה להרגיש ולדבר במקביל? מה לעשות שהיא נראית רצינית להחריד כשהיא חותכת פטרוזיליה? היא ראתה את עצמה מצולמת והתחננה על ברכיה שיחתכו, שיורידו את הקטע, שיעזבו אותה בשקט. "רותי קינן נראית בקלטת נהדר" היא אומרת, בלי טון קטן של התקנאות.

היא גם לא עקרת בית מופלאה כמו כל כמה חברות שלה. הדברים אצלה קצת מבולבלים, ולא מוכנים ומסודרים מראש. אחר הצהרים היא מכינה מסיבת יום־הולדת לבת שלה. שכחה לגמרי שעוד אין לה נקניקיות ולחמניות. היא רצה למכולת של הוגו. אחרי שהוא נותן לה נקניקיות, הוא רודף אחריה עד לקצה של החנות. "נירה", הוא אומר לה כמעט בתחינה, "הגיעו שרימפסים, שרימפסים אמיתיים". "עזוב, הוגו", היא עונה לו, "תעזוב שרימפסים, אני צריכה סירופ־פטל עם צבע מאכל הכי חזק שיש לך". ואחר כך מגניבה לסל שלה חבילת בלינצ'ס מוכנים קפואים, שיהיה מה לאכול בצהריים.

ספרית מעריב

עליך לנצל כל רגע יקר של טיולך ולהכין כיאות את מסלולך על־פי הספר שקנה לו שם בטיבו

מדריך למטייל באירופה

מאת יעקב רוזמרין

נביא שמץ מתוך דברי הביקורת והמכתבים הרבים שקיבל המחבר:

★ *יותר מפורט ועוד יותר מדוייק ומהימן מקודמיו.* אורי סלע, "ידיעות אחרונות"
★ *כמלווה טיולים לחו"ל ברצוני לציין שספרך הטוב משמש לי לעזר רב.* מוטי הרשקוביץ, נתניה
★ *ספרך המצויין היה לנו מדריך צמוד ויעיל ואני מרגישים צורך להודות לך על כך.* שרה ויצחק רוסמן, ת"א
★ *ספרך הוא המעמיק והיסודי ביותר. אתה פשוט לא "מפספס" שום דבר.* יפה ויצחק שרף, ראשל"צ

אנו מאמינים שאף אתה תיווכח בצדקת הדברים ותיהנה בטיולך.

ייעוץ
נישואין/גירושין
פגישה ראשונה – חינם
צוות רב מקצועי מנוסה
מבנים אישיים רח' בן יהודה 212 ת"א. טל. 03-442050

הזמנה לפגישה עם אנשים חדשים... ועם עצמך

מכון אזר

לפנויים ולפנויות

בהנהלת
ד"ר אביגדור רימר - פסיכולוג ויצחק זמיר - גרפולוג

דרך חדשה לפיתוח קשר זוגי

פתוח בימים: א,ב,ג,ד בין השעות 09:00-21:00
בשבת מ-22:00-17:00

דיזנגוף 130 (פינת גורדון) ת"א טל. 230-432, 241-416-03

שפי גבאי

עזמי הקטן ומלחמתו בטפילים

„הדו"ח" הוא סרט סורי המעורר הדים רבים בעולם הערבי: הוא חושף בכנות את תחלואי החברה הערבית בחלונות הגבוהים־מאוד. גם במזרח־ירושלים אהבו את הסרט.

עזמי בק – לבית הכלא. השוטר אומר: „אסור להיות אצלנו דון־קישוטים".

בשנה האחרונה, עברה סוריה ל„כלכלת התלושים", מדיניות־קיצוב הדוקה. זאת עקב ההתמוטטות הכלכלית הפוקדת את המדינה. העיתונות הרשמית מלאה וגדושה בתלונות חריפות של אזרחים הפונים לחנויות המכולת כדי לקבל את המצרכים החיוניים, המוקצבים להם על־פי התלושים – כדי לגלות שהמדפים ריקים. קשה מאוד להשיג את אבקת החלב, את הקפה והתה והסיגריות. השוק השחור, כמקובל בכלכלה שכזאת, פורח ומשגשג.

כשנשאל הנשיא חאפז אסד, כיצד נוצר מצב שכזה במדינה שרשמה על דגלה את הסיסמאות הסוציאליסטיות המקובלות, הוא הודה: „יש אצלנו טפילים, המוצצים את דם העם ומתעשרים על חשבון מצבנו הקשה. אבל גזרתי אומר לשים עליהם יד – אפילו אם הם ידידים שלי". הבטחה לחוד ומציאות לחוד, חגיגת ההתעשרות הקלה של אישים מבני העדה העלאווית השלטת, נמשכת במלוא הקצב.

בראיונות טלוויזיוניים עם אותם אנשים הזכאים, על פי הגדרת הנשיא, לתואר „טפילים", הועלתה הטענה כי המצב הכלכלי הקשה „נובע מרצונו של העם להגיע לאיזון האסטרטגי, בכל התחומים, עם ישראל". סרט חדש, הזוכה להצלחה אדירה בסוריה ובעולם הערבי כולו, וכולל ששה שבועות של הקרנה בקולנוע „אל קודס" במזרח־ירושלים ומועמדות של איגוד השחקנים הסורים לכל פסטיבל־סרטים בינלאומי) מפריך לחלוטין תיאוריה זו.

הסרט „הדו"ח" מציג באומץ־לב לא־מקובל בקולנוע הסורי, את הצד של הממונים העשוקים. בתפקיד הראשי מופיע הקומיקאי מס.1 של הקולנוע הסורי, דוריד לחאם, המפורסם יותר בכינויו „גוואר". לחאם מגלם יועץ־משפטי של משרד ממשלתי, הממונה על מתן רשיונות לטפילי־החברה למיניהם, אלה המבקשים לייבא מוצרי מזון כדי למכרם בשוק השחור ולהתעשר במהירות. היועץ מודע היטב למצוקותיו של העם הסורי. הוא יוצא למלחמה כנגד כל אותם רמאים, ומאמין בתמימותו כי המנגנון הממשלתי מאחוריו. בקשה הנראית לו כמסתירה מאחוריה מזימת התעשרות קלה – נדחית.

השר הממונה עליו מבקשו לאשר בקשות מסויימות. הפקיד אף נרמז על־ידי השר, כי לא יזיק לו לקבל קצת כסף ממבקשי הבקשות. „ראה את הפקידים הנמוכים ממך, שכבר בנו להם וילות ורכשו מכוניות־פאר – ואילו אתה מתגורר בבית־קומות, ובתך נוסעת לבית הספר בתחבורה הציבורית הנוראית של דמשק", אומרים לו.

הפקיד, עזמי בך, בשלו. מלחמת־יחיד בשוחד ובשחיתות. „אני פועל למען עמי ומולדתי", הוא מצהיר ומאמין בכך. מאוחר מדי מתברר לו כי הוא דורך על יותר־מדי יבלות בצמרת. הכל מתפוצץ בגלל „פרשת המים": צנרת של מים זורמים מותקנת באחד הכפרים הקרובים לבירה. עד ליום ההתקנה נאלצו תושבי הכפר לרכוש מים מבעלי מיכליות. לחגיגת התקנת הצינור מזמינה הממשלה להקת־זמר, הפונה ליועץ כדי שיאשר לה תשלום עבור הופעתה בטקס. עזמי בך איננו חושב שהתשלום מגיע ללהקה, השר הממונה חושב אחרת. עזמי מתפטר.

הצדיק־בסדום משוכנע שיקראו לו לחזור מהתפטרותו, אפילו הנשיא עצמו יבקש לעשות זאת. במקום זאת, הוא מקבל מכתב רשמי המאשר ביובש את קבלת התפטרותו. עזמי המרוגז מחליט לפרסם ברבים את מעשי־השחיתות בהם נתקל, מחבר „דו"ח שחור" על מנהיגים שסרחו.

הדו"ח כולל פרטים על נהגי השרים המצפצפים על הרמזורים האדומים ועל הגבלת מהירות הנסיעה; סיפור הענקת רשיון־בניה לחברת סופרמרקטים מערבית (שמנהליה הם יהודים) על הקרקע שנועדה להקמת גן ציבורי; דיווח על מקורב לראש־הממשלה שדרס ילד, ונידון לעונש קל בעקבות שיחת־טלפון „מגבוה"; גילויים על שרים ואנשי־צמרת במימשל המבקרים במועדוני לילה אכסקלוסיביים ומכסים את רקדניות־הבטן בערימות של שטרות שנגזלו מהעם; תיאור המעדנים הגודשים את שולחנותיהם של המנהיגים והעשירים – כשהעיתונים מפרסמים תמונות של ילדים רעבים.

הדו"ח מעורר הדים עוד לפני שהוא מתפרסם. עזמי מושלך שוב ושוב למעצר. הדבר אינו מרתיע אותו, הוא בשלו. בדברי הסיכום של הדו"ח, הוא כותב: „אנו, הערבים, כבשנו עולם כאשר רכבנו על סוסים והנפנו חרבות. אבל ככל שמכוניות הרולס־רויס השתלטו על חיינו, בנינו לעצמנו כבישים משוכללים כדי לערוך בהם מירוצי תענוגות – בעוד שרבים מאיתנו עדיין הולכים יחפים. נהגי הרולס־רויס מתעלמים מהשלט המראה את הכיוון, לפלשתין". באותו הקשר: באחת הסצינות הוא מבקש מאביו לכבות את הטלוויזיה בכל פעם שעולה על המסך הזמרת הלבנונית פיירוז בשירה המפורסם „ראג'עון יא־קודס" („אנו חוזרים, הו ירושלים"). עזמי מעיר בזעם: „נמאס, כבר 30 שנה היא שרה את השיר הזה".

מתקן־העולם משלים את הדו"ח, ומתכנן להקריאו בפני ההמונים במהלך משחק כדורגל באיצטדיון האולימפי של דמשק. הוא נכנס לרחבה בעת קטטה בין השחקנים, במהלך התגרה הוא נפגע ומת; דפי הדו"ח מתפזרים על כל המגרש.

דוריד לחאם, השחקן המגלם את עזמי, הוא עורך־דין במקצועו. שחקן אהוב ופופולארי, עליו אמר פעם הנשיא אסד: "רק מהבחור הזה אני מוכן לשמוע ביקורת עלי". ובכן, לחאם משמיע את ביקורתו – וזו נשמעת היטב בעולם הערבי כולו. ■

ארבעה גברים (השחקנים איב ז'אק, פייר קורזי, דניאל, רמי ז'יראר) – מלים, מלים, מלים...

רפי יעקובי, פסיכולוג

שיחות מלוכלכות

וארבע נשים (השחקניות דומיניק מישל, לואיז פורטל, דורותי ברימן, ז'נבייב ריו) – כל העיר יודעת...

שמונה ידידים לעבודה משותפת נפגשים לארוחה. לפני הארוחה טורחים הגברים בהכנתה והנשים מבלות את הזמן במכון בריאות. פעילותם מלווה ברסיסי שיחות על התנסויותיהם המיניות. כל זאת – בסרט הקנדי החדש – „שיחות מלוכלכות".

גיבורי הסרט – חבורה של משכילים ליברלים. זה לא בא לידי ביטוי רק בכך שהגברים טורחים – כדבר שגור, אך גם מהנה – בהכנת הארוחה, בעוד הנשים „עושות חיים" בפעילות ספורטיבית. המרכיב הזה כבר אין בו חידוש. הליברליות באה לידי ביטוי ביכולת הקירבה והחיכוך עם מרכיבים שונים ומגוונים. כגון, בין נישואים ורווקים, הומוסקסואליים והטרוסקסואליים. וכמובן מיגוון רחב ביותר של אופני ביטוי מיני. אני חייב לציין, שתאורי החוויות המיניות, כפי שבאים לידי ביטוי ב„שיחות מלוכלכות", מצטרפים יחדיו לחוויה אירוטית מורכבת. בקטעים מסויימים עולה חוויה זו בהרבה על זו המועברת על ידי סרטים כחולים.

הטעם של אמיתות כלליות, כביכול, המושמעות במשך הסרט – מושג על ידי אפקט הקהל. המאזין לדובר ושותף לשפת ההדברות שלו. כל קהל כזה מעניק לגירסה נופך של עובדה. ולעובדה פרטית, נופך של אמת כללית. כל קהל עלול להלכד בכלא, הגובל את אנשיו לשפת הידברות, ההודפת ופולטת את שאר פיסי המידע אל מחוץ לגבולות החבורה. על כן, גם בסרט, חבורת הגברים נשמעת לעתים כמו חבורה במילואים, המנצלת את העובדה שהנשים לא נמצאות בשטח, כדי לחזק את עצמם. וכן הנשים, כשהן לבדן – הן מצמצמות את השדה, ומתבוננות בגברים מבעד לחרך צר יותר.

רגע דרמטי

ברגע הדרמטי בסרט, בעת הארוחה, מתברר לאשה הנשואה שבחבורה, שבעלה שכב עם חברתה. המידע נוחת עליה כמו חבטת נבוט על הראש, ומכווץ אותה בכאב וביסורים. היא עוד לא מספיקה לעכל את העובדה הזאת, וכבר מתברר לה כי זו איננה „תאונה חד־פעמית", בנסיבות מיוחדות במינן, אלא – וכאן כל עולמה חרב עליה – שהוא מקצוען, שקשה לעקוב אחרי עלילות האהבהבים שלו. הוא עצמו וזכרונו כבר בוגד בו, ואין לו משרת נאמן המתעד את עלילות הדון ז'ואן.

אפשר אולי לומר, שלכל בעל מתפרפר יש אשה מודחקת, ולכל אשה מתפרפרת יש בעל מודחק. זו המתוארת בסרט, יכולה לחוש גירויים אודות גברים אחרים רק בדמיונה. היא מתיחסת לבעלה כגבר, משום שאין לה יכולת להגיב במציאות אל שום גבר אחר.

מתוך תגובותיה המנותקות וה„מרחפות" ל„עלילות הגבורה" של חברותיה, משתמע, שהיא כביכול יותר „טובה" מהן. בהשוואה אליה הן נשמעות לעתים כמלוכלכות, והיא – סכונית ונקיה. היא להוטה להשביע את רצון כולם. להיות ילדה טובה ונחמדה, אך מבלי משים היא פוגעת. אולי משום כך חברתה לבסוף מנערת ומטלטלת אותה בגילוי המידע אודות בעלה. מעין נקמה פורתא. אך יתכן, כי פעולת איבה זו דווקא עשויה להתגלות כנקודת מפנה, היוצרת תכנים חדשים בקשר הנישואין שלהם.

מתאימים? לא מתאימים?

נוכל אולי לדבר בהכללה מסויימת על ארבע מתכונות של קשרי נישואין:

1. המודל הישן של פעולה חד־פעמית המקימה תא משפחתי. היכן שבני־הזוג כאילו ניקנים, כמו חפצים, בפעולת רכישה כלשהי. ברגע שנסתיימה פעולה זו, הרהיט הינו של בעליו לנצח. כאן נמצא זוגות ותיקים, דלים בכלי אהבה וידידות אך גם דלים ביכולת הניידות שלהם. והם מתקיימים זה לצד זה על אף הכל. אם תרצו כמו שני פריטי ריהוט שגם אם הם אינם תואמים זה לזה, הם אינם משים ממקומם.
2. גבר או אשה בעלי כלי ידידות וחיזור, כמו של רווק בעל קשרים חלקיים, זוכים, בכל זאת, להקים משפחה, משום שהם מוצאים פרטנרים ששומרים עבורם את השייכות הזו. פרטנרים המוגבלים ביכולת התנועה שלהם, מסיבה זו או אחרת. לצורך עניינינו, לא חשוב אם מדובר בשיתוק פיסי, או בהדחקה, המצמצמת אותם בגבולות צרים מאוד. מה שחשוב, שעל חשבון מגבלתו של האחר, האחר אף הוא לא נתבע לשכלל את יכולת הידידות שלו. והוא כאילו זוכה מן ההפקר.
3. מערכת סימטרית יותר של „נישואים פתוחים". שני בעלי יכולת נדברים על הקמת תא משפחתי בהסדר חלקי כלשהו. כאשר לא כל התקציב הידידותי מושקע בתא הזה, אלא רק חלק. ושניהם מתרגלים להסתפק במעט שיש להם ולקבל את העובדה, שבני הזוג מקיימים קשרים אחרים. כמו שלומדים לקבל את עבודת הבעל או עבודת האשה, במשולב עם חיי המשפחה.
4. בני הזוג הממשיכים לפתח את כלי האהבה והידידות שלהם על ידי השקעה בתוך התא המשפחתי. כלומר אם יש להם עודפי יכולת הם לא יבזבזו אותה אל מחוץ למערכת, אלא יחזרו וישקיעו אותה בתוכה.

חמישה גברים במיטה

אותה גברת בסרט, שנחשפה למידע המכאיב לה, עדיין דלה ביכולתה. מרבה דעת (בלבד) אולי מרבה מכאוב. אך מרבה יכולת – מרבה סיפוק והתבטאות. אם תאזור את אומץ ליבה, או תעזר בחברותיה בעלות היכולת, ולא תסתפק רק בפנטזיות אלא פה ושם, כשמזדמן לה, תוציא אל הפועל ותתממש ולו מעט מן ההזדמנויות שהיא נתקלת בהם. אם למשל תאפשר לעצמה להפגש עם חמישה גברים. כן, אני יודע שהיא נשואה, וזו הצעה הנשמעת מגונה, אך נא לזכור שחמישה גברים אינו אחוז קטן בלבד, בהשוואה למספר הנשים שבעלה פגש במהלך השנים. השקעה כזו בהרחבת יכולתה כאשה, עשויה לשנות הרבה בתא המשפחתי שלה, שאולי יהפוך ל„נישואים פתוחים" שבה היא לכל הפחות איננה מונחת בין רהיטי הבית, אלא ניידת, כמו בעלה.

ואולי בהצבת נתונים כזו יתנער אף הוא, כאילו נחתה גם עליו מהלומת נבוט, וכדי לזכות באשתו יצטרך להשקיע בה הרבה יותר מתקציב יכולתו לאהבה. וכלל לא בטוח שיוותרו לו עודפים לבזבז בחוץ.

הן דבר אחד הוא, להיות נחמד אל נשים רבות כאשר בלאו הכי יש לך אשה המונחת בבית. ודבר אחר הוא, להיות עם אשה שיכולה גם בלעדיך. כלומר – שאם היא לא תבחר בך, מסיבה כלשהי, בכל פעם מחדש, תאבד אותה. ■

אתגר

דנה אביטל

שלושה רוקים ואמא אחת זכו בארבעה המקומות הראשונים בתחרות הבינלאומית של שומרי משקל שנערכה באולמי „גילדהול" בלונדון. אנג'ליקה מגרמניה (‎-82), גסטון מלוקסמבורג (‎-56), רוזלי מברזיל (‎-72), איריס מישראל (‎-40).

איריס אלוני מנס־ציונה. מקום רביעי.

מינוס 82

באורוחת ערב מפוארת, בתפריט עשיר נוסח שומרי משקל, הסתיים ערב התחרות הבינלאומית. 22 מועמדים מרחבי העולם, כולם „זוכים" בגזרה חדשה, בחיים חדשים, התמודדו על התואר „המרזה העולמי".

מברזיל, אוסטרליה, קנדה והאיים הקריביים, רזים בעשרות קילוגרמים, מתנים דקות מעוררות קנאה. 60, 70, 82 ק"ג. לא יאמן! יושבת הראש **ג'ין ניידטש** מייסדת האגודה, יהודיה זוהרת מארה"ב, מתמוגגת מנחת למראה **אנג'ליקה וויזר**, בת 31 מגרמניה, שעד לפני שנה שקלה 149 ק"ג ועכשיו רק 67. ירידה של 82 ק"ג זיכתה אותה במקום הראשון.

אנג'ליקה, בודדה בשל עודף משקלה, סבלה מבדידות מזהרת. ידידיה היחידים היו הממתקים. הם, תמיד היו בהישג יד. הם לא עלבו בה, לא האשימו אותה ולא גינו אותה.

פחדה ליצור קשר עם גברים ונשים כאחד, כל מבט שהפנו לעברה נראה בעיניה כאצבע מאשימה. רווקה בת 30 זה מספיק, אמרה לעצמה, הגיע הזמן להתחתן. לא, עוד אין לה חתן, אך בקרוב היא ודאי תמצא. עם סבלנות והתמדה כמו שיש לה, עם רצון ויכולת ויתורים של מרזה 82 ק"ג – היא מאמינה שתמצא בן זוג.

גסטון וולינשטיין, לעומת זאת, מצא את בחירת לבו לאחר שהפחית 30 ק"ג ממשקלו ועכשיו הודיע על אירוסיו. גסטון, בן 27 מלוקסמבורג, רזה סה"כ 56 ק"ג. עד לפני כה חודשים היה משקלו 146.5, עכשיו – 90.5. גבוה, תתיך, מחייך ומאושר, כשעל זרועו תלויה כל העת חברתו.

המרזה העולמית של שומרי משקל אנג'ליקה וויזר מגרמניה מינוס 82 ק"ג

עכשיו הכרס לא מפריעה להם להתנשק. עד לפני חצי שנה היה מועמד רציני להתקף לב. כך אמר לו רופאו. מרוב יאוש – אכל. מה כבר היה לו להפסיד. גם כשהגיע לשומרי משקל נוכח להפתעתו, שגם בקרב שמנים אחרים הוא הכי. רצה לברוח. ליד הדלת הונחה יד על כתפו. המדריכה המקומית הושיבה אותו בכוח. היה סקפטי, נשאר לשבת, מה היה לו כבר להפסיד? היה לו, עובדה, כמעט 60 ק"ג להוריד, ועוד ידו נטויה.

גם רוזלי מברזיל נאלצה להשאר ברווקותה עד גיל 43, גם היא בשל עודף משקל. **רוזלי מריה דה קסטרו**, מורה להסטוריה, שקלה כבר בילדותה בסביבות ה־100 ק"ג, לשיא הגיעה לפני שנה – 138 ק"ג. ניסתה דיאטות, צומות, מכשירים, סאונות, גלולות למיניהן. הכל. תמיד רזתה 10, 20 ק"ג ועלתה כפל כפליים. חשה כאסירת־עולם. עכשיו היא אסירת תודה לאלה שעזרו לה לרזות 72 ק"ג.

איריס אלוני שלנו, נשואה ואם לשתיים, גננת מנס־ציונה, זכתה במקום הרביעי. רק 100 גרם חסרו לה כדי לשקול 100 ק"ג עכשיו היא נוגעת ב־60. דקה וחטובה, לבושה בגדים במידה 38. ארבעה זוכים, שלושה רווקים ואמא אחת יחד רזו רבע טון!!! ■

שאלה של יופי

עליזה עולש

כיצד נצבע ריסים

ש: האם זה טוב לצבוע ריסים באופן קבוע במכון ליופי?

ת: אין ספק שצביעת ריסים במכון ליופי, בצבע טוב ורצוי גם אנטי־אלרגי, הוא דבר יפה. הריס נראה הכי טבעי, פשוט חושדים בך שנולדת עם ריסים כהים. כדי לתת לכיס גיוון טבעי, רצוי לערבב צבע ריסים שחור עם קצת כחול כהה, גם אם את קצת אלבינית, וצבע גבותיך בהיר במיוחד – אפשר להשתמש גם בצבע חום לצביעת הריסים.

התהליך הוא פשוט וקצר מערבבים את צבע הריסים (בשום פנים ואופן לא אותו הצבע שבו משתמשים לצביעת שיער) עם מי חמצן 6%, שמים קרם מתחת לעינים, עליו שמים צמר־גפן רטוב קרוב מאוד מתחת לריסים התחתונים, עוצמים את העינים, יש לדאוג שכל הריסים יהיו מונחים על צמר־הגפן, ומורחים את הצבע על כל הריסים, מחכים כ־10 דקות, ושוטפים בהרבה מים.

הצבע מחזיק מעמד כשבועים שלושה, כמובן תלוי כמה את נחשפת בלי משקפי שמש לשמש. מי שאוהבת להדגיש מאוד את העינים, יכולה לשים גם על ריסים צבועים, מסקרה.

מובן שיש נשים אלרגיות במיוחד, שאינן יכולות לצבוע את הריסים – חבל.

ש: אני אף פעם לא יודעת, במה אני צריכה להתחשב כשאני רוצה להתאים את צבע השפתון, בגד, שיער, עור הפנים והעינים, איך אני צריכה להחליט?

ת: האמת היא שאת צריכה להתחשב בכל הגורמים שציינת בשאלתך, השאלה היא רק מתי, ואיך? אם את לובשת בגד בצבע ניטרלי, דוגמת, שחור, כחול, כהה, חום כהה, אפור וצהוב מסוים ואפילו ירוק כהה, תוכלי להתאים את השפתון לצבע הבגד, כל גווני האדום יתאימו לבגד, ואז עליך לקחת בחשבון את צבע שערך, צבע עיניך, וצבע מצב־הרוח שלך.

אם את לובשת בגד בצבע כתום, חום מסוים, צהוב מסוים, צבע רעפים, עליך להתחשב בצבע הבגד – מן הראוי לבחור בשפתון באחד מן הגוונים הכתומים, שיתאחרו עם צבע הבגד שבחרת.

אם את לובשת בגד בגונים סגולים וורודים – יתאים שפתון בגוון סגול, ורוד. גוון כתום יכול להתאים לבשים עם תעוזה מיוחדת. מובן, שכדאי לפעמים להתחשב גם בצבעי איפור העינים, בעור שזוף או עור חוור. שיער אדום מכתיב מאוד את גוון השפתון. אפשר להתחשב גם בגוון האיפור (ה־make-up) שבו את משתמשת.

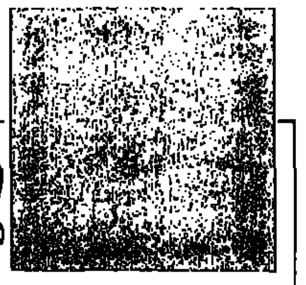

חבר מאותו כוכב

מילכה למדן

קרועה בין שני עולמות

הערב, כמו בכל יום רביעי הראשון שבכל חודש, לא יהיה אורח ליד המיקרופון באולפן „חבר מאותו כוכב". מי שיופיעו בשידור הערב יהיו רק מי שיתקשרו אל אולפן תכנית ההכרויות (טל. 03-210111) כבר מהשעה 21:00 – שעה לפני תחילת השידור – ויציגו את עצמם באוזני המאזינים האחרים שבבית.

אבל כאן, במדור שב„סגנון", אנו רוצים לארח את לירית, סטודנטית בת 24 הלומדת חינוך לבעלי ליקויי שמיעה באוניברסיטת תל־אביב.

לירית כתבה למערכת לפני כמה חודשים וסיפרה בפתיחות ובצורה מרשימה מאוד על היותה בעלת מגבלה חלקית בראיה ובשמיעה, אשר למרות זאת מתפקדת באופן רגיל במסלול חיים נורמלי (תיכון, בגרות מלאה בממוצע של קרוב ל־9 במגמה ההומניסטית ספרותית, שרות מלא ומוצלח בצה"ל, עבודה במשרד עו"ד עד לכניסתה לאוניברסיטה), ואשר חייה זורמים בהצלחה ללא שום קשיים מיוחדים פרט לנקודה אחת:

„הבעיה מתחילה בנקודה החברתית והזוגית", כותבת לירית במכתבה, „על אף אורח־החיים שלי בחברה סובבת שומעת, יש לי מעט חברות שומעות. החברה השומעת בכללה נרתעת מיצירת קשר עם אדם לקוי בשמיעה, (נראה לי שגם לגבי מגבלות אחרות ישנה בעיה, אינני יודעת באיזו מידת חריפות). לי עצמי קשה ליצור קומוניקציה עם אנשים חדשים בשל הבעיות הטכניות של קריאת שפתיים ובשל רעשי הסביבה והפרעותיה, שהם לרוב בלתי־נמנעים. מכאן יובן מדוע אין לי אפשרות להגיע לקשר עם בחורים שומעים, לא ביוזמה עצמית ולא דרך חברות".

לירית ניסתה ליצור קשרים גם עם אנשים בעלי מגבלת־שמיעה, אך דווקא ביניהם, בין המדברים בצורה לא ברורה בגלל המגבלה, הבעיות הטכניות של יצירת קשר היו רבות יותר. וכך, למרות שיש לה ידידים לקויי שמיעה, היא מצאה את עצמה, כדבריה, „קרועה בין שני עולמות". שייכת ולא שייכת, לאף אחד מהם. „אני חושבת כמו בעולם השומעים, אך יש לי הזדהות רבה ודברים משותפים גם עם עולמם של בעלי מגבלת־השמיעה. במצב זה נשארתי ללא בן־זוג", כותבת עוד לירית.

מאחר שאפשרויות ההכרות שלה היו (לפחות בזמן כתיבת המכתב, טרם התחילה ללמוד באוניברסיטה) די מצומצמות, חשבה לירית על דרכי הכרות נוספות: „האזנתי לתכניתכם פעמים אחדות. רציתי לדעת מי ומי המתקשרים לתכנית ההכרויות זו והאם יש לי אפשרות להעזר בכם. העובדה שלהרבה מהמתקשרים/ות לא היה אומץ בהתחלה, התרגשו, לא ידעו כיצד להתחיל, עודדה אותי מעט, מאחר שגם אני חשה כי אין לי אומץ להופיע או להציג את עצמי בתכנית".

לירית מוסרת נתונים על אודות עצמה: „אוהבת לקרוא, אוהבת בילויים שקטים כמו סרטים ומסעדות בחברותא מצומצמת, אינטליגנטית, בעלת חוש הומור, כנה וישרה, חרוצה, מתמידה (לרוב) ונאמנה, מציאותית ורגישה, בעלת לב חם ופתוח. מצפה לחבר לחיים בעל תכונות דומות".

מי בכם, קוראי „סגנון" המבקשים ליצור קשר עם לירית, מוזמנים לכתוב אליה דרכנו („חבר מאותו כוכב", קול ישראל, הקריה, תל־אביב. מיקוד 61070) ואנו נעביר את מכתביכם ללירית.

ובאשר ליתר: כאמור, התכנית הערב תשודר במתכונת הפתוחה, שבה כל אחד ואחד מכם מוזמנים להתארח. הכינו נא לעצמכם כרטיס ביקור אישי קצר, התקשרו לרדיו כבר מהשעה 21:00, ונשמח מאוד לארח אתכם בשידור החי. ■

את הטיול הזה
לא תשכח

להיטי השנה
★ יוגוסלביה
★ ארה"ב
★ המזרח הרחוק

טיול של
אורינט ללויד
רמת־גן, רח' ביאליק 26
טלפון 738132

הכרויות בלי סוף

5500 פנויים/ות מכל רחבי הארץ כבר הצטרפו וזה... משהו!!!
1175 פנויים/ות מציגים עצמם החודש בעלוני "קשר" וזה... משהו!!!
צוות מקצועי ומיומן, 10 שנות נסיון ושני משרדים זה... משהו!!!
עלוני "קשר" עושים את החיים קלים וזה משהו... משהו... גדול!!!

לקבלתם: חייג/י עכשיו!!!
03-733994, 04-446023
9:00 – 21:00 (+ שבת)
העלונים נשלחים במעטפות סגורות, ללא תו זיהוי השולח.

אלי־קשר
עלון הפנויים/יות מס' 1 בישראל

עדנה כצנלסון

התאבדות ילדים ובני נוער

מי הילדים המועדים להתאבד?
מה הסימנים המוקדמים לכך?
מה לעשות כדי למנוע זאת?

בעבר סברו שילדים אינם מתאבדים: הם אינם מבינים את מהות המוות ולכן אינם יכולים לרצות למות; אין להם עדיין רגשי אשם העלולים לגרום להם לרצות להענש על-ידי מותם; ומעל לכל – אין הם מסוגלים לתכנן ולבצע פעולה כה מורכבת כמו התאבדות.

כיום אנו יודעים שאין אמת בטענות אלו. מחקרים העלו, שאצל כעשרים אחוזים מן המתבגרים עולות מחשבות התאבדות.

הילדים המועדים להתאבד הם ילדים מופנמים, הנוטים לא להתחלק בחוויותיהם עם ילדים/מבוגרים אחרים; בדרך-כלל בעלי חשיבה נוקשה (רואים דברים כטוב/רע; צודק/לא צודק; נכון/מוטעה); נוטים לכעוס ולהיות ביקורתיים כלפי עצמם. תובעניים, לא מתפשרים ונוטים לפתרונות קיצוניים ודרמטיים במצבי-לחץ. לא תמיד מבינים ילדים, ואפילו מתבגרים, שהתאבדות היא צעד שאין ממנו חזרה. הם נוטלים, כביכול, "פסק זמן", יורדים מן הרכבת כאילו למנוחה ממרוץ-החיים, ומדמים בנפשם שיוכלו לעלות חזרה ולהמשיך בנסיעה כשירצו.

לעתים עומדת מאחורי ההחלטה תחושת כעס קיצוני כלפי ההורים, וכדי לא לאבד שליטה ולפגוע בהורים - הם פוגעים בעצמם. יש ילדים המבקשים להתאחד במותם עם אדם קרוב שהלך לעולמו, מתוך אמונה שיפגשו עם המת במקום אחר. ילדים החשים עצמם דחויים, לא רצויים במשפחה, מקבלים ממשפחתם את המסר "אל תהייה" ומממשים אותו על ידי הסתלקותם מכמת החיים. יש מקרים שילדים מקריבים עצמם במקום אדם אחר במשפחה, המדבר על המוות כפתרון למצוקותיו. הילד מחליף אותו ומקריב את עצמו כדי להציל את חייו. הורים פסימיים המרבים לדבר על חוסר התכלית של החיים, על עולם עוין על "צדיק ורע לו", מביאים ילדים להסיק מסקנות שאין טעם להאבק ומוטב לוותר ולהסתלק.

ילדים המבקשים להעמיד במבחן את אהבת ההורים אליהם מאיימים בהתאבדות ועלולים להגשים את האיום אם ההורים לא יתרגשו ולא יעשו מספיק כדי למנוע בעדם. במותם, על ידי הערום, הם משיגים את האהבה לה לא זכו בחייהם. ילדים מוזנחים מבחינה רגשית, הנושאים על גבם תחושת קיפוח, אינם שומרים על עצמם, אדישים עד כדי הסתכנות עצמית העלולה להסתיים במקרים רבים במוות.

אור אדום

סימנים מוקדמים שצריכים להדליק "אור אדום" אצל הורים ומחנכים הם סימני דיכאון כגון מצב-רוח ירוד: קשיי ריכוז; קשיי שינה או בריחה לשינה, נטיה לבכי, אפתיה, תחושת שעמום, הזנחה עצמית, אובדן עניין בסביבה, קושי לקבל החלטות, הסתגרות וירידה בלימודים.

יש להתייחס גם להצהרות ישירות של ילדים, המדברים על העדפת המוות, העדר טעם בחיים, חלומות אודות מוות, התעניינות בחיים שלאחר המוות. חשוב לשים לב גם לביטויים כגון מיזוג עם הטבע, חיפוש שלווה נצחית, העדפת החידלון ואובדן העצמיות המופיעים בשירים בחיבורים שכותב הילד. גם התנהגויות פרידה ללא סיבה סבירה, חלוקת רכוש (ספרים, שעון, מחברות, מזכרות לילדים אחרים), ריכוזים שיש בהם מסר של צוואה - צריכים להדאיג.

בכל מקרה שילד מגלה סימנים אלו, אין לזלזל ולומר - "הוא לא מתכוון ברצינות", "מי שמדבר לא עושה", אלא להתייחס לדברים בכובד ראש וברצינות. יש לראות בסימנים אלו שדר של מצוקה ולנסות לאתר את מקור הקשיים, כדי לבנות תוכנית לעזרה. אין לסתום לילד את הפה באמירות נוסח "אל תדבר כך", או לנסות להתווכח עם הילד - "אין לך סיבה", "כל כך טוב לך..."

את הסיבות למצוקה יש לחפש בבית, בבית-הספר ובחברת-הילדים, ולגייס לעזרה כל גורם שיכול לסייע: פסיכולוג, פסיכיאטר, מורה, חברים, קרובי משפחה, או כל מי שקרוב לילד וחייו וגורלו יקרים לו. חשוב להעביר לילד שדר, שהמבוגר אינו מאבד את עשתונותיו, יהווה משענת בטוחה לילד ויעשה כל מאמץ כדי לעזור לו. ■

משפחה
שירות "מעריב"

סבתא רוצה לאכול

"אני חופשיה ומשוחררת. אני אוהבת את הנכד הקטן שלי, אבל אין לי זמן לסרוג לו נעליים קטנות ולהיות בייבי-סיטר".

"הרגעים שאני מבלה במחיצת הנכד שלי מאוד מיוחדים – אנחנו מעיפים עפיפונים ומאכילים את הברווזים. אם אני במצב-רוח רע, אני חושבת עליו, ומצב רוחי משתפר פלאים".

דעות מנוגדות אלה בנושא הסבתאות הובעו על-ידי שתי נשים שהפכו סבתות בגיל 39 ו־40. מספר הסבתות הצעירות הולך וגדל בשנים האחרונות, כתוצאה ממגיפה של הריונות בקרב הנוער. אך גדל גם מספר הסבתות המבוגרות יותר מהרגיל, משום שהבנות, נשות קריירה, דוחות את הנישואין וההריון.

"ישנם בחיי האדם ציוני-דרך", אומרת ד"ר בוזן לוק, פרופסור-עמית לפסיכולוגיה בקולג' ברוך שליד אוניברסיטת ניו יורק. "חוויות שאמורות לקרות בשלבים מסויימים, צפויים מראש. כשחוויה מסויימת קורית בזמן הלא נכון, זה לא בהכרח שלילי, אך ההתמודדות איתה תהיה שונה".

ד"ר לינדה ברטון, עוזרת פרופסור באוניברסיטת פנסילווניה, המתמחה בתחום התפתחות האדם, ערכה סקר במסגרת עבודת הדוקטורט שלה, בו בחנה מקרוב את הגישות השונות של הסבתות. היא ראיינה 120 נשים, בגילים שונים, ב־41 משפחות שחורות באזור לוס אנג'לס. "אבל אני לא חושבת שהממצאים שלי מעידים רק על התנהגות בקרב השחורים", היא אומרת. "מספר ההריונות בקרב צעירות נמצא בסימן עליה גם אצל הלבנים".

כ־80 אחוז מהסבתות הצעירות ומהסבתות שגילן "נורמאלי" היו מועסקות במקומות עבודה בזמן עריכת הסקר. 15 מהנשים שרואיינו התקיימו מקצבת סעד. שלוש סבתות ילדו תינוק משלהן כמעט באותו זמן כמו בנותיהן. אמותיהן של יותר ממחצית האמהות הצעירות ילדו אף הן את בנותיהן בגיל העשרה.

רבות מהסבתות הצעירות, בסוף שנות העשרים או השלושים לחייהן, לא אוהבות את תפקיד הסבתא. חלק הפכו סבתות בדיוק בזמן שהתחילו להשתחרר מחובות האמהות, וציפו לשלב חדש בחייהן.

הסבתא בת ה־39 שאמרה שהיא מרגישה "חופשיה ומשוחררת" היא מפקחת במחלקת הנהלת חשבונות. היא, למשל, התגרשה לאחר 21 שנות נישואין, זמן קצר לפני שבתה בת ה־16 נכנסה להריון. היא התחילה לצאת שוב עם גברים. "עשיתי את חובתי כאם", אמרה לד"ר ברטון. "עכשיו לשתינו יש חיים משלנו. אין לי כבר שום חשק להחליף חיתולים לתינוקות". היא אמרה כי לא תעזור לבתה עם התינוק, "לפחות לא על בסיס של שבעה ימים בשבוע", אם כי בתה והתינוקת מתגוררות בביתה.

"הנשים שהפכו סבתות 'בזמן' – בשנות ה־40 או ה־50 לחייהן – מאושרות יותר בתפקידן הזה", מסכמת ד"ר ברטון. "יש להן חברות באותו מצב, רבות מהן כבר ביססו את הקאריירה שלהן, ויש להם זמן וגם כסף לבזבז על הנכדים".

ברברה גארבר, הסבתא שמעיפה עפיפונים עם הנכד, היא בת 40, ומאושרת מתפקידה כסבתא. היא גם יוצאת להחליק על השלג בחברת הנכד, לוקחת אותו לרכיבה על סוסים ושאר פעילויות ספורטיביות. עם זאת, אחרות מהנשים שהופכות סבתות בגיל מתקדם אינן בכושר מתאים לפעילויות כאלה.

זוגות צעירים, שזקוקים למעון בשביל הילד, מצפים לפעמים מהסבתא למלא את התפקיד הזה. "יכול להיות שיש לה עבודה טובה והיא רוצה את החופש שלה", אומרת ד"ר לוק. "הסבתא המודרנית אולי לא רוצה להכין את ארוחת החג – היא מעדיפה לצאת לאכול בחוץ. והיא רוצה להיות מסוגלת לבחור אם להיות בבית או לא. זה לא שהיא לא אוהבת את הנכד, זו פשוט שאלה של איזון בין הנאמנות למשפחה לבין החופש האישי".

ד"ר גאנהילד הגסטאר, עוזרת לפרופסור באוניברסיטת פנסילווניה, מדגישה את חשיבות העיתוי של ההפיכה לסבתא. "בגיל מסויים, לרוב אחרי גיל 50, נשים כבר רוצות למלא את התפקיד ומצפות לו, כמו שבגיל מוקדם יותר – למשל גיל 30 – הן עדיין לא מוכנות לקבל על עצמן את התפקיד". ■

בולים
אליעזר בן

המלחין לוי מדטויה על בול פיני

המחבר של האופרה הלאומית הפינית החשובה ביותר, הוא לוי מדטויה LEEVI MADE-TOJA (1887-1947). במלאות 100 שנה להולדתו ו־40 שנה למותו, מונפק החודש בול בערך של 2.10 מרקפ. המציג את דיונו של המלחין ותוים מהאופרה פוּולי-אלייסיי. כן הונפקו ב"בולי-תיירות" בערך של 1.70, 2.30 מרקים המציגים תיירות חורף ותיירות קיץ. הבולים ראו אור במלאות 100 שנה לארגון התיירות הפיני והכרזת שנת 1987 כשנת תיירות בחסותו של נשיא הרפובליקה.

לוכסמבורג: תחנות רדיו של חובבים

תחביב של 350 לוכסמבורגאים הוא שידורים בתחנות רדיו, שהם הקימו, רגלים קצרים. במשך 50 שנות קיומן של תחנות אלה, הם הספיקו להציל אניות במצוקה, להודיע לעולם – דרך חובבים במדינות אחרות – על קריאות עזרה על רעידות אדמה (כמו זו במכסיקו ב־1950). בול שיונפק בלוכסמבורג בערך של 12 פרנק מוקדש לנושא זה, והוא מציג סמל, גלי רדיו ורשת התחנות.

ברידג'
אדריאן שוורץ

על בטוח

המשחק שלהלן, הלקוח מתחרות הזוגות בפסטיבל הישראלי, הוכרז באופטימיות יתרה אך הכרוז שיחק אותו בזהירות ובהשראה רבה.

מערב	צפון / דרום	מזרח
	צפון ♠J652 ♥72 ♦4 ♣AKJ743	
מערב ♠A743 ♥A ♦Q1093 ♣Q1086		**מזרח** ♠98 ♥KQ10543 ♦8762 ♣2
	דרום ♠KQ10 ♥J986 ♦AKJ5 ♣95	

צפון – דרום פגיעים, מחלק צפון.

דרום	מערב	צפון	מזרח
– –	– –	1 קלאב	2 הארט
3 ללא שליט	ראבל	פאס	פאס
פאס			

ההכרזה טבעית, אם כי ברור שהפתיחה של צפון חלשה בהרבה מן המקובל. הקפיצה של מזרח מיועדת להפריע ליריב בשל מצב פגיעותו העדיף ומאותה סיבה ברורה הכפלתו של מערב, אם כי היא שגויה, מן הסתם.

מערב יצא באלוף הארט והמשיך בספייד נמוך, שאותו לקח דרום במלכה. דרום מאמין שבידי מערב ארבעה קלאבים ומכיוון שאין הוא רואה מעברים החליט לנקוט "צעד חרום": הוא שיחק את ה-9 קלאב וכשמערב כיסה ב-10 ויתר הכרוז על לקיחה זו.

מערב המשיך בקלאב ועכשיו עקף הכרוז ושיחק את הנסיך ועל ארבעת הקלאבים השליך שלושה הארטים ודיאמונד. על שני הקלאבים האחרונים השליך מערב דיאמונד וספייד. עכשיו שיחק הכרוז ספייד אל המלך ומערב נאלץ לוותר, כי אם יקח בשלב זה יוכל הכרוז לקחת בנסיך שבדומם את העשירית שבידו וכך לנצל את הספייד האחרון בדומם. ואמנם הכרוז המשיך בעשירית ומערב לקח באלוף אך בידו דיאמונדים בלבד והוא נאלץ להכנס ל"מזלג" שבידי הכרוז, הלקוח את כל הלקיחות האחרונות. עלה בידיו איפוא לקחת עשר לקיחות ולא תשע בלבד. היתה זו הכרזתו של מזרח שהדריכה את הכרוז לבצע את החוזה בצורה מושלמת.

שחמט
שאול הון

מועדון צמרת

קספרוב יסד את "מועדון הצמרת" של שחמטאי העולם ועקף בכך את קמפומנס השנוא עליו. המרכז בבריסל ובהנהלתו 6 חברים: קספרוב, קרפוב, פורטיש, ליובוביץ', סיראוואן וד"ר נאן.

הוא התעלם בחכמה מיחסי האיבה עם קרפוב וכלל אותו בהנהלה. בתוכניתו לערוך 6 תחרויות גדולות של רבי-אמנים מהמועדון הזה ומד כושר של 2500 (ומעלה) וקרן הפרסים תהיה 400,000 $. קמפומנס נאלץ לברך בעל כורחו על הקמת המועדון, שמהכנסותיו לא יופרש לפיד"א. קמפומנס נאלץ גם להחזיר לשלוש שנים את מסלול התחרויות לאליפות העולם, כבעבר.

כוונת קספרוב לקרב את השחמט אל ההמונים בעולם, כמו הטניס. לכן ייערכו דוקרבות קצרים (כחצי שעה לאיש), בקצב מהיר ודינמי ומשחק יסתיים תוך שעה במקום 5 שעות. הוא כבר התמודד בלונדון בדוקרב כזה עם נייג'ל שורט (שביעי בדירוג העולמי). הדוקרב (6 משחקים ביומים, 25 דקות לאיש) נערך במועדון לילה גדול בככר לייסטר (מרכז לונדון) וקספרוב נחל נצחון מוחץ. אך התוצאה תפורסם רק לאחר הקרנת המשחקים בטלוויזיה בלונדון. שורט קיבל 5000 ליש"ט, קספרוב הרבה יותר.

★ רייקיאויק: החלה כאן תחרות חזקה ולאחר 3 סיבובים שורט 3 (ניצח את ליובוביץ, קורצ'נוי ויארטרסון).

★ ורשה: בתחרות אזורית ניצח כאן ההונגרי פינטר, שצבר 7.5 מ-11, ואחריו הבולגרי אינקיוב 7. שניהם עולים לבינאזורית. בתחרות שניה ניצח ההונגרי סאקס, שצבר גם הוא 7.5 מ-11. אחריו הבולגרי גורגייב, הרומני מאריין והפולני שמיט – 6 כל אחד. תלת-קרב יקבע מי העולה השני.

★ הרצליה: הערב ב-18.30 תיערך במועדון העירוני תחרות בזק לזכר הטייס סגן דניאל גלזר, שנפל במילוי תפקידו. באליפות העיר (28 איש) ניצח הנער מ. גמזה (בן 17), שצבר 6.5 מ-7. בתחרות לבלתי מדורגים (20 איש) ניצח ג. ברון.

★ בליגה הלאומית (סיבוב 6): באר שבע – רחובות 0.5:4.5, הטכניון – בל"ל 1.5:3.5 וכן ביכורי העתים – "רובינשטיין", אס"א ת"א – פ"ת/הוד השרון 2:3 וכן "פלרקליין" – חרות.

משחק של יופי

בשל טעויות בהדפסה נשתבש המשחק מטסל-גופלד (אולם בנימין שפי הצליח בכל זאת למצוא את ההמשך הנכון). אנו מביאים שוב את המשחק מהייסטינגס.

מטסל – גופלד

1. ג4 ה6, 2. ה4 ר־ז7, 3. ד4 ד6, 4. פ־ג3 פ־ו6, 5. ו4 0־0, 6. ר־ו5 פ־ג6, 7. פ־זה2 א6, 8. מה־ד2 צ־פ8, 9. ח4 ח5, 10. 0־0־0 ב5, 11. ר־ח6? (בזבוז זמן, מוטב מה־ה3) ה5, 12. ה־ר מ־ר, 13. ה־ה ה־ה, 14. מה־ז5 מה־ה7, 15. פ־ד5 פ:פ, 16. ה:פ ו6, 17. מה־ד2 צ־ד8, 18. ז4 ב:ג, 19. פ־ג3 (או 19. ז:ח פ־ב4, 20. פ־ג3 ר־ו5, 21. ר־ג4 מה־ג5, 22. מה:ה2 ר־ד3, 23. ה־ר פ:א2+, 24. מ־ג2 צ:ב2+, 25. מ:צ מה:פ+, 26. מ:פ צ־ב8, 27. מה־ד2 מה־ב3+, 28. מ־א1 מה־א3+, 29. מה־א2 מה־ג3+ וזוכה) ח:ז, 20. ר־ג4 (על 20. ח5 בא ז5, 21. מה־ג2 פ־ד4, 22. מה־ו6+ מ־ז8, 23. ד6 ג:ד, 24. ח6 ר־ו5, 25. ח7 רומה, 26. ח8־מה+ מ־ז7, 27. ר־ג4+ ד5, 28. ר־ד5+ צ:ר, 29. מה־ב8 פ־ה2+, 30. פ:פ מה־ג5+, 31. פ־ג3 מה־ה3+ וכופה מט) פ־ד4, 21. ו:ז4 ר:ז, 22. צ־ד1 צ־ב4, 23. ח5 צ:ר, 24. ח:ז6 צ:פ+, 25. מ:צ (או 25. ב:צ מה־א3+, 26. מה־ב2 פ־ה2+ עם מה:מה+ ואח"כ פ־ז3 ונשאר ביתרון כלי) פ־ה2+, 26. מ־ג2 פ:מה, 27. צ־ח7+ מ:ו6, 28. צ:מה פ־ד5 לבן נכנע. ■

צרכנות נבונה

עולם אחר של רהיטים

מאת: אלון בן דוד

הרעיון לחדש חלק מרהיטי הבית בימים אלה של חג פסח מבצבץ באופק, כאשר ברקע ההתלבטויות הנצחיות בענין הכיס הרגיש, יכול להשמע פנטסטי מדי אילולא נצמדנו בלהיטות להנחה שהצגת החיים חייבת להמשך וזה כולל גם את הקניות כחלק בלתי נפרד. בכל מקרה, קניית רהיטים לבית נחשבת כהשקעה טובה, הבאה לשפר את איכות החיים. לכן, לא הייתי מציע לכם להתייאש אלא רק להתמיד ולחפש ואפילו למצוא את המקומות הנכונים בהם תוכלו לממש את רצונכם בריהוט חדש מבלי שתצטרכו ליפול כטרפים קלים בין היצרנים השונים העושים כל מאמץ אפשרי לזכות בכספכם.

עם הרבה כושר התמדה תגיעו גם לקלאס רהיט בע״מ, של האחים דני ונסים ברדה, שהם כבר 15 שנה בענף הרהיטים וזה לבד אומר דרשני. אצל האחים האלה תמצאו סגנון חדש ואחר של מכירת רהיטים.

ההסטוריה הפרטית שלהם מתחילה תחת הכותרת אחים ברדה, כאשר עיקר עיסוקם היה ביצוע פרוייקטים גדולים לבתי מלון ולמוסדות אחרים. במהלך הזמן הם החליטו על כיוון אחר, תכנון וייצור עצמי של רהיטים באיכות וברמה מיוחדים. ואכן, דני ונסים ברדה עשו את קלאס רהיט שלהם לקלאסה אחרת בענף. למפעל שהקימו הכניסו את המכונות המשוכללות ביותר ויש בו גם אולם צביעה עם ציוד מיוחד הכולל עיבוד הצבע בתהליך חדשני (אפוקסי). הם מייצרים את כל סוגי הרהיטים לפי הזמנה, כאשר ראוי להדגיש את המטבחים עם המיתקנים הנשלפים בארונות (דגם ייחודי להם). גם ארונות האמבטיה, חדרי השינה וחדרי הילדים פרי תיכנונם וייצורם זוהי מלאכת־מחשבת שצריך להתייחס אליה במלוא כובד הראש. עוד מאפיין לקלאס רהיט: התיקרות הדקורטיביות בעיצוב המרהיב והחדשני שלהם.

באולם התצוגה הגדול (200 מ״ר) אפשר להתרשם מיצירותיהם של דני ונסים ברדה וגם מהתייחסותם המכובדת אל הדרך, המתבטאת בין השאר במחירים לא־יקרים (וזה בולט במיוחד על רקע רמת הרהיטים). לשיפוטכם.

קלאס רהיט בע״מ, רח׳ האורגים 5, אזור התעשיה, חולון, טלפונים: 5564960 - 5564955

״לוטוס״ – חזרנו אליך שנית

כבר כתבתי פעמים אחדות על ״לוטוס״, המסעדה הסינית הותיקה בנאות אפקה שקבעה את מיקומה בין כוכבי המפה הגסטרונומית של ארצנו הקטנטנה. נוכח המבול הסיני הניתך עלינו לאחרונה ראיתי צורך להזכיר לאוהבי האכילה המעודנת פרט חשוב שתמיד צריך לדעת: יש מסעדות סיניות – ואני מניח שמרביתן בהחלט עונות על דרישות הישראלי הממוצע – אבל יש גם ״לוטוס״. מסעדה סינית שהיא בהחלט משהו שונה. יש לה יופי מיוחד, המתבטא בעיצוב מקורי ומעניין, ויש בה עדנה טבעית המוקרנת ליד השולחן. נעים לשבת ב״לוטוס״ ואתה חש זאת היטב עוד בטרם החל החגיגה הקולונרית. במחיר גמוך, יחסית, של 16.5 ש״ח בלבד אפשר להתארח כאן לארוחה עיסקית מלאה, הכוללת 5 מנות לבחירה: מרק כפתיחה, אגרול ומנה בשרית בתוספת אורז. בין הבשרים המוצעים: עוף בשקדים, עוף חמוץ־מתוק, עוף בשומשום, ברווז פריך, ברווז עם פטריות, בקר נוסח סצ׳ואן, בקר ברוטב קרי, המנה האחרונה יכולה להיות ליצ׳י (ההסבר: פרי סיני מתוק שמוגש מקולף), בננה או אננס מטוגנים וסלט פירות. אנשי עסקים רבים כבר עשו להם מינהג של קבע לבוא ל״לוטוס״ בשעות הצהריים ולהינות מארוחה מצויינת. שרות אחר של ״לוטוס״ – הקייטרינג – זוכה אף הוא להצלחה גדולה וזאת בשל רמתו המיוחדת המתבטאת למשל, בריקשת–בר מפוארת שהוכנסה לא מכבר וציוד חדש ויפה שאין דומה לו. השרות כולל הכל ואפילו מלצריות חינניות עם עיניים מלוכסנות. קיימות גם אפשרות להשכיר גינה לעיתים קרובות נערכים ב״לוטוס״ אירועים חגיגיים שונים כמו ימי הולדת בעיקר לילדים, בריתות ושאר שמחות. בערבים באים ל״לוטוס״ לאכול ולהירגע עם מחירים מפתיעים שהם בהחלט ״לא בשמים״. הייתי אומר אפילו עממיים. על המטבח של ״לוטוס״ מופקד ג׳ון, אחד השותפים, הסיני שבחבורה ושף ברמה בינלאומית בענייני המטבח הסיני.

״לוטוס״, מסעדה סינית עם ״נשמה״. אתם מוכרחים לנסות.

נאות אפקה, טלפונים: 497302, 495024

משפחת ליפסון אשר על החווה

הלהיט העכשווי בארץ בתחום מערכות הישיבה הסלוניות שייך כולו למשפחת ליפסון, בעלת חוות הרהיטים הנודעת. מדובר במערכת ישיבה סלונית יפהפיה, פרי תיכנון וייצור שלהם, אשר הפכה מיד עם צאתה לשוק למיצרך מבוקש ביותר. המערכת הזאת, כשאר פריטי הריהוט המיוצרים ומיובאים ע״י חוות הרהיטים מצטיינת בטיב החמרים והעבודה ובמיוחד בגימור (פיניש) הכולל הדבקה מושלמת. אפשר לייעץ לכל המתעניינים בחידוש פני הסלון בביתם לסור לאולמי התצוגה הענקיים (כ־1000 מ״ר!!) של חוות הרהיטים בצומת גהה בפתח־תקוה, שם יוכלו לראות את המערכת הזאת וגם פינות ישיבה אחרות מריפודים ומעץ. למעשה יש בתצוגה מבחר של כל סוגי הריהוט, למעט ארונות קיר, כאשר כורסאות הטלויזיה, למשל, הן ב־15 דגמים שונים (!). את ההתרשמות ממה שתראינה עיניכן כאן אני משאיר ליכולת האבחנה שלכם. דומה כי מלאכתכם לא תיהיה קשה במיוחד.

חוות הרהיטים של משפ׳ ליפסון החלה את דרכה בענף הזה בכפר אזר, הסמוך לתל־השומר. למשפחה, האב מתתיהו ושלושת בניו היה משק גדול עם פרדסים ולולי תרנגולות, החפנית באה לגמרי במקרה כאשר ענף הלול עבר משבר כלל־ארצי והאב מתתיהו נותר עם הפרדסים בלבד. בעצה אחת החליטו בני המשפחה להשכיר את הלולים. אז נולד רעיון במוחו של אברהם ליפסון, בכור הבנים שהוא רואה חשבון במקצועו, אשר החליט לרשום חברה לרהיטים ולייצור קשרים מסחריים עם טובי יצרני הרהיטים באירופה. נציגיהם הגיעו עד מהרה לכפר הקטן והירקרק והתוצאה: נוצרו קשרים פוריים בין הצדדים. כעבור זמן־מה, כאשר הגיעו הרהיטים מחו״ל שכרה המשפחה חנות ברח׳ בוגרשוב בתל־אביב ואז בא תורה של ההברקה הבאה, אשר בדיעבד הסתבר, כי שינתה את תמונת צריכת הרהיטים במדינה. ההברקה אמרה בפשטות: למה לא להמשיך ולשפץ את הלולים העזובים ולהביא את הלקוחות אל הכפר? אולי ההתחבשות בנינוחות הסביבה תסייע גם למכור רהיטים? המהלך היה די הרפתקני, שכן איש לא יכול היה לערוב לבואם של לקוחות פוטנציאליים עד לוליהם המשופצים של בני משפ׳ ליפסון. אבל מהר מאד הסתבר לבני המשפחה כי ההימור שלהם הצליח ונדידת הקונים באה ואפילו בגדול. כפר אז״ר הפך להיות הישוב המדובר ביותר בארץ. בהמשך הקימה המשפחה נגרייה קטנה באזור התעשיה של הכפר ותוך שנתיים היתה מחצית המכירות מתוצרת עצמית. הליפסונים עברו לריהוט כפרי יוקרתי ממזרח אירופה וסקנדינביה, למעמד הבינוני ומעלה. במהלך השנים התרחב העסק והועבר למיבנה באזור התעשיה של פ״ת, בצומת גהה. בנוסף נפתחו חנויות מפעל בצומת הצ׳ק־פוסט בחיפה, ובבאר־שבע, ברח׳ הרצל 58, במקומות אלה הם מציגים, כאמור, מימד חדש של רהיטים. ביחד עם הריהוט הכפרי הייחודי שלהם שולטים היום בני משפחת ליפסון עם חוות הרהיטים גם בריהוט המודרני לכל סוגיו. מרבית העיצובים הינם בקו סקנדינבי אך יש להם גם חידושים בלעדיים. אחד מהם הוא ריפוד טלאים מעור, מערכת הישיבה הפופולרית שלהם מרופדת בטלאים של עור – פיסת עור תפורות זו לזו בארפן דקורטיבי. תיכנון אחר של משפ׳ ליפסון – דגם סימפוניה, סלון ספורטיבי־אלגנטי עשוי עץ מכופף וריפוד עור.

כאמור, שלושת הבנים מנהלים את העסק ביחד עם אבא מתתיהו וגם בנו הבכור של אברהם. על מידת הצלחתם יכולים, אולי, יותר מכל, להעיד לקוחותיהם הרבים היודעים לספר עליהם רק שבחים. היזון החוזר שבא מן הלקוחות המרוצים אל משפ׳ ליפסון הוא תופעה ייחודית בענף הרהיטים. צריך פשוט להגיע אליהם כדי להאמין.

חוות הרהיטים, צומת גהה, פתח־תקוה, טל. 9230138 חיפה, צומת הצ׳ק־פוסט, טל. 04-642584 באר־שבע, רח׳ הרצל 58, טל. 057-35788

כרטיס טיסה ל-PARIS

על קניה מעל 50 ש״ח
על קניה מעל 100 ש״ח
על קניה מעל 200 ש״ח
על קניה מעל 500 ש״ח
על קניה מעל 1000 ש״ח
על קניה מעל 2000 ש״ח

בחסות

נותנים נוספים בבתי העסק המתפרסמים במדור זה.

רח׳ ... 15, נתניה, טל. 053-24665
פוטו אסטרא
מבחר מצלמות מהטובות בעולם
ב־3 תשלומים שווים

במחירי תחרות
וגזירה במקום
חדרה – הרב״ש שמואל 66 (בנס״ג)

מוצרי טבע, תזונאים, דיאטות,
מאכלים צמחוניים, לפי הזמנה

* אנצ׳ רפואית למשפחה (10)
* אנצ׳ להתנהגות האדם (12)
* אנצ׳ העברית (1 + 17)
* אנצ׳ אביב לצעירים (10)
* חדוות הדעת (14)
* מדריך ישראל (7 + 11)
* אנצ׳ גוף האדם (10)
* לימוד אנגלית B.B.C (4 + 16)

מוצרי מזון טבעי ואורגני
בית העסק המובחר לשנת 1987
צמחי מרפא מיוחדים
ויטמינים טבעיים
הדרכה ויעוץ בצמחונות וטבעונות
ספרות עשירה
מוצרי קוסמטיקה טבעיים
רח׳ שמואל הנציב 13.
טל. 053-34377

סגנון יד שניה

אפנת
(בלו ג׳ינס לשעבר) בהנהלת מוטי
חיסול מלאי חורפי 1987
כל הסוודרים 29 ש״ח בלבד
כולל חברת דינמו, ריפל ואופי
חיסול מחלקת נשים – עד 60% הנחה

מבחר עשיר, קניה באשראי, מבצעים.
שרות הובלה לבית הלקוח
שער הגיא 10 (פסג׳) נתניה – טל. 39707

האמבט נתניה בע״מ
שמואל הנציב 9 ו־28
טל. 053-31651, 33566
המרכז לציוד סניטרי

בסקוויטים וממתקים בסיטונות
קניות מרוכזות – לימי הולדת
נתניה – שמואל הנציב 18, טל. 053-43682

במזומן תהנו מהנחה של 10%

על כל קניה מעל 40 ש״ח

מסעדת שביל הזהב

* מיטב התבשילים הצרפתים והרוסים
* אפשרות לארועים וארוחות עסקים
* לווי תזמורת וזמרים בחב ימות השבוע
כיכר העצמאות 7 נתניה, טל. 053-28146

כל בו קובזה
קניה מעל 100 ש״ח: אשראי ל־30 יום.
קניה מעל 200 ש״ח: אשראי ל־60 יום.
מבצעים, איכות מעולה, שירות אדיב
רח׳ ויצמן 14 נתניה, טל. 053-35242

מרכז הטבע
מבחר מוצרי טבע, תכשיטים מגנטים ומוצרים מגנטים אחרים לכאבים. ועוד...
הרצל 12 נתניה, טל. 053-27785
(מאחורי פרחי שרון)

גרפיט
שמואל הנציב 13 נתניה
טל. 053-38703
* מכשירי כתיבה ומתנות
* צרכי אמנות וציור במחירים סבירים

בית טבע
נבט בר
מוצרי מזון טבעי
מבחר עוגות ועוגיות טבעוניות
תל־חי 6 (בפסג׳) נתניה

מרכז האומנות בשרון
מכשירי כתיבה, ציוד לגרפיקה.
צילום מסמכים במחירי תחרות
הראוזה 6 נתניה, טל. 052-24595

ספורט שלומוביץ
שער העמק 4 נתניה, טל. 053-22436

חדלוק חדרה מזרח בע״מ

כל בו מאיר
שמואל הנציב 16 נתניה, 053-30695
הכל בו הגדול בארץ למוצרי תינוקות וילדים.
צעצועים
מיטות תינוק, שידות, עגלות.
מחלקה מיוחדת לתיקוני עגלות.

מרכז הנייר נתניה
משרד: שד׳ בנימין 12,
טל: 053-27163
החנויות: שד׳ בנימין 14
מחסן מרכזי לשיווק
בסיטונאות בלבד
(א–ה 7.00 עד 13.00) טל. 053-39961
מוצרי נייר, כלים חד פעמיים,
מכשירי כתיבה
פרפומריה וחומרי נקיון
רח׳ גבע 20 – חניה בשפע

כל המקצועות
למועד קיץ תשמ״ז
* הנהלת חשבונות סוגים 1, 2.

חשמל – מ. זיידמן בע״מ
מבצע הנורות לקראת החגים
מחיר מיוחד לתוצרי חשמל
שמואל הנציב 13 – נתניה
טל. 053-35301

מועדון יצרני הרהיטים 87

מבצע לחג הפסח!

קנה בחנויות המפעל המומלצות במדור זה וזכה במקום

במצלמה חינם!*

*מעל קניה של 1000 ש"ח ועד גמר המלאי

מס' 1 בכורסאות טלויזיה בארץ

המפעל: רח' הסדנא 21 חולון-טל. 03-803701

אולם תצוגה: נחלת בנימין 132, טל. 827230

30,000

זיו ZIV
רח' בן יהודה 114 תל אביב טל. 235073
רח' סוקולוב 89 רמת השרון טל. 491689

בן טל - אוירה אחרת

BT בסגנון כפרי-מודרני

אולמות תצוגה ומכירה:
רחובות: הרצל 187 (מול המשטרה) טל. 08-451294
ראשל"צ: ההגנה 38 (ליד גלי) טל. 9614424
פתוח בשבת מ-10.00 עד 22.00
פ"ת: אינטוליין, בית פריזמה, ק. אריה, טל. 03-9230365
חיפה: עדי אורנים, שד' ההסתדרות 71, מפרץ חיפה טל. 04-725162
נתניה: דיור אינטריור, א. תעשיה חדש, טל. 053-37428
אשדוד: רהיטי ציון, רח' האופים 12, א. התעשיה, טל. 055-22284
אשקלון: רהיטי האחים עטיה, רח' דוד רמז 1228/7, טל. 051-25884
ירושלים: לוגי, א. תעשיה תלפיות, טל. 02-712940

...פשוט רביד!

מחלקה מיוחדת לחידוש ריפוד

מפעל ותצוגה: רח' התחיה 14 - יפו טל. 810823,824615

קלאס רהיט בע"מ

תכנון ועיצוב פנים

תצוגה מרהיבה בחנות המפעל
פתוח במוצ"ש

האורגים 5, א. התעשיה חולון
טל. 5564955, 5564960

• רח' אפעל, ק. אריה, פ"ת (צומת גהה), טל. 0230130
• סניף חיפה: צומת הצ'ק פוסט, שד' ההסתדרות, חיפה, טל. 04-642604
• סניף ב"ש: רח' הרצל 60, באר שבע

ALFA SALOTTI

ישירות מהיבואן

מציגה מערכות ישיבה יוקרתיות בריפוד בד ועור
פאר היצירה האיטלקית.

הרצליה: רהיטי שרון, רח' משכית 3, טל. 052-550592

חיפה: "און ליין", רח' בן יוסף שלמה 7, צומת הצ'ק פוסט,

מבצע הכרות: החל מ- 3900 ש"ח

הגר
ריהוט עם נשמה

בית הגר בנעמן 1984

מושלם.
הבית שלך עם הרהיטים שלנו

רהיטי טומי את הרשקוביץ

מפעל ...: רח' בר כוכבא 8, ב"ב, טל. 786756
חנות נוספת בבנין איילון, ר"ג טל. 785067

מרפדית עצמון

תצוגה: הרצל 57, ת"א,
טל. 03-823816
מפעל: בנבנישתי 5, ת"א

רחוב התחיה 14, יפו טל. 812690